

**ÇOCUKLARIMIZA
PEYGAMBER SEVGİSİNİ
NASIL ÖĞRETEBİLİRİZ?**

ENSAR NEŞRİYAT TİC. A.Ş.

ISBN : 978-605-9223-75-1

Sertifika No: 17576

İSLÂMÎ İLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

Araştırma – İnceleme Dizisi: 17

Kitabın Adı

علموا أولادكم محبة رسول الله

Çocuklarımıza Peygamber Sevgisini Nasıl Öğretebiliriz?

Dr. Muhammed Abduh YEMÂNÎ

Suudi Arabistan Eski Eğitim Bakanı

Arapçadan Tercüme eden:

Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim KUTLAY

FSM Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi

Yayına Hazırlama ve İç Tasarım:

Dr. İsmail KURT

Son Okumalar:

Seyit Ali TÜZ - Tevfik ÖZEK

Kapak Tasarım

Halil YILMAZ

Baskı Cilt

ÇINAR MAT. ve YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

100. Yıl Mahallesi Matbaacılar Caddesi

Ata Han No:34 / 5 Bağcılar - İSTANBUL

Tel: 0212 628 96 00 - Faks: 0212 430 83 35

Sertifika No: 12683

1. Basım

Mart 2016 / 2000 adet basılmıştır.

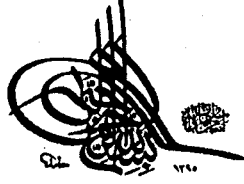
Haberleşme:

İSLÂMÎ İLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

Kızıtaşı, Kâmilpaşa Sk. 34260 Fatih/İst.

Tel : (+90 212) 523 54 57 Fax: 0212 523 65 37

E-Mail: isav@isav.org Web Site: <http://www.isav.org>

ÇOCUKLARIMIZA PEYGAMBER SEVGİSİNİ NASIL ÖĞRETEBİLİRİZ?

Dr. Muhammed Abduh YEMÂNÎ
Suudi Arabistan Eski Eğitim Bakanı

Tercüme

Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim KUTLAY
FSM Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi

İstanbul 2016

©“Çocuklarımıza Peygamber Sevgisini Nasıl Öğretebiliriz?” adlı eser İSAV tarafından tercüme ettirilip yayına hazırlanmış olup, te’lif hakları İSAV’a, basım organizasyonu ise anlaşmalı olarak Ensar Neşriyat Tic. A.Ş.’ye aittir.

İSLÂMÎ İLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI
THE FOUNDATION FOR RESEARCH IN ISLAMIC SCIENCES
وقف دراسات العلوم الإسلامية

Kızıtaşı, Kâmil Paşa Sokak, No. 5; Fatih-34080/İstanbul

Tel : +90 (0212) 523 54 57 – 523 74 36 Faks: 523 65 37

Web Site: <http://www.isavvakfi.org>; isav.org.tr

e-posta: isav@isavvakfi.org-isav@isav.org.tr

Çocuklarımıza Peygamber Sevgisini Nasıl Öğretebiliriz?, Ensar Neşriyat Tic. A.Ş. İstanbul 2015, 272 sayfa, 12 x 19,5 cm.

ISBN : 978-605-9223-75-1

1. Hz. Muhammed’in Hayatı, 2. Ahlâk, 3. Eğitim; 4. Aile Hayatı

Hediye dir, satılmaz.

İÇİNDEKİLER

Takdim.....	09
Çocuklarımıza Peygamber Sevgisini Nasıl Öğretebiliriz?	11
Siyer Günü	16
O, Yetim Doğdu.....	47
Mübarek Yetim.....	51
Fakir Ama Zengin	58
Değerli Olan, Allahın Değerli Kıldığı Kimsedir	60
Mevlid-i Nebi Kutlamaları.....	62
Baba Olarak Muhammed (s.a.v.).....	76
İlk Hanımın Meyveleri	79
İşte Şimdi Ya Ömer!	101
Şerefli Hicret	111
Hicret, İslam Tarihinin Başlangıcıdır	114
Hicretten Önce ve Sonra İslam	115
Ümmü Ma'bed, Allah Rasulü'nün Özelliklerini Anlatıyor..	122
Allah Rasûlü'nün Huzurunda (s.a.v.)	138
Dostların Yarışı.....	149
Kâmil Olan, Mükemmel Olana Davet Eder	165

Onun Sözlere Sanki Gerdanlıktan Süzölen İnciler Gibi İdi ..	167
“Ben Üstün Ahlâkı Tamamlamak Üzere Gönderildim.”	174
Batı Düşünürlerinin Gözüyle Muhammed Mustafa (s.a.v.).	181
İki Kasabanın Birinden Büyük Bir Adam	197
O, Mekke’de Dünyaya (s.a.v.)	207
O’nun Göğsü Açıldı (s.a.v.)	227
Diğer Mucizeler.....	246
Son Söz.....	260

İTHAF

•Sevgili Peygamberim!.

Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketleri senin üzerine olsun.

Şehadet ederiz ki; Sen ilahî mesajı tebliğ ettin. Emaneti yerine teslim ettin.

Biz şehadet ederiz ki, sen ümmete nasihatte bulundun.

Sana ölüm gelinceye kadar Allah yolunda cihada devam ettin.

Sallallahu aleyhi ve sellem.

Dr. Muhammed Abduh YEMÂNÎ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

TAKDİM

Bu kitap, Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in hayatı hakkında önce ayrı ayrı yayınladığım sonra da Allah'ın faydalı kılması niyazıyla, değerli nezih siyer-i nebiye mütevazı bir katkıda bulunmak için derlemeyi uygun gördüğüm makalelerden ibarettir.

Asıl arzum; Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in hayat şeklinin yeni yetişen müslüman gençliğin önünde yollarını aydınlatacak bir ışık, davranışlarında ve sözlerinde ellerinden geldiği kadar örnek alacakları bir rehber, hayat boyu üzerinde yürüyecekleri bir model olması için; gençliğin O'nun hayatı ile sıkı bir irtibat kurmaları konusunda anneleri, babaları ve bütün aile fertlerini teşvik etmektir.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem; bu ümmet için en güzel örnektir. Ashabı için de O, en güzel örnek idi. Cenab-ı Hakkın; "Allah'ın Rasûlü'nde sizin için en güzel örnek

vardır,"¹ ilahî ifadesi gereği ve bu değerli Rasûlün ve ulu Peygamberin; "Benim sünnetime ve benden sonraki raşid (hak yolda yürüyen) halifelerin sünnetine sımsıkı sarılın. O'nun sünnetini (ağızdaki lokmayı azı dişlerinin tuttuğu gibi) sımsıkı tutun."² şeklindeki ifadesi gereği; bu hayat devam ettiği müddetçe, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, bu ümmetin önderi olmaya devam edecektir.

Bu sebeple çocuklarımıza şu üç sevgiyi öğretmek bizim için en önemli görev olmuştur:

*Allah sevgisi ve Allah Rasûlü'nün sevgisi

*Allah Rasûlü'nün tertemiz, nezih ehl-i beytinin sevgisi

*Allah Rasûlü'nün değerli, ihlaslı sahabe-i kiramının sevgisi

Allah'ım bunu sen bize öğret. Onları sevmeyi ve onları sevenleri sevmeyi bizlere lutfeyle.

Bizi daima değerli Nebiyy-i Ekrem ile beraber kıl ki, O'nun şefaatine erişme saadetine nail olalım. Onun şerefli elleriyle Keşer havuzundan içelim.

O, bizden razı olduğu halde O'na kavuşalım. Ey Âlemlerin Rabbi Allah'ım!

¹ Ahzab, 33/21.

² Tirmizî, İlim 16, hadis no: 2678; Ebû Davud, Sünnet 6, hadis no: 4607; İbn Mâce, Mukaddime 6, hadis no: 42.

ÇOCUKLARIMIZA PEYGAMBER SEVGİSİNİ NASIL ÖĞRETEBİLİRİZ?

Çocuklarınıza; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in seçkinlerin en seçkini, Peygamberlerin en değerlisi ve Rasûllerin sonuncusu olduğunu öğretin.

Çocuklarınıza; O'nun Peygamberlikten önce de doğru sözlü ve güvenilir olduğunu; Peygamberlikten sonra da bütün âlemlere ikram edilmiş bir rahmet olduğunu öğretin.

Çocuklarınıza; O'nun Hz. İbrahim aleyhisselâm'ın duası; Hz. Musa ve Hz. İsa aleyhisselâm'ın müjdesi ve bütün Peygamberlerin imamı olduğunu öğretin.

Çocuklarınıza; O'nun ilahî mesajı tebliğ eden, emaneti ehline teslim eden, Ümmete nasihatte bulunan, kendisine ölüm gelinceye kadar Allah yolunda cihada devam eden en hayırlı kişi olduğunu öğretin.

Çocuklarınıza; O'nun mü'minlere kendi canlarından bile daha yakın olduğunu; O'nun Allah'ın bütün

Peygamberlerden kendisine uymaları için söz aldığı “Son Peygamber” olduğunu öğretin.

Çocuklarınıza; O’nun kendisine vahiy gönderilen bir beşer olduğunu; O’nun Allah’ı ve ahiret gününü ümid edenler için en güzel örnek olduğunu öğretin.

Çocuklarınıza; O’nun Allah’ın; “**Senin hayatına yemin olsun ki; onlar gerçekten sarhoşluk içerisinde bocalayıp duruyorlar,**”¹ buyurarak diğer bütün peygamberlerden farklı olarak sadece hayatı adına yemin ettiği tek Peygamber olduğunu; Allah’ın kendisine hitab ederken O’nu diğer bütün Peygamberlerden daha üstün tutarak hitab ettiğini öğretin.

Çocuklarınızın gönüllerine; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in sevgisini, O’nun tertemiz nezih Ehl-i Beytinin sevgisini aşılaysın. Çocuklarınıza O’nun; “**Beni seven Allah’ı sevmiş olur**”² ve “**Bana itaat eden Allah’a itaat etmiş olur**”³ şeklindeki hadis-i şeriflerini hatırlatın.

Çocuklarınıza şunu söyleyin: Mü’min, Allah ve Rasûlünü Allah ve Rasûlü dışında her şeyden ve herkes-ten daha çok sevmedikçe; imanın tadını tadamaz, samimî bir imana sahip olamaz.

¹ Hicr, 15/ 72.

² Ebû Tahir el-Muhallis, *el-Fevâidü'l-Münteka*, c. 10 varak, 5 A.

³ Buhârî, Ahkâm 1, hadis no: 7137; Müslim, İmare 8, hadis no: 1835

Zira ilim adamları; yeni neslin gözleri önüne tarihi olayların arz edilmesi yoluyla yeni neslin dikkatinin çekilmesi, İslâm'ın şeref levhalarına ve İslâm ümmetinin tarihine gereken önemin verilmesi, İslâmî değerlerin ve ideal örneklerin gönüllerinde yerleşmesi açısından büyük tarihî olaylardan yararlanmanın önemli olduğu görüşünü ifade etmektedirler.

Ayrıca Muhammedî sîretin incelenmesi, Allah Rasûlü'nün üstün özelliklerinin, müstesna sıfatlarının, yüce ahlâkının ve çeşitli olaylar karşısındaki tavır ve duruşunun tanınması, çok üstün ve mükemmel bir ahlâka sahip olması ve yaratılmışların efendisi olması itibariyle O'nun şerefli hayatının en ince detaylarına kadar tesbit edilmesinin yeni neslin ahlâkının güzelleşmesi, idraklerinin yücelmesi ve kendilerine bir rehber ve model sunulması konusunda önemli bir fırsat olduğu görüşünü dile getirmektedirler.

Sevgili Peygamberimiz'i Anarken

Bu günlerde muaazzam bir tarihin müjdecisi olan çok değerli bir münasebet yaklaşmaktadır. Bu, Peygamberimizin kutlu doğumunun dolayısıyla ana gövdesini Peygamberimizin inşa ettiği şanlı İslâm medeniyetinin doğuşunun yâd edilmesidir. En güzel kokularıyla çev-

remizi saran, kalplerimizi sevgi ile dolduran Rasûlullah ayı "Rabiulevvel" yaklaşıyor.

Bugün yeryüzündeki müslümanlar, bu güzel günü mutlulukla ve sevinçle karşılamaya hazırlanıyorlar ve buna muazzam değer veriyorlar, bu vesileyle Kur'ân okuyorlar, O'nun siyerini gözden geçiriyorlar, Allah Rasûlü'nün şahsiyetindeki muazzam yönleri, ahlâkındaki ve yaratılışındaki cemal ve kemal şekillerini anlatıyorlar; O'nun insanlığı şirk ve putperestlik karanlığından nasıl kurtardığını, insanlığın şeref ve izzetini nasıl gerçekleştirdiğini inceliyorlar, O'nun gelişile yeryüzünün ve gökyüzünün sevinçten nasıl parladığını; Allah'ın yarattığı varlıkların onun gelişile nasıl sevinç duyduklarını ifade ediyorlar.

Emirü's-Şuara Ahmed Şevki merhum bu durumu şöyle ifade ediyor:⁴

"Hidayet doğdu, *kâinat* nura gark oldu.

Zamanın dudaklarına tebessüm ve sena hâkim oldu

Cebrail ve çevresindeki bütün melekler,

Dine ve dünyaya bu doğumu müjdeliyordu.

Arş pırl pırl parlıyor, dünya aydınlanıyor,

Sidre de Münteha da O'na özlem duyuyordu."⁵

⁴ <http://www.el-balad.com/581267> (Erişim tarihi: 24.08.2014).

⁵ Ahmed Şevki, *Şevkiyyat*, s.32-39, Daru'l-Kütübi'l-Arabiyye, Beyrut

Bu mübarek ay, Siyeri okumak, Siyer olaylarını kavramak, içerdği ders ve ibretleri gözümüzün önünde yeniden canlandırmak için nurla parlayan, mutlulukla dopdolu kutlu bir münasebettir.

Bu güzel vesile, çocuklarımıza Rasûlullah'ın azametini, eşsiz amellerle ve büyük fedakârlıklarla aydınlanan, sadık bir imanla dolu nurlu hayatını hatırlatacağımız, gönüllerini Allah Rasûlünün sevgisi, saygısı ve hürmetiyle dolduracağımız çok önemli bir vesiledir.

Bizzat bu sebep bile, çocuklarımızın İslâm Dinini candan sevmelerine, dine gerçek değeri vermelerine ve dini yaşamak için daha çok özen göstermelerine vesile olacak güzel bir fırsattır.

Keşke her yıl bu güzel münasebeti fırsat bilerek çocuklarımızı ve kızlarımızı ayrı ayrı toplasak, onlara bu şanlı Rasûlün tarihini okup anlatsak, O'nun yüce ahlâkını ve değerli şemâilini öğretsek ne güzel olur!.

Sevgili Peygamberimiz'in sahip olduğu özellikler, Allah'ın O'na lutfettiği son derece değerli sıfat ve meziyetlerdir!. O'na diğer Peygamberlerden farklı olarak bahsettiği özelliklerdir. Allah O'nun ahlâkını Kur'ân kılmış ve kitabında; "(Ey Rasûlüm!) Gerçekten sen, çok

yüce bir ahlâk üzerinesin,"⁶ diyerek O'nu medh etmiştir.

Siyer Günü

Keşke anneler çocuklarıyla ve kızlarıyla birlikte Siyer-i Nebî ve onun parlak yansımaları hakkında toplantılar yapsa. Babalar da aynı şekilde konuşsalar. Hatta bu, okulların görevleri arasında da yer alsın.

Keşke her yıl Rabiülevvel ayının günlerinden bir gün "Siyer Günü" olarak belirlense, hocalar talebeleriyle bid'at, mübalağa ve taşkınlık olmaksızın ilim ve irfan meclislerinden vakur bir mecliste biraraya gelseler diye temenni ediyorum. Bunun mutlaka rivayetlerde nakledilen Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum günü olması da şart değil... Rabiülevvel ayı içerisinde hatta yıl içerisinde Siyer-i Nebî günü adı verilecek herhangi bir gün tahsis edilebilir.

Bu etkinlik, çocuklarımızın Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in siyeri ile içiçe olmaları, O'nun anne karnında bir yavru olmasından doğumuna ve hayatının sonuna kadar hayatının tarihi akışını öğrenmeleri için gerçekten gereklidir.

---

⁶ Kalem, 68/4.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem, dünyaya geldiğinde ilk defa yere düştüğünde elleri yerde secde eder gibiydi. Çevresindeki ev aydınlanmış, evi huzur ve güzellik kaplamıştı.

Çok geçmeden Sa'd Oğulları kabilesinde sütanneye verilecek, orada melekler tarafından göğsü yarılacaktır. Kendisine bakan bir baba göremeyince O, yetimliğin acısını tadacak, henüz ömrünün en taze günlerinde altı yaşına basmadan annesini kaybedecek, sekiz yaşında iken dedesi vefat edecektir.

Muhammed, tertemiz nezih bir hayat yaşayacak, putlara tapmayacak, eğlence ve mâ-lâyanî meclislerinde oturmayacaktır. Kureyşliler O'nun yüze ahlâkta eşsiz olduğunu kabul edecek ve O'nu "es-Sadık el-Emîn" (doğru sözlü ve güvenilir) diye isimlendireceklerdir.

Hz. Hadice'nin ticaret kervanına katılacak, yolda gidiş ve dönüşte köle Meysere ile kervandakilerin tanık olduğu mucizeler yaşanacak, pazarda ticaret erbabı ile muamelesi dikkat çekecektir.

Daha sonra Kureyş hanımefendisi Hz. Hadice, o'nu bütün Mekke beyefendilerinden üstün görüp tercih edecek, Peygamberimiz Hz. Hadice ile evlenecek, kız çocuklarının hiç sevilmediği, diri diri toprağa gömüldüğü bir çevrede Hz. Hadice'den kız çocukları olacaktır. O, dünyaya gelen dört kızını da, oğlu Kasım ve Abdullah'a

gösterdiği aynı sevgi ve coşku ile bağrına basacaktır. Bu durum sapıklık, dalâlet ve şirke boğulmuş putperst Kureyşlilerde büyük etki yapacaktır.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem; Kureyş kabileleri arasında yeni tamir edilen Kâbe-i Muazza-ma'nın köşesine Hacer-i Esved'in yerleştirilmesi konusunda çıkan ihtilafta önemli rol oynayacak, kılıçların çekildiği, kanların yalanarak çarpışmaya karar verildiği, karşılıklı saldırıların başlayacağı bir ortamda; Kureyşlileri bu durumdan ancak "es-Sadık el-Emîn" (doğru sözlü ve güvenilir) ismini verdikleri Muhammed Mustafa'nun hikmetli davranışı, güzel istişaresi ve isabetli görüşü kurtaracaktır.

Çocuklarımız azamet nurlarıyla dolu bu müstesna hayatın İslâm dönemini incelemeyen önce buna hazırlık olması için; Efendimiz'in Peygamberlikle görevlendirilmeden önceki hayatını da öğrenmelidirler.

Muhammed Mustafa'nun uzlete çekilip Hira mağarasında ibadet etmesi ile o günlerdeki hali, hanımı Hz. Hadicenin, evaldının ve aile halkının durumunu öğrenmekle başlanmalı, sonra Peygamber olduğu dönem tanıtılmalı. Cebrail aleyhisselâm'ın nasıl vahiy getirdiği anlatılmalı. İlk defa "Oku" demesi; sonra tekrarlaması, Efendimiz'in ona verdiği cevap ve sonunda; "Yaratan Rab-

binin adıyla oku!" diye başlayan ilk beş âyetin inmesi açıklanmalı.

Çocuklarımız; buradan İslâm dininin ilim ve bilgi dini olduğu sonucunu çıkarmalı, Peygamberliğin "Oku!" emriyle başlamasının ilim ve din birlikteliğine vurgu yapılması anlamına geldiğini anlamalıdır. İlimin Allah'ı tanımının esası olduğu bilinmeli, Allah'ı tanımının bilginin başı olması sebebiyle imanı güçlendirdiği, imanı kalplere yerleştirdiği; mü'minlerin değişik alanlarda mucize niteliğinde ilmî buluşlar gerçekleştirmesinde en önemli faktör olduğu açıklanmalıdır.

Çocuklarımız, Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in seçkinlerin en seçkini, Peygamberlerin sonuncusu olduğunu mutlaka bilmelidirler. Çocuklarımız bu konudaki Kur'ân âyetlerini, hadis-i şerifleri, sahabe-i kiramın ravilerin ve muhaddislerin rivayetlerini dinlemelidirler:

Abdullah b. Abbas radiyallahu anh'dan gelen rivayete göre; "O, Hz. Âdem'in yaratılmasından iki bin yıl önce Allah Teâlâ'nın huzurunda bir nur idi. Bu nur tesbih ediyor, melekler de o'nun tesbihi ile tesbih edi-

---

⁷ Alâk, 96/1.

yorlardı. Hz. Âdem yaratıldığında bu nur onun sulbüne intikal etti.”⁸

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki: “Allah beni yeryüzüne Âdem’in sulbünde indirdi. Sonra Nuh’un sulbünde, daha sonra da İbrahim’in sulbünde kıldı. Allah Teâlâ daha sonra bu değerli sulb ve temiz rahimlerden geçirerek fuhuşta buluşmayan anne ve babadan dünyaya getirdi.”⁹

Müslim’in rivayetine göre; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: “Allah, İsmail Oğullarından Kinane kabilesini seçti. Kinane’den Kureyş seçti. Kureyş’den Hâşim Oğullarını seçti. Hâşim Oğullarından da beni seçti.”¹⁰

Çocuklarımız bilmeliler ki; Siyer âlimlerinin ittifa-kına göre; Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem, Hz. İbrahim oğlu Hz. İsmail evladındandır. İsmail Oğulları iyilikseverlik, fazilet, güzel ahlâk, şecaat ve cesaretle tanınmışlardı. Davranış ve tavırlarıyla ve açık nesebleriyle üstün kişiliğe sahip idiler.

Çocuklarımızın kalplerinde Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in şerefli bir soydan, şerefli bir asıldan ve değerli bir nesilden geldiği; O’nun kendi hak-

⁸ İbn Ömer el-Adenî, *Müsned*, Suyûtî, *Hasâis*, 1/39.

⁹ A.g.e.

¹⁰ Müslim, *Fezâil* 1, hadis no: 2276.

kında söylediği "Ben, hayırlı ecdaddan hayırlı torunlara devam eden bir nesildenim,"¹¹ ifadesinin doğru ve hak olduğu iyice yerleşmelidir.

Çocuklarımız O'nun babadan büyük dedelerine kadar devam eden meşhur nesebini sırasıyla ezberlemelidirler:

Muhammed – Abdullah – Abdülmuttalib – Hâşim – Abdümenaf – Kusayy – Kilâb – Murre - Ka'b – Lüeyy – Galib – Fihri – Malik – Nedr – Kinâne – Huzeyme – Müdrike – İlyas – Mudar – Nizar - Ma'd - Adnan. Adnan ise Hz. İbrahim oğlu Hz. İsmail neslindedir.

Annesi Hz. Âmine, Zühre Oğulları kabilesindedir. Âmine – Vehb – Abdümenaf – Zühre – Kilâb – Murre - Kâ'b – Lüeyy – Galib - Fihri. Annesinin şerefli ve asil nesebi babasının daha önce ve daha sonra kimsenin buluşmadığı nesebde bulunmaktadır.

Ebû Seleme, Ebû Hureyre'den naklediyor: Ashab:

– Ya Rasûlallah! Sana Peygamberlik ne zaman vacib oldu? diye sordular. Peygamberimiz sallallahu aleyhi veselem:

– "Âdem ruhla cesed arasında iken," diye cevap verdi.¹²

¹¹ Hâkim, Müstedrek, 4/86.

¹² Tirmizî, Menâkıb 1, hadis no: 3613.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi veselem buyuruyor ki: "Âdem henüz çamurun içerisinde iken; ben Allah'ın kulu ve Peygamberlerin sonuncusu, Babam İbrahim'in vaadi, İsa'nın müjdesi idim."¹³

Peygamberliği gerçekleştirdi, Âdem henüz çamurken; O'nun hakkıdır iftihar, bütün insanlığa karşı bu hasletle;

Tenzih ederiz; Peygamberimiz'e ikramda bulunan Rabbimizi

O'na başkalarıyla karşılaştıramayacak üstün özellikler veren Rabbimizi.

...

Rahmet ve Şefkat Peygamberi

Çocuklarımız; Peygamberimiz, doğruluk ve güvenilirlikle nasıl tanındı? diye sorduklarında şöyle deriz:

Peygamberimiz kendini bildiği andan Allah Teâlâ'ya kavuşuncaya kadar dürüstlikle aynı şekilde güvenilirlik ve iffetle tanındı. Bütün Kureyşlilerin O'nun dürüst, güvenilir ve iffetli olduğu konusunda ittifak etmeleri yeterli delildir. O'na "es-Sadık el-Emîn" (doğru sözlü ve güvenilir) lakablarını veren de Kureyşlilerdir.

Çocuklarımız; Sevgili Peygamberimiz'in, gerçekten ve fiilen bütün âlemlere ihsan edilmiş bir rahmet oldu-

¹³ Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, 2/129; Zürkânî, *Mevâhib*, 1/33 (Hadis zayıftır).

ğunu bilmelidirler. Bunun için Kur'ân-ı Kerimde gelen şu âyetler yaterlidir: "(Ey habibim) Biz seni âlemlerle rahmet olarak gönderdik."¹⁴

Yine Cenab-ı hak şöyle buyuruyor: "Size sizin içinizden bir elçi geldi. Sizi sıkıntıya sokan şeyler o'na ağır gelir. O sizin üzerinize tir tir titremektedir. O, mü'minlere son derece şefkatli ve merhametlidir."¹⁵

O'nun isimlerinden birkaçı; "Rahmet Peygamberi", "Rahmet Elçisi", "İhsan edilen rahmet" şeklindedir.

Hakîm Ebû Hureyre'den Allah Rasûlü'nün şöyle buyurduğunu rivayete etmektedir: "Ben ihsan edilen bir rahmetim."¹⁶

Taberî ise bu hadisi; "Ben ihsan edilen bir rahmet olarak gönderildim," şeklinde rivayet etmiştir.¹⁷

Muhammed Ebû Zehra "*Hatemu'n-Nebiyîn/ Peygamberlerin Sonuncusu*" kitabında; O'ndaki rahmet umumî bir tesire sahip olup bütün yaratıklar içindi. Rivayete göre; Ashabından bazıları:

– Ya Rasûlallah! Rahmeti çokça zikrediyorsun. Bizler eşlerimize ve çocuklarımıza merhamet ediyoruz, dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz:

¹⁴ Enbiya, 21/107.

¹⁵ Tevbe, 9/128.

¹⁶ Hâkim, *Müstedrek*, 1/35.

¹⁷ Taberî, *Tefsîr*, 2/546.

– “Ben bunu kastetmiyorum. Ben bütün mahlûkata rahmeti kastediyorum.” buyurdu. Çocuklarımıza; Sevgili Peygamberimiz’in zayıf gönülleri rahmetle nasıl tedavi ettiğini, rahmetten kaçanları ülfet ve şefkatle nasıl bağrına bastığını açıklamalıyız.

Onlara bunu destekleyen olayları anlatmalıyız: Meselâ: Bir bedevî O’ndan bir şey istemek için gelmiş, O da bedevîye istediğini vermiş ve sonra da:

– “Sana iyilikte bulunmuş oldum mu?” diye sormuştu. Bedevî ise:

– Hayır. Ne iyilik ettin, ne de güzel davrandın, dedi.

Bunun üzerine orada bulunan Müslümanlar öfkelendiler ve ona karşı çıktılar. Allah Rasûlü onlara; bırakın diye işaret etti. Sonra kalkıp evine girdi. Bedevîye haber gönderdi ve ona bir şeyler daha verdi. Sonra da tekrar:

– “Sana iyilikte bulunmuş oldum mu?” diye sordu. Bedevî:

– Evet, Allah Teâlâ seni, hayırlı aile ve akraba ile mükâfatlandırsın, dedi. Peygamberimiz bedevîye:

– “Sen birşeyler söyledin. Bu sözler ahabımın gönlünde iz bıraktı. İstersen, onların gönüllerinde sana duydukları şeyin gitmesi için benim yanımda söylediklerini istersen onların yanında da söyle, buyurdu.

Bedevî de:

– Peki, dedi. Ertesi gün Peygamberimiz geldi ve ashabına:

– “Bu bedevî dün bir şeyler söyledi. Biz de ona daha fazla ikram ettik. Şimdi de memnun olduğunu söylüyor,” dedi. Sonra da bedevîye dönerek:

– “Böyle değil mi?” diye sordu. Bedevî:

– Evet, Allah Teâlâ seni hayırlı aile ve akraba ile mükâfatlandırır, dedi. Peygamberimiz bunun üzerine şöyle buyurdu:

– “Benimle bu bedevînin durumu, şu adamla devesinin durumu gibidir. Bir adam düşünün. Devesi kaçmış, insanlar peşine düşmüşler. İnsanlar kovaladıkça deve daha çok ürküyor. Adam insanlara; Beni devemle başbaşa bırakın. Ben devemi sizden iyi bilir ve ona sizden fazla acırım, diyerek seslenir. Sonra da devesine yönelir. Yerden bir tutam kuru ot alarak deveye gösterir, nihayet deve ona gelir. Adam deveyi çöktürür, eşyasını üstüne yükler ve üzerine biner. İşte benimle bedevînin durumu böyledir. Bedevî, o sözleri söyledikten sonra şayet ben sizi serbest bıraksaydım, siz de onu öldürseydiniz; bedevî Cehennem’e girecekti.”¹⁸

Bu örneklerden biri: Ağlayan küçük hizmetçi kızla Peygamberimizin kıssasıdır. Kız un almak için verilen

¹⁸ İbn Hişam, *es-Siretü'n-Nebeviyye*, 1/72; Irakî, *Tahricü'l-İhya*, 2/379; Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*, 9/15.

parayı kaybetmiş ağlıyordu. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem ona unun parasını verdi. Kız efendilerinin döveceğinden korkarak ağlamaya devam etti. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem onunla beraber ailesine gitti. Aile halkıyla yumuşak ve tatlı bir şekilde konuştu. Ailesi de kızı bağışlayıp affetti.¹⁹

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in çocuklara karşı davranışı, onları kendisine çekmesi, namazda iken torunlarından birini omuzuna alması, çocuğun rahatsız olmaması için secdeyi uzatması bu örneklerden bazılarıdır.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, namaz kılarken bir çocuğun sesini işittiği zaman, çocuğun yanında onun ağlamasından etkilenen kimseler olması sebebiyle namazını hafif kılırdı.

Peygamber Efendimiz'e biri gelip:

– Ya Rasûlallah! Ben cihadı seviyorum ama gücüm yok, dedi. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

– **“Ana-babandan hayatta olan biri var mı?”** diye sordu. Adam:

– Evet, dedi. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

– **“Onlara iyilik ederek Allah'ın huzuruna çık. Bunu yaparsan sen, hac, umre yapmış ve cihad etmiş**

¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemu'l-Kebir*, 12/337, hadis no: 13607.

olursun," buyurdu. Bir başka rivayete göre; "Anababanın rızasını alma hususunda cihad et," buyurdu.²⁰

O'nun rahmeti yayılır, rahmetinin dalları hayvanlara bile ulaşır. Hayvanlar O'na göre rahmete layık varlıklardır, hatta merhamete en çok muhtaç olan varlıklardır. Zira şikâyet edemez, acılarını ifade edemezler.

Abdullah b. Ca'fer'den rivayet edildiğine göre, Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem Ensar'dan birinin bahçesine girmiş, orada bir deve görmüştü. Deve, peygamberimizi görünce inlemiş, gözlerinden yaş gelmişti. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem devenin yanına gelip onun gözyaşlarını silince sakinleşmişti.

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bu devenin sahibini sormuş, devenin sahibi gelince ona;

– "Allah'ın sana verdiği bu hayvan hakkında Allah'tan korkmuyor musun? O, bana senin onu aç bıraktığından ve çok yordüğundan şikâyet etti," dedi.²¹

Bütün bu müstesna kıssalar, eşsiz tablolar ve önemli olaylar çocuklarımızın hafızalarına yerleşecek, onların gönüllerine merhamet sevgisini hâkim kılacak, onları Rahman'ın rahmetine layık olan merhametli kim-

²⁰ Buhârî, Cihad 138, hadis no: 3004; Ebû Dâvud, Cihad 33, hadis no: 2529; Nesâî, Cihad, 5, hadis no: 3105; İbn Mace, Cihad 12, hadis no: 2781-2782; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 2/165.

²¹ Ebû Davud, Cihad 44, hadis no: 2549.

selerden kılacak, onlara Rahmet Peygamberi'ni daha çok sevdirecek ve O'na uymalarını temin edecektir.

Şüphesiz ki; çocuklarımızı Allah'ın Sevgili Peygamberimize özel olarak verdiği özellikleri bilmeleri, çocukların O'nu daha çok sevmelerine, O'nun söylediklerine ve yaşadıklarına daha çok uymalarına vesile olacaktır.

Katade rahimehullah diyor ki: Allah O'nun şanını dünya ve ahirette yüceltmıştır. Hiçbir hatip, sözlerine delil getiren hiçbir âlim ve hiçbir dava sahibi yoktur ki; konuşmasına başlarken; "Allahtan başka ilah yoktur, Muhammed Mustafa Allah'ın kulu ve rasûlüdür," demesin. Bu ne büyük bir şeref ve ne büyük bir makamdır!

Kadı İyaz *Şifa* kitabında şöyle demiştir: O'na has özelliklerden ve Allah Teâlâ'nın ona verdiği değeri gösteren örneklerden biri; Allah'ın diğer Peygamberlere; Ya Âdem! Ya Nuh! Ya İbrahim! Ya Musa! Ya Davud! Ya İsa! Ya Zekeriyâ! Ya Yahyâ! diye hitap ederken; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e sadece; Ey Nebi! Ey Rasûl! Ey örtüsüne bürünen! diye vasıflarıyla hitap etmesidir.

İbnü'l-Cevzî diyor ki: "Allah Teâlâ O'ndan başka hiçbir kimsenin hayatına yemin etmezken; yarattığı en

değerli varlık olması sebebiyle; “le-amruke” ifadesiyle²² sadece O’nun hayatına yemin etmiştir.”²³

“Le-amruke” kelimesinin anlamı; Senin baki kalmana yemin olsun, senin yaşayışına yemin olsun, senin hayatına yemin olsun, demektir.

Abdullah b. Abbas radiyallahu anhüma diyor ki: Allah Teâlâ Muhammed Mustafa Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem’den daha değerli bir varlık yaratmamıştır, O’ndan daha değerli bir kimse var etmemiştir. Allah Teâlâ’nın ona verdiği değeri gösteren örneklerden biri, Peygamberlerden O’nun adına ahid ve söz almasıdır:

Allah Tealâ bu konuda şöyle buyurmaktadır: “Allah, Peygamberlerden (ümmetlerine hitaben); Andolsun ki size Kitab ve Hikmet verdim. Sonra size yanınızda olan kitapları tasdik eden bir Rasûl geldiğinde, ona mutlaka inanacaksınız ve ona yardım edeceksiniz, diye sağlam bir söz aldığınızda siz bunu kabul ettiniz ve bu ağır yükü üzerinize aldınız mı? dediğinde, onlar da kabul ettik, dediler. Allah öyleyse birbirinize şahitler olun, ben de (sizin bu sözünüze) şahit olanlardanım.”²⁴

Cabir radiyallahu anh’den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyur-

---

²² Hicr, 15/72.

²³ İbnü’l-Cevzî, *Vefâ*: 2/429.

²⁴ Âl-i İmrân, 3/81.

muştur: "Bana, benden önce hiç kimseye verilmeyen beş özellik verildi:

- Bir aylık mesafedeki düşmanlarıma korku verilerek bana yardım olundu.

- Yeryüzü bana mescid kılındı. Ümmetimden herhangi birine nerede namaz vakti erişirse orada namaz kılsın.

- Benden önceki peygamberlere ganimet helal kılınmazken ganimetler bana helal kılındı.

- Her peygamber sadece kendi ümmetine gönderilirken, ben bütün insanlara Peygamber olarak gönderildim.

- Bana şefaathakki verildi."²⁵

Birçok sahabî O'nun şu hadisini zikretmektedirler: "Bana az sözle çok derin manalar ifade etme (Cevamiu'l-Kelim) özelliği verildi. Nübüvvet ve Risalet benimle noktalandı ve Ben Peygamberlerin sonuncusuyum."²⁶

Allah Teâlâ buyuruyor ki: "Muhammed, sizden birinizin babası değildir. O, Allah'ın elçisi ve Peygamberlerin sonuncusudur."²⁷

²⁵ Buhârî, Teyemmüm 1, hadis no: 335; Müslim, Mesacid 1, hadis no: 521.

²⁶ Buhârî, Tabir 22, hadis no: 7013.

²⁷ Ahzâb, 40.

Yine O'nun şöyle buyurduğu nakledilmektedir: "Benim ümmetim, insanlık için ortaya çıkarılan en hayırlı ümmet kılındı."

Hz. İbrahim'in duası ve Hz. İsa'nın müjdesi

Çocuklarımız, Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in; "Ben İbrahim'in duası ve İsa'nın müjdesiyim,"²⁸ ifadesinin anlamını sorabilirler.

Siyer günlerinde gençlerle konuşacak olan kimseler bu sözün anlamını açıklamalı, onlara Hz. İbrahim aleyhisselâm'ın kıssasını anlatmalı ve şu âyeti okumalıdır: "(İbrahim şöyle dua etti) Ey Rabbimiz! Onlara, içlerinden senin âyetlerini kendilerine okuyacak, onlara kitap ve hikmeti öğretecek, onları temizleyecek bir peygamber gönder. Çünkü üstün gelen, her şeyi yerli yerince yapan yalnız sensin."²⁹

İbn Cerir et-Taberî, Ebu'l-Âliye'nin şu sözünü nakletmektedir: İbrahim aleyhisselâm, Ey rabbimiz! Onların içinde bir Rasûl gönder, diye dua edince; kendisine: "Duan kabul edildi. O âhir zamanda gelecektir," denildi.³⁰

²⁸ İbn Asâkir, *Tarihu Dimaşk*, 1/38 hadis no: 336; İbn Bedran, *Tehzibu Tarihi Dimaşk*: 1/289.

²⁹ Bakara, 2/129.

³⁰ Taberî, *Tefsir*, Bakara, 2/129.

Ahmed b. Hanbel, İb Sa'd, Taberanî ve İbn Murdeveh Ebû Ümame'den naklediyorlar: Ebû Ümame diyor ki:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Senin Peygamberliğinin başlangıcı ne zaman, diye sordum. Peygamberimiz, şöyle buyurdu: **"Ben İbrahim'in duası ve İsa'nın müjdesiyim."**³¹

İbn Sa'd, bu konuda; Abdullah b. Abbas radiyallahu anhüma'nın şu sözünü nakletmektedir: İbrahim aleyhisselâm'a Hacer validemizi Filistin'den çıkarması emredildiğinde, Hacer validemiz burak gibi hızlı bir bineğe bindirildi. Ne zaman düz güzel bir araziye gelseler de;

– Ya Cebrail! Buraya indirelim, denilse; Cebrail aleyhisselam:

– Hayır, diyordu. Nihayet Mekke'ye geldiklerinde; Cebrail aleyhisselam:

– Buraya indirelim, Ey İbrahim, dedi. İbrahim aleyhisselam hayretle:

– Hiçbir bitkinin, hiçbir hayvanın olmadığı yere mi? dedi. Cebrail aleyhisselam:

---

³¹ Ahmed b. Hanbel, Müsned, 4/127.

– Evet. Senin neslinden gelecek olan ve Allah'ın kendisiyle dinini tamamlayacağı Peygamber burada çıkacak, diye cevap verdi.³²

Muhammed b. Ka'b el-Kurazî rahûmehullah diyor ki: Hacer oğlu İsmail ile birlikte iken bir melek onu karşılayıp şöyle dedi: "Ey Hacer! Oğlun büyük bir milletin babası olacak. O milletten Harem bölgesinde yaşayacak ümmî peygamber çıkacak."³³

Çocuklar Rasûlullah'ın nasıl peygamberlere imam olduklarını sorabilirler. Onlara isra ve mi'rac olayını anlatın. Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya gittiği o mübarek gecede Beyt-i Makdis'de peygamberlere nasıl imam olduğunu açıklayın.

Çocuklarımız; O eşsiz Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in en güzel iman eden, emaneti en güzel eda eden, ümmete en güzel nasihat eden, ölüm gelinceye kadar Allah yolunda en iyi cihad eden kişi olduğunu mutlaka bilmeliler.

Gençler en muazzam ve en şerefli Rasûl'ün en muazzam ve en şerefli mücadelesinin hikâyesini anlatın. Buna candan kulak versinler Gönüllerine bilgisizliğin hâkim olduğu, kalplerini körelttiği, putperestliğin akıllarını esir aldığı, gözlerini ve basiretlerini örttüğü bir ka-

³² İbn Sa'd, *Tabakât*, 1/107.

³³ Aynı yer.

vim içerisinde O şanlı Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in davetini yayarken çektiği sıkıntı ve zorlukları öğrensinler.

Yüksek Ahlak Sahibiydi.

Çocuklara şunu söyleyin: O Yüce Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Allah yoluna çağrıda tatlı dil ve güzel öğütle başladı. Kavmiyle en güzel şekilde mücadele etti. Hiçbir zaman sert, katı yürekli, kusur bulucu ve kibirli olmadı.

O, her zaman hoş, yumuşak huylu, dengeli, sabırlı, mütevazı, cesur ve şahsiyetli oldu. Hidayete ermeleri için ilk olarak kavmine karşı -savaş hariç- bütün vesileleri kullandı. Kendisi ve kendisine uyanlara işkence edildikten, kendisi ve kendisine uyanlar Kureyş diktatörleri ve müşrikleri eliyle zulme uğradıktan sonra kılıcı kullandı. Kureyşliler müslümanların mallarına el koyuyorlar, vücutlarına en ağır işkence yapıyorlar, onların mal, can ve namuslarını helal sayıyorlar, kadınları ve çocukları öldürüyorlardı.

Son olarak Müslümanları Habeşistan'a göç etmeye ailelerini ve memleketlerini terk etmeye zorladılar. Daha sonra Medine'ye hicret gerçekleşti ve Allah Müslümanlara savaş için izin verdi. Nitekim Cenab-ı Hak şöyle buyuruyordu: "Kendilerine savaş açılan mü'minlere,

zulme uğradıklarından dolayı (savaş için) izin verildi. Şüphesiz ki Allah, onlara yardım etmeye elbette kadirdir."³⁴

Bu durum Kureyşlilerin sapıklıkta ileri gitmeleri, inatçılık ve inkârcılıkta derinleşmeleri sonunda gerçekleşmişti. Dinini daha iyi yaşamak için Mekke'den Yesrib'e hicret etti. Yesrib; O'nun hicretiyle ve oraya yerleşmesiyle Medine-i Münevvere (Nurlu Şehir) oldu.

Medine'de kendisine hıyanet eden sapık isyankâr Yahudilerin sözlerinden dönüp ahidlerini bozduklarında putperestliğin kalelerini yıktı. Onları kılıçla terbiye etti ve Medine'yi onlardan temizledi. Medine'de büyük İslâm Devleti'ni kurdu. Bu devleti hidayet meş'alesi, Hak Din'in nurlarının yeryüzünün her köşesine yayılması için davet merkezi kıldı.

Hayatının son anına kadar İslâm'ın yayılması ve genişlemesi yolunda cihad etmeye devam etti. Ecel ona geldiğinde O Rum diyarına doğru yola çıkacak olan Üsâme ordusunu hazırlamakla meşguldü.

Çocuklarımız mutlaka bilmeliler ki; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, mü'minlere kendilerinden daha yakındır. Bunu Allah Teâlâ'nın şu ayetinde belirt-

---

³⁴ Hacc, 22/39.

mektedir: **"Peygamber mü'minlere kendi nefislerinden daha yakındır."**³⁵

Çocuklarımız, bu ayetlerin manalarını mutlaka bilmeliler. Bu âyetleri onlara açıklayın, Allah Rasûlü'nün insanlığın ıslahı konusunda ne kadar titiz olduğunu, insanlığın iyiliği için, dünya ve ahiret azabından kurtulması için ne büyük fedakârlıklarda bulunduğunu belirtin.

Allah Rasûlü'nün kavmine karşı müstesna tutumunu tasvir eden şu hadis-i şerifi anlatın: **"Benimle sizlerin durumunu bir örnekle açıklayayım: Karanlıkta ateş yakan bir adam düşünün. Çevrede bulunan böcekler, kelebekler bu ateşe koşar, ateş etrafında uçuşurlar. Ateşi yakan adam, elindeki bir kumaş parçasıyla onları ateşten korumaya çalışır. İşte benim durumum budur. Ben ateşe düşmeyeseniz diye sizin kemerlerinizden tutuyorum. Siz de benim elimden kurtulmaya çalışıyorsunuz."**³⁶

Durumu son derece güzel bir şekilde dile getiren bu tablo, kız-erkek gençlerimizin gönüllerinde yerleşsin. Zira Allah Rasûlü'nün sünneti onları koruyucu ve himaye edicidir. Gençlerden biri fesat uçurumuna yuvarlanacak olsa, ya da Allah'ın dünya ve ahirette cezalandıraca-

³⁵ Ahzâb, 33/6.

³⁶ Müslim, Fezâil 6, hadis no: 2285

ğı kötü bir davranışa yönelecek olsa, O'nun sünneti sar-sılmaz bir kaledir.

O'nu içtenlikle sevmeliyiz.

Çocuklarımızın ve kızlarımızın kalplerine Allah Rasûlü'nün sevgisini, O'nun temiz, tertemiz Ehl-i Beyti-nin sevgisini aşılalım. O'nun şu hadisini zikredin: **"Beni seven Allah'ı sevmiş olur. Bana itaat eden Allah'a itaat etmiş olur."**³⁷

Çocuklara; bugün; insanlığın sahip olduğu en doğ-ru ve lekesiz inanç, insanlığa güvenlik ve barışı, şerefli bir hayatı temin edecek olan en adil, kapsamlı ve mü-kemmel hukuk düzeni "şariat" bize Cenab-ı Hakkın lüt-fu sonra Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in rehberliği ile gelmiştir.

İslâm, Rasûlullah'ı sevmeyi insanlara farz kılmış ve bunu şu âyetle mutlak bir zorunluluk olarak ortaya koymuştur: **"De ki: Babalarınız, oğullarınız, kardeşle-riniz, eşleriniz, kabileniz, kazandığınız mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz bir ticaret ve hoşlandığınız evler, size Allah'dan, Rasûlünden ve O'nun yolundaki cihaddan daha sevimli ise, artık Allah'ın emri gelince-**

---

³⁷ Tirmizî, İlim 16, hadis no: 2678.

ye kadar bekleyin. Allah fâsıklar toplumunu doğru yola erdirtmez."³⁸

Yine Cenab-ı Hak buyuruyor ki: "De ki: Siz Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki, Allah da sizi sevsin."³⁹

Kadı İyaz ilk âyetin tefsirinde şöyle demiştir: "Malını, ailesini ve evladını Allah'tan ve Rasûlünden daha çok seven kimsenin Allah Teâlâ tarafından ihtar edilmesi ve böylelerinin; "Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyin,"⁴⁰ ifadesiyle tehdid edilmesi âyetin devamında bu kimselerin fasık olduklarının belirtilmesi ve bunların sapıtan ve Allah'ın hidayetinden mahrum olan kimseler olduğunun ifade edilmesi; Sevgili Pevgamberimiz'i sevmenin son derece gerekli ve farz olduğuna, bunun gerçekten önemli olduğuna, Sevgili Peygamberimiz'in bu sevgiye gerçekten layık olduğuna en açık teşvik, en güzel uyarı ve en kuvvetli delil ve hüccet olarak yeterlidir. Zira mü'min; Allah ve Rasûlünü bu ikisi dışında her şeyden ve herkesten daha çok sevmediği müddetçe; onun imanı samimî bir iman olamaz, o takdirde mü'min imanının tadını bulamaz, gönlünde bu imanın ihtişamını hissedemez."⁴¹

---

³⁸ Tevbe, 9/24.

³⁹ Âl-i İmrân, 3/31.

⁴⁰ Tevbe, 9/24.

⁴¹ Kadı İyaz, Şifâ, 2/25.

Enes b. Malik radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: "Üç özellik vardır ki; kimde bu üç özellik bulunursa imanının tadını bulur:

1. Allah ve Rasûlünü bu ikisi dışında her şeyden ve herkesten daha çok sevmesi;
2. Mü'min kardeşini sadece Allah için sevmesi;
3. Allah'ın kendisi imansızlıktan kurtarmasından sonra; ateşe atılmaktan hoşlanmadığı gibi imansızlığa dönmekten hoşlanmaması.⁴²

Değerli sahabî Amr b. Âs radiyallahu anh şöyle demiştir:

"Bana Allah Rasûlünden daha sevgili ve benim gözümde O'ndan daha değerli hiçbir kimse yoktu. O'na olan hürmetimden dolayı O'na doya doya bakamıyordum. Hatta bana: O'nun özelliklerini tavsif et, dense; anlatamam."⁴³

Zeyd b. Desine olayı, Müslümanların Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'i sevmeleri konusundaki en muhteşem tablolardan biridir. Bu olayı Beyhakî, Urve b. Zübeyr'den nakletmektedir:

Zeyd b. Desine, Raci' olayı sonrası Mekke'ye esir düşmüştü. Mekke'liler Zeyd b. Desine'yi öldürmek için

⁴² Buhârî, İman, 9, hadis no: 21; Müslim, İman 15, hadis no: 43.

⁴³ Müslim, İman 54, hadis no: 121.

Harem bölgesi dışına çıkardıklarında, o gün henüz müşrik olan Ebû Süfyan b. Harb ona:

– Allah aşkına söyle Ey Zeyd! Şu anda senin yerinde Muhammed’in olmasını, senin yerine o’nun boynunun vurulmasını, senin de ailenle birlikte olmanı ister miydin? diye sormuştu. Zeyd hiç tereddüt etmeden:

– Vallahi, ben ailem içerisinde huzur içerisinde otururken; Muhammed’in şu anda bulunduğu yerde ayağına diken batmasını bile istemem, dedi. Bunun üzerine Ebû Süfyan:

– Muhammed’in ashabının Muhammed’i sevdiği gibi; insanlardan hiçbir kimsenin kimseyi sevdiğini görmedim, dedi.⁴⁴

Aynı şekilde değerli sahabî Abdullah b. Zeyd radiyallahu anh kıssası da ibretli olaylardan biridir. Oğlu kendisine Peygamberimiz’in vefat haberini getirdiğinde ağlayarak yüksek sesle: “Allah’ım! Gözümü benden al ki, sevgilim Muhammed’den sonra hiç kimseyi görmeyeyim,” diye dua etti. Allah da onun duasını kabul etti ve gözleri anında kör oldu.

İslâm, Müslümanlara Rasûlullah’ı sevmeyi çok önemli bir hikmet sebebiyle farz kılmıştır. Zira sevginin anlamı itaattir. Müslümanın Rasûlullah’a itat etmesi onu

---

⁴⁴ İbn Hişam, *Sîret*, 2/172 Dâru’l-Kible Yayınevi baskısı.

daima hak yolda tutacak, İslâm şeriatı ve sünnet onun üzerinde yürüdüğü yol olacaktır. Aynı zamanda sevgilisinin adımlarını izleme ve onu kendisine önder kabul etme zorunda bırakacaktır. Allah Teâlâ buyuruyor ki: "Andolsun ki, Allah'ın Rasûlünde sizin için, Allah'ı ve âhiret gününü ümid edenler için, Allah'ı çok çok zikredenler için en güzel örnek vardır."⁴⁵

Rasûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki:

"Kim bir topluluğu severse; onlarla beraber haşrolur."⁴⁶ Bir başka rivayette ise; "Kim bir topluluğu severse; Allah onu onların zümresinde haşreder."⁴⁷ buyurulmuştur.

Yine buyuruyor ki: "Benim sünnetime, benden sonra gelecek olan hak yolda yürüyen kendilerine hidayet verilen halifelerin sünnetine sarılın. Buna lokmayı azı dişlerinize sıkarak gibi sarılın."⁴⁸

Allah Rasûlü'nün Sünneti, derece bakımından Kur'ân-ı Kerim'den sonra gelir. Sünnet, Kur'ânı tefsir etmekte, hükümleri açıklamakta, bunun amacını belirt-

---

⁴⁵ Ahzâb, 33/21.

⁴⁶ Hâkim, *Müstedrek*: 3/20.

⁴⁷ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebir*: 3/19 hadis no: 2519.

⁴⁸ *Tirmizî*, İlim 16, hadis no: 2678; Ebû Davud, Sünnet 6, hadis no: 4607; İbn Mâce, Mukaddime 6, hadis no: 42.

mektedir. Bazı âyetler mücmel, bazıları âm, bazıları mutlak olarak gelmiştir. Bunları beyan eden, insanları maksadı ve ilahî muradı açıklayan ise hadis-i şeriflerdir. Bu konuda Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: **"Biz, Zikr'i (baştanbaşa öğüt olan bu Kur'ânı) sana indirilenleri insanlara açıklaman için indirdik."**⁴⁹

Allah namazı ve zekâtı mücmel (genel ifadelerle) indirdi. Aynı şekilde zina eden, hırsızlık yapan ve içki içen kimselerle ilgili özel cezalar da böyledir. Rasûlün Sünneti namazın manasını, vakitlerini ve şeklini açıklamaktadır. Zekât ta aynı şekildedir. Cezalarla ilgili hükümleri açıklayan da yine sünnet-i seniyyedir.

Allah celle celâlüh şu âyetlerle bize Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e uymayı, emirlerini uygulamayı ve ona aykırı davranmamayı emrediyor: **"Rasûl size neyi verirse onu alın. O size neyi yasaklarsa ondan kaçının."**⁵⁰

"Allah ve Rasûlü hüküm verdiği zaman, hiçbir mü'min erkek veya kadının verilen emirde tercih hakkı yoktur."⁵¹

Çocuklarınıza; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in beşer olduğunu ancak kendisine vahyedilen bir

---

⁴⁹ Nahl, 16/44.

⁵⁰ Haşr, 59/7.

⁵¹ Ahzâb, 33/36.

beşer olduğunu, O'nun bizzat Rabbi tarafından yetiştirildiğini, Allah'ın kendisini lütuf ve rahmetiyle kuşattığını, O'nda yüksek ahlâkı ve değerli özellikleri birarada var ettiğini öğretin.

Mekke Fethinde yeni müslüman olanlardan biri Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in önünde durdu. O'nun heybetinden dolayı kendisine bir titreme isabet etti. Olduğu yerde çivilenmiş gibi donakaldı, ne ileri ne geri gidemiyordu. Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem kendisine:

– "Rahat ol. Ben Kureyşte kuru ekmek yiyen bir kadının oğluyum," dedi.⁵²

Bir gün O'nunla hiç karşılaşmamış kaba saba denizsiz biri Sevgili Peygamberimiz'le yüzyüze geldi. Adam Peygamberimiz'i iştmiş, O'nun Kureyşin tanrılarına ağır sözler söylediğini duymuştu. Kılıcını çekmiş, Muhammed'in hesabını göreceğine dair yemin etmişti.

Adam öfkeli, kindar ve tavırla konuşmaya başladı. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem sakin bir şekilde sadece tebessüm ediyor ve onu sessizce dinliyordu. (Rivayete göre; mübarek elinin adamın göğsüne koydu) Birkaç dakika geçmeden... durum tamamen değişti... Adam kendinden utandı, özür dileyerek Rasûlullah'ın

---

⁵² İbn Mace, At'ime 30, hadis no: 3312; Hatib, Tarih: 6/275; İsnadı sahihtir.

ellerine ve ayaklarına kapandı. Şöyle diyordu: “Ya Muhammed! Vallahi sana gelirken yeryüzünde bana senden daha kimse yoktu. Şimdi dönüyorum ama şu anda yeryüzünde bana senden daha sevgili kimse yok.”

Allah Rasûlü'nün sakin tebensümü, yumuşak huy-luluğu ve sabrı adamın taşkınlığını, kızgınlığını ve öfkesini sakinleştirmiş, onun tavrının en şiddetli kindarlıktan en şiddetli sevgiye dönüşmesini temin etmişti.

Allah Rasûlü'nün Kureyş diktatörleri ve zalimlerine karşı tutumu da böyle idi. Çocuklarımıza; Sevgili Peygamberimiz'e Mekke'de kendisine eziyet eden ve savaş açan, onu öldürmek için plan yapan, O'nun ashabına akıl almaz eziyetler uygulayan insanların tavrını öğretmemiz yeterlidir.

Sevgili Peygamberimiz, Mekke'de hutbeden sonra insanlara döndü:

– **Size nasıl davranmamı bekliyorsunuz?**

– Senden hayır bekliyoruz. Sen değerli bir kardeşimizsin, değerli bir kardeşimizin oğlusun, dediler. Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz;

– **“Gidin. İşlerinizde hepiniz serbestsiniz,”** dedi.⁵³

---

⁵³ İbn Hişam, *es-Sîretu'n-Nebeviyye*, 4/41.

Bunun üzerine birçok kimse derhal İslâm'a girdiler. Bazıları ise daha sonra İslâm'a girdi. Safvan b. Ümeyye ve İkrime b. Ebî Cehl bunlardandı. Handeme'de İslâm ordusuyla çarpışmaya teşebbüs ettiler. Üzerlerine Halid b. Velid gönderilip kötü bir şekilde yenilgiye uğrayınca kaçmaya teşebbüs ettiler. Fakat İkrime'nin Müslüman olan hanımı, eşi için Allah Rasûlü'nden eman diledi. Safvan ise Cidde'ye kaçtı. Deniz yoluyla kaçacaktı. Umeyr b. Vehb Peygamberimiz'e hitaben;

- Ey Allah'ın Nebîsi! Safvan b. Ümeyye kavminin efendisidir. Canını kurtarmak için deniz yoluyla kaçtı, ama müslüman olabilir, dedi. Allah Rasûlü:

- "Ona eman (can güvenliği) verilmiştir," buyurdu. Umeyr:

- Bana onun can güvenliğine işaret olacak bir alâmet verin, dedi. Peygamberimiz de güvence olarak Mekke Fethinde Mekke'ye girerken giymiş olduğu sarığını ona verdi.

Umeyr bu sarıkla Cidde'ye gitti. Denize açılmak üzere olan Safvan'a yetiştii. Safvan, Peygamberimizin şerefli sarığını eman alâmet olarak başına sarmış olarak Mekke'ye döndü. Müslümanlardan hiç kimse ona ilişmedi. Safvan, Allah Rasûlü'nden iki ay mühlet istedi.

Allah Rasûlü ona dört ay mühlet verdi. Safvan daha bu mühlet son ermeden İslâm'ı kabul etti.⁵⁴

Allah Rasûlü İkrime'ye "Ey! Ebû Cehlin Oğlu!" diye seslenen ashabına, İkrime'nin duygularına değer vermelerini, İkrime'nin şeref ve itibarının babasının tasarrufları, inkârcılığı ve inatçılığıyla zedelenmemesi için İkrime'ye bu şekilde hitap etmemelerini emretti.

İşte yüce ahlâkı, üstün tevazuu, yumuşak huyluluğu, hoş muamelesi, ümmetine olan düşkünlüğü ve ümmetine duyduğu sevgisiyle Allah Rasûlü budur.

Bu öyle bir sevgidir ki; gönüller O'na ve O'nun dine duyulan bu sevgi ile dolmuş; en azılı düşmanları bile O'nu sevmeye ve O'na olan bağlılıkları uğruna kendilerini âdeta yok saymaya, İslâm yolunda canlarını, evladlarını, mallarını feda etmeye hazır hale gelmişlerdir.

Çocuklarınıza bütün bunları öğretin. O güzel siyer için uygun vakitler ayıralım ki, bu vakitte bu siyerin sahibi Muhammed Mustafa'yı - salâtın en faziletlisi, ta'zim en değerlisi O'na olsun- gönülden anarak saadete erelim. Bindört yüz seneden daha fazla devam eden bu muazzam iftihar tabloların güzelliklerini yenileyelim.

---

⁵⁴ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 4/60, Taberî, *Tarih*, 3/122.

Bu müstesna sahneler, nur olarak, eşsiz örnekler olarak, bütün âlemlere rehber olarak daima yaşasın.

Kalplerimizdeki imanı ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sevgisini sen derinleştir Allah'ım!

O, Yetim Doğdu.

Rasûlün babasının canını aldı Rabbim.

Tek başına kaldı Allah Rasûlü yetim.

Canım feda olsun, o biricik yetime;

İnci tekse, en değerlisidir incilerin.

...

İlim erbabı ittifakla ifade ediyorlar ki; Allah Rasûlü'nün yetim kalması bereket ve rahmete vesile olmuş, O'nun sadece Allah'a muhtaç olması bir lütuf ve nimet olmuştur. O'nun edeb ve terbiyesi, doğrudan Allah tarafından verilmiştir. Cenabı hak; **"Sen bizim müşahedemiz altındasın."**⁵⁵ Buyurmuş, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de; **"Beni Rabbim terbiye etti, O ne güzel terbiye etti,"** buyurmuştur.⁵⁶

Peki! Bu nasıl oldu?

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem yetim olarak dünyaya geldi. Annesi O'nu babasının vefatından

⁵⁵ Tûr, 52/48.

⁵⁶ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 1/403; 6.68.155; Süyûtî, *el-Câmiu's-Sağîr*, 1/12; Münavi, *Feyzü'l-Kadîr*, 1/224; Aclûnî, *Keşfu'l-Hafâ*, 1/70.

sonra doğurmuştu. Kureyş kervanıyla Şam'a gitmiş, Abdülmuttalib'in emri üzerine dönüş yolunda Yesrib'e uğramış, orada hastalanmış vefat etmiş ve oraya defnedilmişti.

Böylece Rasûl-ü Ekrem'in dünyaya yetim olarak gelmesi takdir olunmuştu. Fakat O'na bunu yazan kudret -celle celâlüh- bu erken yaşta O'nun yetimliğinin acısını tatmasını takdir etmemiş; dedesi Abdülmuttalib'in babasının yerini alması takdir buyurulmuştu. Dedesi onu bağrına basmış, O'na baba sevgisi ve şefkatinin yerine bedel olarak sevgisinden ve şefkatinden kana kana içirmişti. Onun üç şefkatli sevgili annesi olmuştu: Biri O'nu dünyaya getiren temiz nezih öz annesi Âmine; O'nu terbiye eden Bereke isimli sevgi dolu iyiliksever üvey annesi ve Halime es-Sa'diyye isimli şefkatli sütannesi.

Altı yaşlarında iken annesi, yanında cariyesi Bereke ile birlikte O'nu babasının kabrini ziyaret etmek ve Neccar Oğullarından yakın akrabalarını ziyaret etmek üzere Yesrib'e götürdü. Neccar Oğulları dedesi Abdülmuttalib'in dayıları idi. Babasının dedesi Haşim; Selma bt. Amr b. Zeyd en-Neccariyye ile evlenmiş, ondan oğlu Abdülmuttalib dünyaya gelmişti. Ana, oğul ve cariyeye Yesrib'de Allah'ın dilediği kadar kaldılar. Sonra Mekke'ye dönmek üzere yola çıktılar. Yolda Âmine gittikçe artan şiddetli bir hastalığa yakalandı. Hastalığı artınca

yavrusu Muhammed'e bakıyor ve hastalığın etkisiyle kısılan sesiyle şöyle diyordu:

Mülkün gerçek sahibi, her şeyi bilen Allah'ın yardımıyla

Kurbanlık Çekilişi'nde kurtulmuştu baban Abdullah.

Ey Sevgili yavrum! Sana bereket ihsan eylesin Allah.

Develer mi Abdullah mı kurban edilecek? Kura çekilmişti.

Bakımlı yüz deve Abdullah'a fidye olarak kurban edilmişti.⁵⁷

Âmine, hasta vücudundaki bütün gücünü kullanarak şöyle dedi: "Her canlı ölecek, her yeni eskiyecektir. Her yaşlı fanidir. Ben de öleceğim. Adım baki kalacaktır. Arkamda taze bir kuş bıraktım. Tertemiz dünyaya getirdim."

Âmine, daha sonra ruhunu yaratıcısına teslim etti. Oğlunu bakıcı annesi Bereke'ye bıraktı. Bereke, üzüntü içerisinde çifte yetim Muhammed ile birlikte Abdülmuttalib'e döndü. Dedesi O'nu üstlendi, daha önce gösterdiği sevgiden kat kat sevgi ile onu bağrına bastı. Muhammed'in yetimlik acısı ve anne şefkatinden mahrumiyet hissetmemesi için O'na en yakını olarak muamele etti.

İbn İshak anlatıyor: Abdülmuttalib için Kâbe gölgesinde özel kürsü kurulurdu. Abdülmuttalib gelinceye

⁵⁷ Süheylî, *er-Ravdu'l-Ünüf*; Süyûtî, *el-Havâ li'l-Fetâvî*, 2/222.

kadar oğulları kürsünün etrafında otururlardı. Babalarına duydukları saygılarından dolayı hiçbiri kürsüye oturmazdı. Henüz küçük yaşta olan Muhammed gelir, hemen kürsüye otururdu. Amcaları onu kürsüden uzaklaştırmak için almaya çalıştıklarında; bunu gören dedesi Abdülmuttalib; "Oğlumu bırakın. Allah'a yemin olsun ki, O, şanlı ve şerefli bir kimse olacaktır," der, O'nu kürsüye oturtur, eliyle arkasını sıvazlar ve O'nun yaptıklarından memnun olurdu.

Sekiz yaşına vardığında dedesi şiddetli bir hastalığa yakalandı. Abdülmuttalib, ecelinin yaklaştığını hissettiğinde Muhammed'i oğlu Ebû Talib'e vasiyet etti.

Ebû Talib de Abdülmuttalib'in vefatından sonra O'na şefkat konusunda hiçbir şeyi esirgemedi. Onu koruyup gözetiyor, özel ilgi gösteriyor, sabah akşam yolculuklarında O'nu yanından ayırmıyor, yetimlik sebebiyle yalnızlık duygusuna kapılmaması ya da mahrumiyet hissetmemesi için O'na ağır görevler vermiyordu.

Ebû Talib'in hanımı Fatıma bt. Esed, Muhammed'de gördüğü güzel ahlâk, hoş muamele ve bereket sebebiyle O'na iyi davranıyor, O'nu çocuklarından önde tutuyordu.

Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in Ebû Talib'in evinde varlığı Halime e-Sa'diyye ve ailesinin evin-

deki varlığı gibiydi. Ebû Talib'in de evine bereket gelmiş, rızıklar bollaşmıştı.

Bilindiği gibi; Ebû Talib'in maddî durumu zayıf, çocukları fazla idi. Çocukları kendi kendilerine yemek yedikleri zaman doymuyorlar, Muhammed aralarında iken yemek yedikleri zaman doydukları gibi yemek de artıyordu. Ebû Talib yeğenine: "Sen gerçekten çok hayırlısın!" diyordu.⁵⁸

Mübarek Yetim

Abdullah oğlu Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem henüz anne karnında iken; O'nun bereketleri kavmine ve bütün insanlığa yağmaya başlamıştı: Allah Teâlâ Ebrehe ve ordusunun Mekke ve Kâbe-i Müşerreffe suikastını reddedip çok ağır şekilde onları hezimete uğratınca mukaddes mekânın kudsiyetini korumuş, mahremiyetini perçinlemişti. Arap kabileleri Kureyşlilere ayrı bir saygı duyuyorlar ve Kureyşliler hakkında; "Bunlar Allah dostlarıdır. Allah onlar namına çarpıştı ve en kötü düşmanlarına karşı onları himaye etti," diyorlardı.

Allah Teâlâ tarafından Muhammed Mustafa'nın doğduğu yıl gerçekleşen bu zafer, Beytullah'ın şerefine şeref katan, değerini çok daha fazla yücelten, Beytullah'ın azametini, insanların Beytullah'a duydukları sevgi

⁵⁸ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/176.

ve bağıllığı kat kat artıran, Peygamberlik gününe sanki bir çeşit bir hazırlık niteliğinde idi.

Sonra bereketler peşpeşe devam etti. Ebû Leheb, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumunu müjdeleyen cariyesi Süveybe el-Eslemiyye'yi azat etti. Hürriyete kavuşması cariyeye için bereket ve rahmetti. Bu durum, mübarek çocuğun ellerinde ileride gerçekleşecek olan; insanın insan kardeşine baskı şekillerinin tamamının sona ereceğini haber veriyordu.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in Halime es-Sa'diyyenin evine getirdiği bereketleri unutmamalıyız. Halime, badiyeden kurak bir yılda sütanne adaylarıyla birlikte süt çocuğu almak için Mekke'ye gelmişti. Sütanne adaylarına bu yetim çocuk arz edildiğinde hiçbiri onu kabul etmemiş, bu teklifi sadece Halime kabul etmişti. Zira süt çocuk almadan dönmek istemiyordu.

Sonrasında anlattığı şu olaylar meydana geldi: Mekke'den cılız bir merkeple yola çıktık. Yanımızda yaşlı bir deve de vardı. Vallahi bir damla süt vermiyordu. Acıkan çocukların ağlamasından o gece yolda uyuyamadık. Muhammed'i alıp kucağıma koyduğumda göğüslerim sütle doldu. Muhammed de doyuncaya kadar içti, çocuğum da doyuncaya kadar içti ve ikisi de uyudular.

Eşim deveyi sağmak için kalktı: Deve sütle doldu. Kana kana, doya doya süt içtik ve o geceyi hayırla geçirdik. Sabahleyin cılız merkebe bindim. Muhammed'i de bindirdim. Allah'a yemin ederim ki, o cılız merkeple kafilede bulunan güçlü merkeplerin alamayacağı kadar mesafe aldım. Hatta yol arkadaşlarım bana:

– Ey İbn Ebî Züeyb'in kızı! Ne oluyor? Bize acı. Bu merkep, evden çıkarken bindiğin merkebin değil mi? diyorlardı. Ben de onlara:

– Evet, Vallahi aynı merkeptir, diyordum. Yol arkadaşlarım bana:

– Vallahi, bu işte önemli bir şey var, diyorlardı.

Sa'd Oğulları badiyesindeki evlerimize geldik. Ben Allah'ın arazileri arasında oradan daha kurak bir arazi bilmiyordum. Bir de ne göreyim, arazi yeşermeye, verimli bir arazi haline dönüşmeye başladı. Koyunlarım artık eve tok dönüyordu. Başkaları bir damla süt sağamazken; biz bol bol süt sağıyor, doya doya içiyorduk. Hatta komşularımız çobanlarına:

– Yazık size!. İbn Ebî Züeyb kızı Halime'nin çobanının koyunlarını otlattığı yerde otlatın, diyorlardı. Bana da:

– Ey Halime! Şunu iyi bil ki, sen mübarek bir çocuk aldın, diyorlardı.⁵⁹

Halime süt süresini tamamladı. Sonra Muhammed hakkında endişeye kapıldı ve çocuğu Mekke’de bulunan annesine iade etti. Annesinin gözü aydın oldu. Sonra da vefat etti.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem mübarek hayatının safhalarını yaşamaya devam etti. Nihayet Hz. Hadice radiyallahu anhâ ile evlendi.

Kureyşliler Kâbe’yi yenileyince Hacer-i Esved’i Kâbe köşesine koyma konusunda Kâbe’nin yanında birbirleriyle şiddetle tartışan Kureyş kabileleri arasında hakem olarak es-Sadık’l-Emîn’in bulunması, Kureyşlileri çarpışmaktan ve kan dökmekten kurtaran bir rahmet oldu.

Her kabile Hacer-i Esved’i Kâbe’deki köşesine koymayı kendisine ait bir hak olarak görüyor, bazıları çarpışmaya kararlı oldukları anlamına gelmek üzere kan yalıyor, çarpışmaya hazırlanıyordu.

O sırada devreye âkil adamlar girdi. Kapıdan ilk girecek kimsenin hakemliğini kabul etmeye karar verildi. Kapıdan ilk giren kişi; “es-Sadık” ve “el-Emîn” vasıfları-

⁵⁹ İbn Hişam, *es-Sîretü’n-Nebeviyye*: 1/178.

na sahip olan Abdullah oğlu Muhammed oldu, sallallahu aleyhi ve sellem.

Hep birlikte memnuniyetle şöyle bağırdılar:

– Bu, emîn -güvenilir kişi- dir. O'nun vereceği hükme razıyız. Ona durumu anlatalım, dediler. Kureyşlileri dinleyen Muhammed Mustafa:

– **“Bana bir kumaş getirin,”** dedi. Kumaş getirildi. Hacer-i Esved'i aldı, mübarek elleriyle kumaşın içine koydu. Sonra da:

– **“Şimdi her kabileden bir temsilci, kumaşın bir ucundan tutsun, sonra hep birlikte kaldırın,”** dedi. Kâbe'de Hacer-i Esved'in konulacağı yere gelince, Hacer-i Esved'i bizzat kendisi alıp yerine koydu. Böylece ihtilaf çözülmüş oldu ve Kureyşlilerin kanı dökülmedi.

Sonra Allah İslâm davetini gönderdi. Bu bereket her taraf yayıldı, rahmet tamamlandı. Bu mübarek yetim eliyle insanlığın zulüm karanlıklarından hakkın, adaletin ve barış aydınlığına kavuşması gerçekleşti.

Muhammed Ebû Zehra şöyle diyor: Rahmet, hayatta insanın başına gelen şahsî acılar sonucunda meydana gelir. Rahmet, ancak zayıflık acısını tadan kimse-lerde ortaya çıkar. Yetimlikten daha şiddetli bir zayıflık ne olabilir?!⁶⁰

⁶⁰ Muhammed Ebû Zehra, *Hatemü'n-Nebiyîn*, 1/130.

Yine tartışılmayan gerçeklerden biri; Yetim Muhammed'in ebesi olan Ümm Eymen gibi Habeşistan'lı siyahî bir cariyenin bakıcılığında yetişmesi; O'nun Allah Teâlâ tarafından; insanların eşit olduğu şuuru gibi insanî değerlerle donatılmasına vesile olmuştur.

Muhammed Mustafa'nın muhtaç olduğu mürebbiyesinin Habeşistan'lı siyahî bir cariyeye olması ne yüksek bir hikmettir! Zira kabilenin ileri gelen büyük ailelerden birinde kültürlü bir hanımın himayesinde yetişseydi, O'nun ulaştığı fazilet, edeb ve görgünün bu hanıma ait olduğu söylenebilirdi. Bakıcılığı Habeşistanlı siyahî bir cariyeye elinde olunca; bu gibi sözlere yer kalmayacaktır.

O'na edeb veren, O'nu terbiye eden bizzat ve sadece Cenab-ı Hak idi. O, her söylediğinde doğruyu söylemiştir ki bu konuda şöyle buyuruyordu: **"Beni Rabbim terbiye etti. O ne güzel terbiye etti!"**⁶¹

Cenab-ı Hak kitabında O'nu şöyle senada buluyor: **"Sen gerçekten çok yüce bir ahlâk üzeresin."**⁶²

Bu, terbiye ve yönlendirmede bütün beşerî güçlere meydan okuyan bir ahlâk tarzı idi. Bunun, bizzat Allah tarafından verilen bir terbiye olduğu şu âyetlerle vurgulanıyordu:

⁶¹ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 1/403; Süyûtî, *el-Câmiu's-Sağîr*, 1/12; Münavi, *Feyzü'l-Kadir*, 1/224; Aclûnî, *Keşfu'l-Hafâ*, 1/70.

⁶² Kalem, 68/4.

"Allah seni yetim olarak bulup barındırmadı mı? Seni yolunu arayan biri olarak bulup hidayete erdirmedi mi? Seni fakir olarak bulup zengin kılmadı mı?. Rabbinin sana verdiği nimetini ifade et."⁶³

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki: **"Övünmek için söylemiyorum. Ben Âdem Oğullarının efendisiyim."**⁶⁴

O, Âdemoğullarının terbiyede efendisidir, yetiştirme tarzı itibariyle efendisidir, hayat çizgisi itibariyle efendisidir, hidayette efendisidir, Allah nezdindeki makamı açısından efendisidir. O'nu, bütün insanlığa en yüce örnek olması için Allah terbiye etti ve çok güzel terbiye etti. Sallallahu aleyhi ve sellem.

Durum böyle iken Muhammed Mustafa'nın; bir sahabînin bir başkasını;

– Ey Siyah kadının oğlu? diye ayıpladığını duyduğunda,

– **"Ölçek taşı. Ölçek taşı. Ölçek taşı. Beyaz kadının oğlunun siyah kadının oğluna takvadan başka hiçbir üstünlüğü yoktur,"** demesi garip değildir.

⁶³ Duhâ, 93/6-8.

⁶⁴ Tirmizî, Menakıb 1, hadis no: 3618; İbn Mâce, Zühd 37, hadis no: 4308; Ahmed b. Hanbel Müsned, 3/2 (*Ben kıyamet gününde Ademoğullarının Efendisiyim*, hadisi için bkz. Buhârî, Ehadîsü'l-Enbiya 3, hadis no: 3340; Müslim, İman 84, hadis no: 194; Tirmizî, Sıfatü'l-Kıyame 10, hadis no: 2434; Menakıb 1, hadis no: 3615.

Beyaz kadının oğlu Muhammed'i siyah kadın terbiye etti. O ikisinin de evladı oldu. Rivayet edildiğine göre; Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ümmü Eymen için; **"O, benim annemden sonra annemdir,"** demiştir.⁶⁵

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ona karşı iyiliksever, şefkat dolu idi. Onu mutlu kılacak ve onun kalbini ferahlandıracak şeyleri ona sunardı.

Fakir Ama Zengin

Babası Abdullah öldüğünde oğlu Muhammed'e hizmetçi cariyeye Bereke ile birlikte beş deve ve birkaç koyun bırakmıştı. Bu, O'nu fakirler sınıfına koyan, çalışma zorunda bırakan bir miras idi. Muhammed Mustafa çocuk yaşlarda koyun gütmekle meşgul oldu. Kararî karşılığında koyun güdüyordu. Kararî koyun sahiplerinden alınan hisse anlamında olup Ebû Talib ailesi ile birlikte bu hisse ile geçimini temin ediyor, aldığı ücretin bir kısmını fakirlere veriyordu.

Tartışmasız bilinen gerçeklerden biri şudur ki; O'nun koyun gütmekle meşgul olması, son derece anlamlı yüksek ilahî bir tedbir idi. O'ndan önceki peygam-

---

⁶⁵ İbn Asakir, *Tarih*, İbn Abdi'l-Berr, *İstîab*, 4/1794, hadis no: 3252; Suyûfî, *el-Camiu's-Sagîr*, hadis no: 1612.

berler de koyun gütmekle meşgul olmuşlardı. Bu, meşgul olan kişiye zayıflara yumuşak davranmaya ve şefkat gösterme alışkanlığı, sabretme, güzel idare etme, gruptan ayrılanı ısındırıp gruba kazandırma alışkanlığı kazandıran bir çalışma şekli idi.

İbn İshak diyor ki: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

- "Hiçbir peygamber yok ki, koyun gütmüş olmasın," buyurdu. Kendisine:

- Sende mi ya Rasûlallah? diye soruldu. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

- "Ben de," buyurdu.⁶⁶

er-Ravdu'l-Ünüf müellifi diyor ki: "Allah Teâlâ bunu Peygamberlerine insanların idarecileri olmaları için, ümmetlerinin onlara itaat etmeleri için layık gördü."

Genç yaşlarında ise ticaretle meşgul oldu, amcasıyla birlikte Şam'a gitti.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, Allah'ın hıfz ve himayesinde yaşıyordu. Rabbi, O'nun için murad ettiği risaleti tebliğ etme bir vazifeye hazırlık olmak üzere, yüksek mertebe ve yüce ahlâk gereği olarak; O'nu cahiliyenin düşük davranışlarından ve bozuk inançlarından korumuştur.

---

⁶⁶ İbn Sa'd, *Tabakât*, 1/125-126; Buhârî, *İcâre* 2, hadis no: 2262; İbn Mâce, *Ticârât* 5, hadis no: 2149.

Sonra Allah O'nu lütfuyla zengin kıldı. Asrının hanımları arasında en zengin ve en seviyeli hanım Hadice-tü'l-Kübrâ'nın ticaret kervanıyla birlikte Mekke dışına çıkmaya başladı. Bu vesileyle başkalarının kârının kar kat fazlası kâr ediyordu. Hadice O'na güveniyor, O'nun emîn oluşundan, ticarî işleri güzel idare etmesinden memnuniyet duyuyordu.

Hz. Hadice O'na evlilik teklif etti. Malının tamamını dilediği gibi idare etmek üzere O'nun önüne koydu. Böylece Allah emanete riayet etmesi, hikmetli davranışı ve güzel idaresi sebebiyle O'nu zengin kıldı. Hadice mahlûla, sevgisiyle ve ihlasıyla O'na yardımcı oldu. Sonra Allah Hadice'den O'na salih zürriyet ihsan etti. Böylece Hz. Hadice'nin O'na duyduğu sevgisi vefakârlığı ve ihlası daha çok arttı.

Değerli Olan, Allah'ın Değerli Kıldığı Kimsedir.

Ebû Hayyan, *el-Bahru'l-Muhîl*'ta Cafer-i Sadık'ın şu sözünü nakletmektedir: "Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, üzerinde hiçbir mahlûkun hakkı olmasın - üzerinde sadece Allah'ın hakkı olsun- diye yetim bıraktı."

İbnü'l-Amrâr *Keşfü'l-Esrar*'da diyor ki: Rabbi O'nu yetim olarak terbiye etti. Zira her büyük adam, dün kü-

çüktü. Her zayıfın arkasında güçlü ve kuvvetli biri vardır. Yine Muhammed Mustafa; izzetinin yüksek derecelerine eriştiğinde, yaşadığı ilk günlere baksın diye Rabbi O'nu yetim olarak terbiye etti. Değerli olan kişinin, Allah'ın değer verdiği kişi olduğunu bilsin, güç ve kuvvetinin anne ve babalarından, ya da mal-mülkten aldığı güç ve kuvvet olmadığını, asıl gücünün Allah Teâlâ'dan olduğunu bilsin, ayrıca fakirlere ve yetimlere merhamet etsin diye Rabbi O'nu yetim olarak terbiye etti.

Bereket ve rahmetti O'nun yetimliği.

Lütuf ve rahmetti O'nun fakirliği.

O'nu terbiye eden. O'na ikram eden Rabbi idi.

O'na en güzel edebi veren Rabbi idi.

Allah sana salât eylesin ey yetimliği bereket ve rahmet olan, fakirliği lütuf ve nimet olan Nebiy-i Ekrem!

"Andolsun ki; size sizin içinizden bir Rasûl geldi. Sizi sıkıntıya sokan şeyler ona ağır gelir. O size çok düşkündür. Mü'minlere son derece şefkatli ve son derece merhametlidir."⁶⁷

"Ey Habibim! Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik."⁶⁸

---

⁶⁷ Tevbe, 9/128.

⁶⁸ Enbiyâ, 21/107.

Allah ve melekleri yedi kat gökler üzerinden sana salât ve selâm ediyorlarsa; bütün insanlığın ve bütün kâinatın bu büyük nimet ve lütfedilen rahmet dolayısıyla salât ve selâm etmesi çok daha lâyıktır.

"Allah, onlara güzel şeyleri helâl kılar, kötü şeyleri haram kılar. Onların üzerindeki yükleri ve bağları kaldırır."⁶⁹

Onları Rablerinin izniyle en doğru yola iletir. Allah emrine hâkimdir. O, risaleti kime vereceğini ve rahmetini kime tahsis edeceğini en iyi bilendir. Allah büyük lütf sahibidir.

"Ey iman edenler! O'na salât ve selâm edin."⁷⁰

Mevlid-i Nebî Kutlamaları

Ay dönüp dolaşıp yılı tamamlayıp kâinata Rabiulevvel hilâli doğup da bu ayın nurlu onikinci gecesi gelince, ufuklar Rasûl sallallahu aleyhi ve sellem'in kutlu doğumuyla misk kokmaya başlar.

Yeryüzündeki milyonlarca müslüman, O mübarek hidayet elçisinin, O müjdeleyici -sallallahu aleyhi ve sellem- in şerefli hayatını mütalâa ederek, O'nun güzelliikle-

⁶⁹ A'râf, 7/157.

⁷⁰ Ahzâb, 33/56.

rini ve sıfatlarını dile getirerek Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumunu anmaya başlarlar.

O, bütün değerli ve kâmil sıfatların, güzel ahlâkın, yüce şemâilin insan olarak zatında mükemmel derecede toplandığı, yüceldiği ve hatta zatının hudutlarını aşan Ümmî Peygamberdir. Böylece O en yüksek rehber olmuş, Her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah'ın buyurduğu gibi olmuştur: "(Ey Habibim!) Gerçekten sen, çok yüce bir ahlâk üzerinesin,"⁷¹

Hiç kuşku yok ki, mevlid-i nebevîyi, bu şerefli doğumu kutlama şekillerinin en güzeli; Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in güzel hayatını okumak, yeni neslin O'nunla sıkı irtibatını temin etmek, çocukları Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sevgisi üzerine yetiştirmek, O'nun hayat ölçülerine uymak ve O'nun nezih ehl-i beytinin, raşid halifelerinin ve sahabe-i kiramın çizgisine uymaktır.

Gerçek şudur ki; çocukları yılın farklı zamanlarında O'nun siyerini okumaya alıştırmak önemli bir görevdir. Bu okuma, bu şanlı tarihi onların zihinlerine aşılama ve O'na olan bağlılıklarını takviye etmek için daha etkili olacaktır. Tıpkı Kur'ân-ı Kerim okuma ve yeni neslin Kur'ânla olan ilgisini devam ettirme konusunda yap-

---

⁷¹ Kalem, 68/4.

tiğimiz çalışmalar gibi; çocuklarımızın sünnet-i seniyye ile olan irtibatlarını güçlendirmek ve akıllarının alabileceği kadar hadis-i şerif okuma geleneği oluşturmak da görevimizdir.

Bu konuda yapacağımız en güzel şey, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine uymak ve onu rehber edinmek, O'nun değerli sahabîlerini, tabiûn neslini ve onlara güzellikle uyan nesilleri örnek almaktır.

Merhum validem beni oturup siyer okumaya alıştırmıştı. Validem okuma yazma bilmezdi. Fakat Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in siyerini ezbere bilirdi. Aile halkına ve komşulara siyeri gözönünde tutma ve elden ele dolaştırma konusunu gelenek haline getirmelerini tavsiye ederdi.

Farklı zamanlarda okusak bile; yeni neslin Peygamberimiz'in hayatı -Siyer-i Nebî- ile olan irtibatını güçlendirmek ve siyeri mütalâa etmeye özen göstermelerini temin etmek önemli bir görevdir.

Hiç şüphesiz Peygamberler Efendisinin Siyerini -mevlidini- dinlemek için bir araya gelmek sevilen bir harekettir. Bid'at ve hurafeden uzak, İslâmî bir havada gerçekleştiği sürece O'nun siyerini okumakta pek çok faziletler bulunmaktadır.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in doğduğu ay olması sebebiyle insanların Rabiulevvel ayında

O'nun Siyer-i Nebisini, mevlidini dinleme konusundaki ilgileri daha fazla olsa da; Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'i anmak her zaman mümkündür. O'nun doğduğu ayda insanların O'na yönelmeleri, bir araya gelmeleri zamanın birbiriyle olan irtibatıyla feyiz hissetmeleri, bugünden geçmişi hatırlamaları, görünen hayattan görünmeyene intikal etmeleri konusunda bu ay daha dikkat çekicidir.⁷²

Hatta durum böyle olsa da, müslümanların Rabiulevvel ayında mevlid-i nebevîyi kutlama konusundaki ilgileri büyük olsa da; ilim ehlerinden bir kısmı mevlid-i nebevîyi belirli bir gecede kutlamanın "sünnet" olmadığı kanaatinde olup bunu Allah Rasûlü'nün sahabîlerinin yapmadığı bir "bid'at" olarak saymaktadırlar. Zira Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'i her zaman ve her vakit anmamız gerekir. Biz Allah'ın şu emrine uyarak O'nu sürekli anar ve O'na sürekli salât ve selâm getiririz: "Allah ve melekleri Peygamber'e salât ederler. Ey iman edenler! O'na salât ve selâm edin."⁷³

Kuşkusuz Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'i sevme, O'nun doğumuyla sevinme, O'nun hayatını

---

⁷² Dr. Muhammed Alevî el-Malikî el-Hasenî, "*Haule'l-İhtifal bi-Zikra'l-Mevlidi'n-Nebeviyyi's-Şerîf*".

⁷³ Ahzâb, 33/56.

okumaktan haz duyma müslümanın hayrına vesile olan hususlardır. Zira kâfir bile bundan yararlanmaktadır.

Meselâ Ebû Leheb, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumunu işitince sevinmiş, bu doğumu müjdeleyen cariyesi Süveybe'yi azat etmiş, bu sebeple pazartesi günleri Cehennem'deki azabının hafifleyeceği bildirilmiştir.⁷⁴

Hafız Şemseddin Muhammed b. Nasıruddin ed-Dimaşkî bu konuda şu beyitleri söylemişti:

İki eli kurusun, ebedî Cehennem'de kalsın diye;

Zemmi hakkında açıkça âyet inen kâfir bile;

Pazartesi günleri daima hafif azaba uğrayacak;

Ahmed'in doğumu müjdesine sevindi diye.

Ya sen, ömür boyu Ahmed'le sevinip muvahhid olarak;

Vefat eden müslüman kul için üzülürsün, ne diye?

...

Bu müjde kıssasını Buhârî *Sahih'*inde Kitabu'n-Nikâh'da rivayet etmiş, Hafız İbn Hacer *Fethu'l-Barî*'de nakletmiş, San'anî *Musannef'*inde, Süyûtî *Delâilü'n-Nübüvve*'de, İbn Kesir *Bidaye*'de, İbnü'd-Deyba' eş-Şeybarî *Hadaiku'l-Envar*'da, Begavî *Şerhu's-Sünne*'de, İbn

⁷⁴ Abdurrezzak, *Musannef*, 7/478; İbn Kesir, *Bidaye*, 1/224; Begavî, *Şerhu's-Sünne*, 9/76.

Hişam ve Süheyli *er-Ravdu'l-Ünüf* da, Âmirî Behcetü'l-Mehafil'de, Beyhakî *Şüabü'l-İman*'da rivayet etmiştir.⁷⁵

Bu rivayet, her ne kadar ""mürsel" olsa da; Buhârî'nin bu rivayeti nakletmesi, helâl ve haram konusunda olmaması, menakıb ve hasâis konusunda olması, sebebiyle makbuldür. İlim talebeleri istidlâl –delil olarak kabul edilme- hususunda menakıb babındaki hadisler ile ahkâm babındaki hadisler arasındaki farkı gayet iyi bilirler.

2. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem doğduğu güne değer verir, Allah'ın varlık âleminde var etme lüt-funda bulunduğu, varlığıyla bütün yaratılmışları saadete erdirdiği için, bu büyük nimet dolayısıyla O gün Allah'a şükrederdi. O güne verdiği değeri oruç tutmakla ifade ederdi.

Nitekim Ebû Katade'den rivayet edildiğine göre; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e Pazartesi günü orucu sorulmuş; O da; "Ben Pazartesi günü dün-

⁷⁵ Buhârî, Nikâh 20, hadis no: 5101; Abdurrezzak, *Musannef*, 7/478; Süyûtî, *Delâilü'n-Nübüvve*; İbn Kesir, *Bidaye* (Siyer bölümü), 1/224; İbnü'd-Deyba' eş-Şeybanî, *Hadaiku'l-Envar*, 1/134; Begavî, *Şerhu's-Sünne*, 9/76; Süheyli, *er-Ravdu'l-Ünüf*, 5/192; Âmirî, *Behcetü'l-Mehafil*, 1/41.

yaya geldim. Bana Pazartesi günü vahiy indirilmeye başlandı," demiştir.⁷⁶

Bu mana, bu kutlu doğumun kutlanması ile ilgili olup şekil farklı olabilir. Oruç tutma, yemek yedirme, Allah'ı zikretme, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'e salât ve selâm verme ve O'nun şemailini anma için toplanma amacıyla olsun "kutlama" mânâsı bulunmaktadır.

3. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ile sevinme şu âyetle Kur'ânın emriyle istenen bir husustur: "(Ey habibim!) De ki: Bu, Allah'ın lütuf ve rahmetiyle gerçekleşmiştir. Bu rahmet dolayısıyla sevinirsiniz."⁷⁷

Bu âyette Allah, rahmetiyle sevinmemizi emretmiştir. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem ise en büyük rahmettir. Zira Cenab-ı hak şöyle buyurmuştur. "(Ey habibim!) Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik."⁷⁸

4. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, geçmiş ve sona ermiş büyük dinî olaylarla zamanın irtibatına dikkat çekmiş, bu olayın meydana geldiği tarih tekrarlandığında, bu durum o olayın hatırlanması, bu sebeple o güne değer verilmesi için fırsat telakki edilmiştir

⁷⁶ Müslim, Sıyam 36, hadis no: 1162; Ebû Davud, Savm 53, hadis no: 2426; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 2/200.

⁷⁷ Yûnus, 10/58.

⁷⁸ Enbiyâ, 21/107.

Bu kuralı bizzat Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem koymuştur. Nitekim hadiste ifade edildiği gibi; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye gelip de Yahudilerin âşûrâ günü oruç tuttıklarını görünce bunun sebebini sormuş; kendisine:

– Allah, Peygamberleri Hz. Musa'yı o gün denizde boğulmaktan kurtardığı ve düşmanları denizde o gün boğulduğu için; yahudiler bu nimet dolayısıyla Allah'a şükretmek için bu günü oruçla geçiriyorlar, denilmiş; Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem de;

– “Biz Musa'ya sizden daha yakınız,” buyurmuş, o günü oruçla geçirmiş ve o gün oruç tutulmasını emretmiştir.⁷⁹

5. Mevlid-i Şerif kutlaması, “Allah ve melekleri Peygamber'e salât ederler. Ey iman edenler! O'na salât ve selâm getirin.”⁸⁰ meâlindeki âyette yerine getirilmesi istenen salât ve selâma vesile olmaktadır.

Ay dönüp dolaşıp Rabiulevvel hilâli doğunca temel siyer kitaplarının gölgesinde gölgelenmeye ve ılık rüzgârlarıyla huzur bulmaya, Nur-u Muhammedî'nin kâinatı aydınlatmasından itibaren Kâbe Hakemliği. Peygamberliğin Doğuşu. Güzellikle İslâm'a davet. Medine'ye Hicret. Putperestlik, şirk ve dalâlete karşı zaferlerle

⁷⁹ Müslim, Sıyâm 19, hadis no: 1130.

⁸⁰ Ahzâb, 33/56.

dolu tarihî savaşlar. İslâm Devletinin kurulması. Veda Haccı ve Hutbeleri. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Yüce Dosta intikali ile birlikte semadan gelen vahyin kesilmesi ve diğer olayları tekrar gözden geçirmeye koyuldum.

Evet. Her ne kadar siyer-i nebî olayları yıl boyunca hiç kaybolmadığı, sürekli hayalimde var olduğu halde; bu kutlu doğumla şereflenen bu mübarek ayda temel siyer kitapları üzerine tekrar eğiliyorum. Bu olayları hatırlıyorum, bu olaylardan bir şeyler alıyor, onlara dayanıyor, onlardan hem istifade ediyor hem de olayların içerdiği ibretler, öğütler, Peygamberler Efendisi'nin insanlığa ders vermek, tavsiye ve irşad etmek için sergilediği tutum ve davranışlarla başkalarına faydalı olmaya çalışıyorum.

Dün okumaya daldığım sırada hayat arkadaşım bana geldi, okuduklarımıza baktı. Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumu ile ilgili bir bölümdü.

Siyer müelliflerinin şeyhi İbn İshak şöyle diyordu: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Fil Olayı yılında Rabiulevvel ayının onikinci gününe tasadüf eden Pazartesi günü dünyaya geldi."

Bunun üzerin eşim: Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumu neden Rabiulevvel ayı-

nın Pazartesi günü gerçekleşti de; Kur'ânın indirildiği, Kadir Gecesiyle süslenen mübarek Ramazan günlerinden bir günde gerçekleşmedi? diye sordu.

Hayat arkadaşım sorusunu bitirmiş, beden cevap bekliyordu. Hemen bu olayın anlatıldığı sayfalara baktım. Cevap verecek bir şey bulamadım. Ondan araştırmak ve düşünmek için mühlet istedim. Kendime sormaya başladım. Niçin Yüce yaratıcı bu değerli yavruyu biz-zat Rabiulevvel ayının onikinci gününe rastlayan pazartesi günü dünyaya getirmeyi murad etmişti? Bunun çok derin bir hikmeti olmalıydı. Bize düşen bunun hikmetini öğrenmek ve istifade etmek için bunu araştırmaktı.

Temel siyer kitaplarına döndüm, sayfalarını karıştırıyor, bu konudaki derin hikmete ulaşma amacıyla âlimlerin, tarihçilerin ve tahkik ehlinin söylediklerini inceliyordum. Saatler süren araştırma sonunda şu sonuçlara vardım:

1. Hadiste geçen; **"Allah Teâlâ ağaçları Pazartesi günü yarattı,"**⁸¹ ifadesinde önemli bir hususa dikkat çekilmektedir. İnsanoğlunun istifade edeceği ve hayatını devam ettireceği ve tedavi için kullanacağı rızıkların, meyvelerin, hayırların yaratılması; her şeyi son derece hikmetli olan Cenab-ı Hakkın hikmeti gereği hayatlarını

---

⁸¹ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 2/227.

sürdürme konusunda gönüllerinin huzur bulmaları içindir.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in Pazartesi günü dünyaya gelmesi herkes için göz aydınlığıdır.⁸² Tartışmasız gerçeklerden biri; Rasûl- Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem'in doğumu ile şereflenen Pazartesi gününün mübarek bir gün olmasıdır.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e Pazartesi günü orucu sorulmuş; O da; **"Ben Pazartesi günü dünyaya geldim. Bana Pazartesi günü vahiy indirilmeye başlandı,"** demiştir.⁸³

2. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in Rabiullevvel ayında doğmasında basiretle bakan kimse için açık bir işaret bulunmaktadır. Rabi' (bahar) kelimesinin kökenine bakıldığında burada ümmet için müjde ve güzel bir şekilde hayra yorma anlamı bulunmaktadır.

İmam Ebû Abdirrahman es-Sıkkilî merhum diyor ki: "Her insanın isminden bir nasibi vardır. Bu kişiler hakkındadır. Başka şeylerde de böyledir. Rabi' (bahar) mevsiminde yeryüzü içindeki Allah Teâlâ'nın nimetleri; kulların hayatlarını idame ettireceği, geçimlerini sağlayacağı rızıkları ortaya çıkar, tohumlar, taneler çatlar,

⁸² Muhammed b. Yusuf es-Salihî, *Sübülü'l-Hüdâ ve'r-Reşad*, 1/406.

⁸³ Müslim, Sıyam 36, hadis no: 1162; Ebû Davud, Savm 53, hadis no: 2426; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 2/200.

takdir edilen çeşitli bitkiler yeşerir, seyreden kişinin yüzünü aydınlatır, Mevlâ'nın nimetlerini lisan-ı haliyle müjdeler.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in bu ayda doğumunda daha önce belirtilen işaretlerle birlikte Mevlâ'mızın Peygamberimiz'in değerinin yüceliğine açık işaret bulunmaktadır. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bütün âlemler için iki cihanda felâketlerden ve kurtuluş müjdesi ve rahmettir. Bu rahmetin en büyüğü Allah'ın kullarını O'nun rehberliğiyle en doğru yola iletmekle lütufta bulunmasıdır: "(Ey habibim!) Gerçekten sen en doğru yolu gösterirsin."⁸⁴

3. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği İslâm Şeriatı; bahar mevsimine benzemektedir. Bahar, mevsimlerin en ılımlı ve en güzeldir. Bahar mevsiminde ne rahatsız edici soğukluk ve ne de usanç verici sıcaklık vardır. Bahar mevsiminde ne gece ne de gündüz çok uzundur, her şey mutedildir. Bahar mevsimine sonbahar, kış ve yaz mevsimlerindeki bazı olumsuzluklar da yoktur. Baharda insan dinçleşir, iyileşir. Bahar geceleri namaz kılmak, gündüzleri oruç tutmak için gayet güzeldir. Bütün bu özellikleriyle bahar mevsimi, Efendimiz

---

⁸⁴ Şûrâ, 42/52.

sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği hoşgörülü İslâm Şeriatına benzemektedir.

4. Her şeyi son derece hikmetli olan Cenab-ı Hak; Peygamberinin zaman ve mekânla şereflenmesini değil; zaman ve mekânı Peygamberiyle şereflendirmeyi murad etmiş olmalıdır. O'nunla ilgili zaman ve mekân diğer zaman ve mekânlara göre muazzam fazilete ve büyük meziyyete erişmektedir. Ancak amellerin fazlalığı sebebiyle bazı zaman ve mekânlar müstesnadır.

Bu doğrudur. Eğer Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Şaban ayında veya Ramazan ayında ya da haram aylardan birinde dünyaya gelseydi bazı kimseler O'nun o ayda bulunan şerefle ve o ayın diğer aylardan üstün olduğu meziyetlerle şereflendiği kanaatine kapılabilirdi. Fakat her şeyi son derece hikmetli olan Cenab-ı Hak; O'nun dünyaya geldiği ayın O'nunla şereflenmesi, O'nuna nurlanması ve O'nunla yücelmesi için; son derece yüce, her şeye kadir olan Cenab-ı Hakkın şerefli Peygamberine olan ihtimam ve muhabbetinin ortaya çıkması için; O'nun Rabiulevvel ayında dünyaya gelmesini murad etti.

Seni müjdeledi Rabbim semaya; Sema süslendi seninle,
Misk kokularıyla kokulandı yeryüzü senin sebebinle.
Öyle bir gün geldi ki dünyaya; Muhammed Mustafa ile
Sabahı da akşamı da doldu nurlarla.

Sözün özeti: Mevlid-i Nebevî kutlamaları Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in hatırasını canlandırmaktadır. Bu kutlama, ilim ve vaaz meclisleri çerçevesinde İslâm Dininin âdabı ile olursa, O'nun siyeri ile O'nun mucizeleri ve şemali ile irtibatlı olması sebebiyle ilim ehlinin takdirle karşıladığı bir durumdur. Allah O'na uymayı ve O'nun yolunda yürümeyi emretmiştir. O bizim yegâne rehberimizdir.

O'nun şemailini ve sıfatlarını bilmek, O'na kâmil bir imanla iman etmeye vesile olmaktadır. O'nun siyerini öğrenmek, O'na olan sevgiyi derinleştirmekte ve bu sevgiyi mü'min gönüllerde kökleştirmektedir.

Cenab-ı Hak kitabında şöyle buyurmaktadır: **"Peygamberlerin haberlerinden, senin kalbini takviye edeceğimiz her haberi sana kısas olarak anlatıyoruz. Bu kıssalarda sana hak, mü'minlere öğüt ve ihtar geldi."**⁸⁵

Peygamberlerin kıssaları O'nun şerefli kalbini güçlendirmeye vesile olursa; biz bize ve çocuklarımıza örnek olmaları açısından bu takviyeye daha çok muhtacız. Böylece O'nun yolunda yürüyenlerden; O'nun yoluna davet edenlerden ve O'nun Kevser havuzunda buluşanlardan oluruz Allah'ın izniyle...

---

⁸⁵ Hûd, 11/120.

Baba Olarak Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhi ve sellem)

Ümmü Eymen künyesi ile bilinen Bereke, çarşıda koşar adımlarla yürüyordu. Süleyme el-Huzaiyye ile çarpıştığı anda yüzündeki sevinç okunuyordu. Süleyme:

– Neyin var ey Bereke? Niye böyle koşuyorsun? diye bağırdı. Bereke:

– Ben Muhammedü'l-Emin'e müjde götürüyorum, diye cevapladı. Süleyme:

– Ne gibi bir müjde? diye sorunca Bereke:

– Hadice-i Tahire dördüncü kızını dünyaya getirdi, dedi. Süleyme endişe ile bakarak şöyle dedi:

– Dördüncü kızının doğum müjdesini mi vereceksin? Bereke:

– Evet, diye cevap verdi. Süleyme Bereke'ye yaklaşarak fısıltı ile:

– Bana doğru söyle ey Bereke, dedi. Bereke:

– Hangi konuda? dedi. Süleyme:

– Efendin bir kız çocuğunun dünyaya gelmesi haberini nasıl karşılayacak? dedi. Bereke gülerek şu cevabı verdi:

– Senin bu sorun beni Hadice-i Tahire'nin ilk kızı olan Zeyneb'i dünyaya getirdiği ve bu haberi Muham-

medü'l-Emin'e iletmekle görevlendirildiğim güne götürdü. O'na korkudan titreyerek gitmiştim. Yeni yavru ile birlikte beni de toprağa gömeceğini düşünüyordum. Fakat beni dehşete düşüren ve hayrette bırakan bir şeyle karşılaşmıştım. Bunun üzerine Süleyme Bereke'ye:

– Nasıl yani? diye sordu. Bereke:

– Muhammedü'l-Emin, hanımının kız çocuk dünyaya getirdiğini öğrenir öğrenmez yüzü sevinçle parladı ve koşarak mutluluk içinde bebeği kucağına aldı, öptü ve annesini tebrik etti. Sonra da kurbanlar kesilmesini emretti. Çocuğunun dünyaya gelmesini kutlamak için davetler, ziyafetler verdi, dedi.

Bereke, bu sözlerinden sonra yeniden koşar adımlarla oradan ayrıldı. Süleyme ise donakalmış düşünüyordu. Kocasını, ciğerparesi yavrularının yalvarışlarını dikkate almadan, onların gözyaşlarına ve inlemelerine aldırış etmeden onları diri diri toprağa gömdüğünde evlat kaybetme acısını üç defa tatmıştı. O çevredeki babaların birçoğu böyle hareket ediyordu. Onlar kız çocuklarını diri diri toprağa gömmeyi gayet tabii görüyorlardı. Onlara göre kabir, hısımların en hayırlısı idi. Kız çocuğunu diri diri toprağa gömmeyenler düşük görülüyor ve horlanıyordu.

Süleyme, kocasının evine giderken akrabaları ona şöyle diyordu: "Kız çocuklarını gömdün, erkek çocukla-

rını hayatta bıraktın, Bereketli olsun. Allah onların sayılarını artırsın, şeref ve yiğitlik versin.”

Yabancılar ise şöyle derlerdi: “Kız çocuklarını değil, erkek çocuklarını hayatta bıraktın. Bereketli olmasın. Zira sen uzak olanları yaklaşıtıyorsun, garipler dünyaya getiriyorsun.”⁸⁶

Süleyme, Muhammedü'l-Emin'in yaptığıının büyük bir şey olduğunu anladı. Keşke başta kendi kocası olmak üzere bütün babalar böyle davransalar, diye temenni etti. O gün o duruşuyla Muhammed Mustafa'nın dünyaya gönderilen “Rahmet Peygamberi” olduğunu bilmiyordu. Gözünün önündeki gayb perdelerinin kalkması takdir edilse idi, Muhammedü'l-Emin'in kız çocuklarına değer veren, onları diri diri toprağa gömmeyi haram kılan, kızla erkeğin aynı kaynaktan geldiğini vurgulayan yeni bir din ile gönderildiğini görecekti: “Ey insanlar! Sizi tek bir candan (Âdem'den) ondan da eşini (Havva'yı) yaratan; o ikisinden pek çok erkek ve kadın yaratan Rabbinizden korkun.”⁸⁷

Muhammedü'l-Emin; kadının toplumdaki durumunu düzenleyen ve ona kız, kızkardeş, eş ve anne olarak değerli bir hayatı garanti eden mükemmel ve hayatın tamamını kuşatan bir hayat nizamı getirmişti.

⁸⁶ İbn Habib, *el-Muhabber*, s. 310.

⁸⁷ Nisâ, 4/1.

Allah Rasûlü'nün kız çocuklarının dünyaya gelmesine karşı sergilediği müstesna tavır, kız çocuğunu sevinçle parlayan bir yüzle mutlu bir şekilde karşılayan insancıl bir baba tavrı idi. O, bu tavrıyla kalpleri katılaştıran, ciğerleri sertleşen ve gönülleri rahmetten mahrum olan insanlara örnek oluyordu.

Kur'ân böylelerini şöyle tasvir ediyordu: "Onlardan birine kızı olduğu müjdelenince öfkelenmiş olarak yüzü simsiyah kesilir. Kendisinin (kız doğumuyla) müjdelenmesinin kötülüğünden dolayı toplumdaki (utanıp) gizlenir. (Bu durumda ne yapacağını kara kara düşünür) Aşağılanma (ve utanç) içinde onu sağ mı tutsun, yoksa toprağa mı gömsün? Bakın hele! Verdikleri hüküm ne kötüdür!"⁸⁸

Allah Teâlâ'nın hakkında; "Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik,"⁸⁹ buyurduğu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem elbette böyle davranacaktı.

İlk Hanımın Meyveleri

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ilk eşi mü'minlerin annesi Hz. Hatice bt. Huveylid validemizden dört kız sahibi olmuştu: Bunlar Zeyneb, Rukayye, Ümmü Gülsüm ve Fatmatü'z-Zehra idi.

⁸⁸ Nahl, 16/58-59.

⁸⁹ Enbiyâ, 21/107.

Bu dört çiçek Allah Rasûlü'nün babalık gözetimi, Hz. Hatice'nin sevgi ve şefkati, annelik tecrübesi ve terbiyesi ile eşsiz bir azamet, izzet, şeref ve nezahet ikliminde yetişmişlerdi.

Peygamberimiz'in kızı Zeynep, teyzesinin oğlu Ebu'l-Âs b. Rabi' ile evlenmiş; Rukayye ile Ümmü Gülsüm, Peygamberimiz'in amcası Ebû Leheb'in iki oğlu olan Utbe ve Uteybe ile evlenmişlerdi. Evlilik yaşının altında olan Fatıma, Allah Rasûlüne risalet görevi verilinceye kadar evlenmemişti.

Allah Rasûlü peygamber olarak gönderilip Hz. Hadice İslâm'ı kabul ettiğinde dört kızı ondan sonra Müslüman olmuş, Rasûl-ü Ekrem Allah'ın emrini yerine getirip insanları İslâm'a davet etmeye başlamıştı. Ancak Kureyş bu davete icabet etmemiş, ellerinde geldiği kadar O'na suikastlar düzenlemeye çalışmıştı.

Bir gün Kureyş liderleri toplanmış, aralarında O'nun durumunu istişare ediyorlardı. İçlerinden biri:

- Aslında O'nun dertlerini biz hafiflettik. Kızı Zeyneb Ebu'l-Âs'ın himayesinde yaşıyor. Rukayye ve Ümmü Gülsüm ise Utbe ve Uteybe'nin eşleri oldular. Muhammed'in kızlarını boşasınlar da; Muhammed bizi ve bize dayatmaya çalıştığı bu yeni çağırını bırakıp onlarla uğraşsın dursun, dedi.

Bu üç damat, önce tereddüde düştüler. Zira her biri hanımını seviyor, benzerini bulamayacaktı, başka birini düşünemezdi.

Fakat Ebû Leheb'in hanımı inkârcı, kinci, inançsız Ümmü Cemil Kureyş'in bu emrini uygulamaya kararlı idi. Çocukları Utbe ve Uteybe'ye:

– Muhammed'in kızlarını boşayıp da ona iade etmezseniz benim başım, sizin başınıza haram olsun, dedi.

Bunun üzerine Utbe ve Uteybe annelerinin arzusunu yerine getirdiler. Rukayye ile Ümmü Gülsüm babalarının evine döndüler. Fakat bu iki kızın baba evinde kalmaları uzun sürmedi.

Rukayye İslâm'a ilk giren sekiz kişiden biri, Cennetle müjdelenmiş on kişiden biri yiğit ve cömert insan Hz. Osman b. Affan ile evlendi. Onunla birlikte Habeşistan'a hicret etti. Bedir'de Müslümanların zafer kazandıkları müjdesini getiren müjdecinin Medine'ye geldiği gün Habeşistan'da vefat etti.

Hz. Osman radiyallahu anh, hanımı Rukayye'nin vefatı sebebiyle Allah Rasûlü ile arasındaki hısnımlık irtibatının kesilmesine çok üzüldü. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem Hz. Osman'ı hüzünlü halde görünce bunu sebebini sordu. Hz. Osman radiyallahu anh:

– Benim başıma gelen herhangi bir kimsenin başına geldi mi ya Rasûlallah? Allah Rasûlü'nün benim

nikâhında olan kızı öldü. Belimin kemiği kırıldı. Benimle sizin aranızdaki hısımlık koptu, dedi.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, Hz. Osman'a gönlünü hoş tutmasını tavsiye etti ve onu diğer kızı Ümmü Gülsüm'le evlendirdi. Ümmü Gülsüm altı yıl sonra hicretin sekizinci yılında vefat edinceye kadar hayat boyu onunla kalacaktır.⁹⁰

Tarihte bir Peygamberin iki kızıyla evlenen bir başka kişi bilinmemektedir. Rivayete göre Hz. Osman bu özelliği ile isimlendirilmiştir, zira peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem onun hakkında şöyle bkı: "Bu kişi, semâda "Zi'n-Nûreyn -iki nur sahibi-" lakabıyla çağırılmaktadır."⁹¹

Yine bilindiği gibi Hz. Osman radiyallahu anh Kur'ân-ı Kerimi gece namazında bir gecede hatmederdi; Kur'ân nurdur, gece namazı da nurdur. Bu açıdan da o "iki nur sahibi" idi.

Ebu'l-Âs ise Kureyşliler kendisine:

- Eşinden ayrıl. Biz seni Kureyş'den dilediğin kadınla evlendirelim, dediklerinde;

⁹⁰ Abbas el-Akkad, *Zünnûreyn Osman b. Affan*, s.78-79.

⁹¹ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 2/219.

– Hayır, vallahi eşimden kesinlikle ayrılmam. Ben Kureyş’de herhangi bir kadını eşim Zeyneb kadar seve-
mem, demişti.⁹²

Olaylar hızlı gelişti. Ebû Talib vefat etti. Ardından birkaç gün sonra Hz. Hadice de vefat etti. Daha sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hicret etti. Ashabı ile birlikte Medine-i Münevvere’de ev sahiplerinin kendi evlerinde istikrar bulduğu gibi istikrar buldu. Sonra pek çok Kureyşli pek çok azılı kâfirin öldürüldüğü ve birçok Kureyşlinin esir düştüğü Bedir Savaşı meydana geldi.

Esirler arasında Hz. Zeyneb’in kocası Ebu’l-Âs da bulunuyordu. Ebu’l-Âs ailesi fidye verip onu kurtarmaya hazırlanıyorlardı. Fidyeye dört bin dirhemi buluyordu. Fakat hanımı Zeyneb, onun fidyesi olarak maldan daha değerli ve daha kıymetli bir şey göndermeyi uygun gördü. Zeyneb, düğününde annesi Hz. Hadicenin kendisine hediye ettiği gerdanlığı, kocasının fidyesi olarak sevgili babası Peygamberimiz’e gönderdi.

İbn İshak der ki: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, Hz. Hadicenin hediyesi olan gerdanlığı görünce çok duygulandı ve ashabına şöyle buyurdu:

---

⁹² Dârakutnî, *el-Efrad*.

– “Kızımın hatırına esirini serbest bırakmaya ve fidye olarak verdiği şeyi kendisine iade etmeye ne dersiniz?” Ashab-ı Kiram:

– Peki, ya Rasûlallah, dediler ve fidye olarak verdiği şeyi iade ettiler.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem Ebu'l-Âs'dan kızı Zeyneb'i bırakma ve Medine'ye gönderme sözü aldı. O da bunu vaad etti. Ebu'l-Âs Mekke'ye dönünce kardeşi Kinane'ye hanımını Medine'ye götürmesini söyledi. Kinane deve üzerinde hevdecinde oturan yengesiyle gündüz yola çıktı. Hebar b. Esved ve arkadaşı karşılarna dikildiler. Hebar mızrağı ile Hz. Zeyneb'i tehdit etti. Zeyneb hevdecinde otuyordu ve hamile idi. Deveden düştü ve çocuğunu düşürdü. Kinane okluğunu çıkardı ve okları hazırladı ve öfkeyle haykırdı:

– Vallahi, bana yaklaşan her adama bir ok isabet ettirim. Kureyşliler geri çekildiler. O sırada Ebû Süfyan geldi ve gündüz yola çıktığı için Kinane'yi azarladı. Ondan geri dönmesini ve insanlar sükûnete kavuşuncaya kadar beklemesini ve gece yola çıkmasını istedi. Kinane de böyle hareket etti.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem olayı öğrenince öfkelendi Hebar ve arkadaşının yakılmasını emretti. Ertesi gün şöyle buyurdu: “Ben size bu iki kişiyi yakaladığınızda onların yakılmasını emretmiştim.

Sonra gördüm ki, Allah'dan başka hiçbir kimsenin ateşle azab etme hakkı yoktur. Bu iki kişiyi yakalarsanız, ikisini de öldürün.”⁹³

Ebu'l-Âs, daha sonra ticaret mallarıyla birlikte Şam'dan Mekke'ye dönerken Zeyd b. Hârise komutasındaki 170 kişilik seriyye ile karşılaşacak, ticaret mallarına el konulacak ve Medine'deki Hz. Zeyneb'e sığınacaktır. Zeyneb de onunla birlikte Mescid-i Nebevî'ye gidecek, Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem cemaate namaz kıldıracağı ve namaz için tekbir aldığı sırada Hz. Zeyneb yüksek sesle bağırarak:

– Ey insanlar! Ben Ebu'l-Âs b. Rabi'i himayeme aldım, diyecektir. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem de namazı bitirip selâm verince:

– “Ey insanlar! Zeyneb'in dediğini duydunuz mu?” diyecek; Ashab:

– Evet, deyince;

– “Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemin olsun ki; ben şu anada duyduğum sözden önce bu konu hakkında hiçbir bilgi sahibi değilim. En basit bir mü'minin himayesi, diğer Müslümanları bağlar.” Sonra mescidden ayrılıp kızının yanına geldi. Kızına hitaben:

---

⁹³ İbn İshak, *es-Sîre*, 2/223.

- "Ona iyi davran. Ancak sana dokunmasın. Çünkü sen ona helâl değilsin," buyurdu.⁹⁴

Müslümanlar, Ebu'l-Âs'a ticaret mallarını verecek, Ebu'l-Âs Mekke'ye dönecek ve malları sahiplerine teslim edip şöyle diyecektir:

- Ben şahadet ediyorum ki, Allah'dan başka ilâh yoktur ve şahadet ediyorum ki, Muhammed Allah'ın Rasûlüdür. Vallahi Muhammed'in yanında Müslüman olmamı engel olan şey, bana su-i zan etmenizden; mallarınızı yemeyi istediğim kanaatine kapılmanızdan endişe etmemdir. Allah bu malları size iade edince, ben de bu işi bitirince artık gönül rahatlığıyla İslâm'ı kabul ettiğimi ifade ediyorum.

Ebu'l-Âs daha sonra Mekke'den çıkıp Medine'ye geldi. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ile görüştü. Peygamberimiz ona değer verdi ve kızı Zeyneb'i ona iade etti. Bundan bir yıl sonra Hz. Zeyneb vefat etti. Ardında Ebu'l-Âs'dan olan kızı Ümame ve oğlu Ali'yi bıraktı. Babaları bu iki çocuğu ile teselli buluyordu. Kızı Ümame annesi Hz. Zeyneb'in sanki küçültülmüş bir kopyası idi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızının vefatından duyduğu üzüntüsü, torunu Ümame ile

---

⁹⁴ İbn İshak, *es-Sîre*, 2/234.

hafifliyordu. Onunla huzur buluyor, torununu sevgi şefkat ve muhabbetiyle kucaklıyordu.

Buhârî ve Müslim'in *Sahih*'lerinde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızı Ümame'yi omuzuna aldığı, o omuzunda iken namaz kıldığı, secdeye vardığı zaman onu yere bıraktığı, sonra tekrar omuzuna alıp namazına devam ettiği rivayet edilmektedir.⁹⁵

Hz. Fatıma

Dördüncü kızları Fatımatü'z-Zehra hakkında Hz. Âişe radiyallahu anhâ şöyle demiştir: "Ben babası dışında Fatıma'dan daha faziletli birini görmedim."⁹⁶

Peygamberimiz onun hakkında şöyle buyurmuştur: "Yâ Fatıma, Cennet ehli hanımların efendisi olmaya razı olmaz mısın?"⁹⁷

Yine şöyle buyurmuştur: "Fatıma, benden bir parçadır. Onu öfkeliendiren beni öfkeliendirmiş olur."⁹⁸

Hz. Âişe radiyallahu anhâ anlatıyor: Fatıma, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanına geldiğinde Peygamberimiz ayağa kalkar, onu alnundan öper

⁹⁵ Buhârî, Salât 106, hadis no: 516; Müslim, Mesacid 9, hadis no: 543.

⁹⁶ Taberânî, *el-Evsat*, 3/349, hadis no: 2742; Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*, hadis No: 15193.

⁹⁷ Buhârî, Menâkıb 28, hadis no: 3624.

⁹⁸ Buhârî, Fezâilü's-Sahabe 29, hadis no: 3767.

ve yanına oturturdu. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, onun yanına geldiğinde yerinden kalkar, onu öper, onu yerine oturturdu.⁹⁹

Yine Hz. Âişe radiyallahu anhâ validemiz anlatıyor: Fatıma, Resulullah'ın hastalandığı sırada Fâtıma O'nun ziyaretine geldi. Fatıma'nın yürüyüşü sanki Resulullah'ın yürüyüşü gibiydi. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona:

- "Hoş geldin kızım," dedi ve onu sağına oturttu. Fatıma'nın kulağına gizlice bir söz söyledi, bunun üzerine Fatıma ağladı. Daha sonra yine Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem onun kulağına gizlice bir şey söyledi, bu defa güldü. Ben:

- Bugünkü gibi üzüntüye yakın sevinç görmedim, dedim ve ona Resulullah'ın ne dediğini sordum. Fatıma:

- "Resulullah'ın sırrını açığa vurmam" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ruhunu teslim ettiğinde aynı soruyu tekrar sordum. Fatıma şöyle cevap verdi:

- Babam Allah Rasûlü bana: "Cebrail her yıl bana Kur'ân-ı Kerimi bir defa topluca arz ederdi, ama bu yıl iki defa arz etti. Öyle zannediyorum ki ecelim yaklaştı. Sen Ehl-i Beytimden bana ilk kavuşacak kişisin. Ben

⁹⁹ Buhârî, Menakıb 25, hadis no: 3623; Hâkim, Müstedrek: 3/164.

senin için ne güzel öncüyüm!" dedi. Ben de ağladım. Sonra bana: "Kızım, sen bütün dünya hanımlarının efendisi olmaya razı olmaz mısın? dedi. Ben de güldüm.¹⁰⁰

Fatimatü'z-Zehra, Kureyşlilerin Hacer-i Esved'i Kâbe-i Muazzama'nın köşesine koymak istedikleri gün dünyaya gelmişti. Kureyşliler sellerden zarar gören Kâbeyi yeniden inşa etmişlerdi. Sıra Hacer-i Esved'i Kâbe-i Muazzama'nın köşesine koymaya gelince ihtilafa düştüler. Neredeyse çarpışma çıkacaktı. Sonra Mescid-i Haram'a ilk girecek kişinin hakem olmasında anlaştlar. İlk giren Muhammed idi. Hep birlikte:

– Bu el-Emin'dir, O'nun hakemliğine razıyız dediler. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem Hacer-i Esved'i bir örtü içine koymalarını ve her kabile başkanının örtünün bir tarafından tutmasını tavsiye etti. Sonunda Hacer-i Esved'i kendisi alıp yerine koydu ve fitne sönmüş oldu.

Günler, aylar, yıllar geçti. Muhammedü'l-Emin kırk yaşına ulaştı. Allah nurunun ve vahyinin O'nun kalbine inmesine izin verdi. O da ailesini ve dostlarını gizlice İslâm'a davet etmeye başladı. Bu durum üç yıl devam etmedi.

---

¹⁰⁰ Buhârî, Menâkıb 25, hadis no: 3624; Müslim, Fezâilü's-Sahabe 15, hadis no: 2450.

Cenab-ı Hak bundan sonra **“Yakın akrabaları uyar,”**¹⁰¹ âyetini indirdi. Allah Rasûlü bunun üzerine bir davet yaptı. Yakınlarını bu yemeğe davet etti. Bu davette Rabbisinin emrini ilan etti. Allah Rasûlü kavmine şöyle seslendi: **“Ey Abdi Menaf Oğulları! Allah’ın huzurunda benim size faydam dokunmayacaktır. Ey Abdulmuttalib oğlu amcam Abbas! Allah’ın huzurunda benim sana faydam dokunmayacaktır. Ey Abdülmuttalib kızı halam Safiyye! Allah’ın huzurunda benim sana faydam dokunmayacaktır. Ey Muhammed kızı Fatıma! Allah’ın huzurunda benim sana faydam dokunmayacaktır.”**

Fatıma, henüz çocuk yaşta iken Kureyşlilerin eza verici zalimane davranışlarından çok acı duydu, çok sıkıntılar çekti. Kureyşlilerin boykot günlerini babası Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem ile birlikte yaşadı. Kâbe’nin yanbaşında müşriklerden bir grubun babasıyla tartıştığını ve O’na:

– Tanrılarımız hakkında şöyle şöyle söyleyen sen misin? dediklerini; Sevgili Peygamberimiz’in onlara:

– **“Evet! Bunları söyleyen benim,”** dediğini duydu. Onlardan birinin O’nu boğarcasına yakasından tuttuğuna bizzat şahit oldu. O sırada Ebubekir:

---

¹⁰¹ Şuara, 26/214.

– Bir adamı “Rabbim Allah’dır,” dedi diye mi öldüreceksiniz? diye bağırarak onları uzaklaştırmıştı.

Fatıma bu olaya şahit olmuş, bu sözleri işitmişti. Bütün bunlar için hüngür hüngür ağlamıştı. Beytullah’da da aynı manzara yaşanıyordu. Ukbe b. Ebî Muayt Allah Rasûlü namazda secdede iken sırtına deve işkembesi koymuş, sevgili kızı Fatıma babasının yanına gitmiş, günahkâr Ukbe’nin koyduklarını babasının sırtından almış ve Ukbe’ye beddua etmişti. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de secdeden başını kaldırıncaya:

– “Allah’ım! Kureyş’ten şu grubu; Ebû Cehil’i; Ebû Muayt’ın Utbe, Şeybe ve Ukbe isimli oğullarını Velid b. Utbe’yi, Ümeyye b. Halef’i sana havale ediyorum,” beddua etmişti.¹⁰²

Hz. Ebubekir radiyallahu anh, evlenmek üzere Zehra’ya talip olup onunla evlenmek istediğinde Zehra onsekiz yaşında idi. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

– “O’nunla ilgili ilâhî hükmü bekliyorum, demişti. Ardından Hz. Ömer gelip ona talip olduğunda

---

¹⁰² İbn Ebî Şeybe, *el-Musannef*, 13/211; Buhârî, *Salât* 109, hadis no: 520; Müslim, *Cihad ve Siyer* 39, hadis no: 1794; Belâzurî, *el-Ensâbu'l-Eşrâf*, 1/125.

Rasûlullah ona da aynı sözü söylemişti. Hz. Ali ona talip olduğunda utanmış sıkılmıştı. Bu durumu;

– Onun huzuruna oturduğumda dilim tutuldu, konuşamadım, ifadesiyle naklediyordu. Allah Rasûlü:

– **“Gelmene sebep nedir? Bir arzun mu var?”** diye sordu. Ben de sustum. Allah Rasûlü:

– **“Fatıma’yı istemek için gelmiş olmalısın,”** dedi. Ben de:

– Evet, dedim. Bunun üzerine Fatıma’yı bana nikâhladı.

Hz. Ali’nin Fatıma’yı nikâhladığı gün Allah Rasûlü su istedi. Bu sudan abdest aldı sonra onu Fatıma’nın üzerine döktü ve şöyle dua etti:

– **“Allah’ım! Bu nikâhı her ikisi hakkında bereketli kıl. Her ikisi üzerine bereketli kıl. Bu nikâhı nesilleri hakkında bereketli kıl.”**¹⁰³

Daha sonraları Hz. Ali, Peygamberimiz’e:

– Hangimiz sana daha sevgilidir? Ben mi, yoksa Fatıma mı? diye soracak, O da bu soruya:

– **“Fatıma bana senden daha sevgilidir. Sen ise bana ondan daha değerlisin,”** diye cevap verecektir.

Sevgili Peygamberimiz’in Fatıma’ya duyduğu sevgi ve O’nun babalık şefkati, Hz. Ali’nin Kureyş’in Mah-

¹⁰³ İbn Sa’d, *et-Tabakâtü'l-kübrâ*, 8/24; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, 7/59.

zum sülalesinden Allah düşman ve Allah'ın elçisinin düşmanı Ebû Cehil lakaplı Amr b. Hişam'ın kızına talip olduğunda iyice ortaya çıkacaktır.

Bunu duyan Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mescid- i Nebevî'ye gidecek, minbere çıkacak ve ashabına öfke dolu ifadelerle şöyle hitap edecektir:

- "Hişam b. Mugire Oğulları kızlarını Ebû Talib oğlu Ali'ye nikâhlamak için benden izin istediler. Onlara izin veremem. Onlara izin veremem. . Onlara izin veremem. Ancak Ebû Talib oğlu, kızımı boşar da onların kızını nikâhlamayı arzu ederse bu durum farklıdır. Zira Fatıma benden bir parçadır. Onu inciten şey, beni de incitir. Hz. Ali, Fatıma ile birlikte o kızla evlenirse, ben kızımın dininde bir fitneye düşmesinden endişe ederim."

Peygamberimiz damadı Ebu'l-Âs b. Rabi'i hısımlık açısından övgü ile zikretmiş ve şöyle buyurmuştur:

- "Ebu'l-Âs, bana hep doğru söz söyledi. Bana verdiği sözlerinde durdu. Ben helâli haram, haramı helâl sayamam. Fakat Allah Rasûlü'nün kızı ile Allah düşmanının kızı aynı evde asla bulunamaz."¹⁰⁴

¹⁰⁴ Buhârî, Fedâilü's-Sahabe 16, hadis no: 3729; Müslim, Fezâilü's-Sahabe 15, hadis no: 2449; Ebû Davud, Nikâh 13, hadis no: 2069; İbn Mâce, Nikâh 56, hadis no: 1999; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 4/326-328.

Tirmizî'nin rivayetine göre; Hz. Âişe'ye:

– İnsanların hangisi Allah Rasûlü'ne daha sevgili idi? diye sorulduğunda; Hz. Âişe;

– Fatıma'dır, demiş;

– Erkeklerden hangisi Allah Rasûlü'ne daha sevgili idi? diye sorulduğunda ise;

– Bildiğim kadarıyla; çok çok oruç tutan, çok çok nafil namaz kılan biri ise kocasıdır, demişti.¹⁰⁵

Fatimatü'z-Zehra'dan Hz. Hasen, Hz. Hüseyin, Zeyneb ve Ümmü Gülsüm isimli çocuklar dünyaya gelmişti. Rasûlullah, bunları çok sever, onlara sevgi ve şefkatiyle bağrına basar ve özellikle Hz. Hasen ile Hz. Hüseyin hakkında:

– “Allah'ım! Ben bu ikisini seviyorum. Sen de her ikisini sev.” diyordu.¹⁰⁶

Bir başka rivayette ise: “Ben bu ikisini seviyorum. Sen de onları sev, Onlara buğzedenlere sen de buğzet,” diye buyurmuştu.

Bir rivayete göre; Allah Rasûlü, yanında Hz. Hasen ve Hz. Hüseyin ile geldi. Her ikisi birbirlerinin ellerinden tutmuşlardı. Nihayet eve girdiler. Bu yavruları Hz. Ali ve Hz. Fatıma'ya yaklaştırmış, Hz. Hasen ve Hz. Hüseyin'i dizlerine oturtmuş, sonra onları bir parça kumaşla

¹⁰⁵ Tirmizî, Menakıb 61, hadis no: 3874; Hâkim, Müstedrek: 3/157.

¹⁰⁶ Tirmizî, Menâkıb 31, hadis no: 3782.

örmüş ve "Ey Peygamber ailesi! Allah sizden kirliliği gidermeyi murad etmektedir,"¹⁰⁷ meâlindeki âyet-i kerimeyi okumuş ve

- "Allah'ım! Bunlar benim Ehl-i Beytimdir, Onlardan kirlilikleri kaldır," diye dua etmişti:¹⁰⁸

Bir başka defasında sevgili Peygamberimiz'in davranışlarında babalık şefkati eşsiz bir şekilde tecelli edecektir. Allah Rasûlü iki torunundan birini omuzuna alacak, Mescid-i Nebevî'ye varıp namaza durduğunda yavaşça yere koyacak, bu durumu hayret içerisinde karşılayan cemaate namaz kıldırarak, âdeti olmayan şekilde secdeyi uzatacak yapacak, namazı bitirdiğinde;

- Ya Rasûlallah! Sen uzun secde yaptığında önemli bir durum meydana geldi ya da sana vahyolunuyor zannettik diyenlere;

- "Hayır, hiçbiri olmadı. Fakat secdede iken oğlum sırtıma bindi, onu acele ettirmek istemedim, ihtiyacını görünceye kadar bekledim," diyecektir.¹⁰⁹

Hz. Hüseyin'i omuzlarından tutmuş, Hz. Hüseyin'in ayakları O'nun ayakları üstünde "trak. trak." diyerek dönüyor, çocuk yükselme devam ediyor nihayet

---

¹⁰⁷ Ahzâb, 33/33.

¹⁰⁸ Tirmizî, Menâkıb 32, hadis no: 3787.

¹⁰⁹ Nesâî, İmame 37, hadis no: 827.

ayaklarını Allah Rasûlü'nün göğsü üzerine koyuyor, Peygamberimiz de Hz. Hüseyin'e:

- "Ağzını aç," diyecek, ağzını açınca onu öpecek ve şöyle diyecektir:

- "Allah'ım! Ben bunu seviyorum. Sen de sev ve O'nu sevenleri de sev."¹¹⁰

Sahabeden biri Allah Rasûlü'nün torunun öptüğünü gördüğünde hayret etmiş ve şöyle demiştir:

- "Benim on evladım var. Hiçbirini bile öpmedim." Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ona hitaben:

- "Merhamet etmeyene merhamet edilmez," diyecektir.¹¹¹

Ölüm hastalığında Rasûlullah'ın acısı şiddetlendiğine kızı Fatıma onun ızdırap çektiğini görecektir;

- Ah babamın kederi! Diyecek, bunun üzerine Allah Rasûlü:

- "Babana bugünden sonra hiçbir keder yok," diyecektir. Peygamberimiz vefat edince Hz. Fatıma:

- Ah Rabbin davetine icabet eden babacığım! Ah makamı Firdevs olan babacığım! Ah taziyesini Cebrail'e yapacağımız babacığım! diyecektir.

Peygamberimiz salallahu aleyhi vesellem defnolduğu zaman Hz. Fatıma:

¹¹⁰ Müslim, Fezâilü's-Sahabe 8, hadis no: 2421.

¹¹¹ Buhârî, Edeb 18, hadis no: 5997; Müslim, Fezâil 15, hadis no: 2318.

- Allah Rasûlü'nün üzerine toprak saçmak, hoşunuza gitti mi? diyecektir.¹¹²

O'nun tertemiz ruhunun En Yüce Dost'a yükselmesinden altı ay sonra Fatimatü'z-Zehra vefat edecek ve Ehl-i Beytinden Allah Rasûlü'ne ilk kavuşan o olacaktır.¹¹³

Oğulları

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in bir başka oğlu da Kasım idi. Allah Rasûlü'ne bu oğlu sebebiyle "Ebu'l-Kasım" denirdi. Sonra Abdullah isimli oğlu dünyaya geldi. Bu oğlu Tahir ve Tayyib isimleriyle de anılıyordu. Çünkü Peygamberlikten sonra dünyaya gelmişti.¹¹⁴

Kasım ve Abdullah küçük yaşta vefat ettiler. Rivayete göre; Kasım yürüme yaşına ulaşmış, ancak vefat ettiğinde süt emme çağı henüz tamamlanmamıştı. İmam Süheyli'nin *er-Ravdu'l-Ünüf* kitabında zikrettiğine göre; Allah Rasûlü'nün kendisine Peygamberlik verilmesinden sonra Hz. Hadice validemizin yanına girdiğinde onu ağlar halde bulmuş.

¹¹² Buhârî, Megazî 83, hadis no: 4462.

¹¹³ İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*, 8/136 (Megazî 83).

¹¹⁴ Süheyli, *er-Ravdu'l-Ünüf*, 1/123; İbn Hacer, *İsâbe*, 8/61; İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/202.

Hz. Hadice validemiz:

– Ya Rasûlallah! Kasım'ın sütü bollandı. Keşke süt çağını tamamlayana kadar yaşasaydı?! demiş; Sevgili Peygamberimiz:

– “O’nu Cennette emzirecek, sütünü tamamlayacak sütannesi var,” demişti.¹¹⁵

Göz Nuru İbrahim

Peygamberimiz'in oğlu İbrahim, Kıbtî asıllı hanımı Mariye'den dünyaya gelmişti. Babasına çok benzerdi. Günler ilerledikçe bu benzeme daha çok artıyordu. Allah Rasûlü oğlu İbrahim'i çok ama çok sevmiştir. Belki de bunun sebebi İbrahim'in oğulları Kasım ve Tahir'in; kızları Zeyneb, Rukayye ve Ümmü Gülsüm'ün, hanımı Hz. Hadice'nin vefatından sonra dünyaya gelmiş olmasıydı.

Ancak Peygamberimiz'in İbrahim'le mutluluğu çok uzun sürmedi. İbrahim şiddetli bir hastalığa yakalandı. Son anlarında durumu Peygamberimiz'e haber verildi.

Peygamberimiz bu acının şiddetinden Abdurrahman b. Avf ile birlikte O'na dayanarak oğlu İbrahim ve annesinin bulunduğu hurma bahçesine geldi. Peygamberimiz, küçük İbrahim'i annesinin kucağında son nefesle-

¹¹⁵ Ahmed b.Hanbel, *Müsned*: 4/289, 297, 304.

rini verirken buldu. Yavruyu aldı, bağrına bastı. Gönlünü üzüntü kaplamıştı. Peygamberimiz'in duyduğu acı, yüz hatlarından okunuyordu. Şöyle buyurdu:

"Ey İbrahim! Biz Allah'a karşı sana hiçbir fayda veremeyiz."

Sonra kelimeler boğazına tıkanı. Gözleri yaşla doldu. Çocuk son nefeslerin verirken annesi ve kızkardeşi feryad ediyorlar ama Allah Rasûlü onları engellemiyordu.¹¹⁶

İbrahim, hareketsiz cansız bir naaş haline geldiğinde; Hz. Muhammed Mustafa'nın gözyaşları artmış ve şöyle buyurmuştu:

- "Ey İbrahim! Bu hak emir olmasaydı, sadık vaad olmasaydı, son yaratılacak olan ilk yaratılana ulaşacak olmasaydı, senin için çok daha fazla üzüldük."

Sonra biraz sustu ve ardından şöyle buyurdu:

- "Göz yaşarır, gönül hüzünlenir, ama biz Rab-bimizi razı kılacak şeylerden başkasını söylemeyiz. Ey İbrahim! Senden ayrılmamız sebebiyle gerçekten çok üzgünüz."¹¹⁷

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem hasta yatağında yatan Sa'd b. Ubade'yi ziyarete gelmişti. Etrafında aile halkı vardı. Peygamberimiz ağladı. Onun ağ-

¹¹⁶ Muhammed Haseneyn Heykel, *Hayatü Muhammed*, s. 464.

¹¹⁷ *Buhârî*, Cenâiz 43, hadis no: 1303

ladığını görenler de ağlamaya başladılar. Bunun üzerine Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

- "Dinliyor musunuz? Allah gözyaşı ve kalp üzüntüsü sebebiyle azab etmez. Fakat diline işaret ederek, bu sebeple azab eder," buyurdu.¹¹⁸

İbrahim'in vefatı güneş tutulmasına rast gelmişti. Müslümanlar bunu bir mucize olarak telakki ettiler; "Güneş onun ölümü sebebiyle tutuldu", dediler.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bu durumdan rahatsız oldu ve bir konuşma yaptı. Konuşmasında şöyle buyurdu:

- "Güneş ve ay, Allah'ın kudretinin alâmetlerindedir. Birinin ölümü ya da dünyaya gelmesi sebebiyle tutulmazlar. Güneş ve ay tutulmasını gördüğünüzde Allah'ı zikretmeye, namaza koşun."¹¹⁹

Bu Ne Değerli Bir Tablodur!

Bu dinin azameti, Allah Rasûlü'nün en acı üzüntüyü yaşadığı sırada O'na risalet görevini unutturmayacak, hakkı ve gerçeği söylemeyip susmasına izin vermeyecektir.

¹¹⁸ Buhârî, Cenâiz 44, hadis no: 1304; Müslim, Cenâiz 6, hadis no: 924.

¹¹⁹ Buhârî, Kûsûf 1, hadis no: 1043; Ebû Davud, Salât 261, hadis no: 1177.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, musibetin acısından sıyrılacak, insanların yanlış anlayışlarını düzeltmek üzere, mucize zannettikleri şeyin gerçek durumunu açıklamak üzere konuşma yapacaktır.

Gerçekten Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem çocuklarını çok seviyordu. Ama O'nun risalet sevgisi bu sevgiden daha muazzam ve daha değerli idi.

İşte Şimdi Ya Ömer!

Rasulullah'ı sevmenin iman zirvesi ile doğrudan ilişkili bir konu olduğunu bilmeyen hiçbir müslüman yoktur. Allah Rasûlü –en değerli salât ve selâm O'nun üzerine olsun- kendisini sevmenin anlam ve ebadını şöyle ifade etmektedir: **“Sizden biriniz, beni anne ve babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe gerçek anlamda mü'min olamaz.”**¹²⁰

Bize kendisini sevmemizin nasıl olacağını öğreten O'dur. Hakikati ve gerçeği haykıran ikinci halife Hz. Ömer radiyallahu anh Allah Rasûlü'ne:

– Ya Rasûlallah! Sen bana nefsim hariç; her şeyden daha sevgilisin, demiş; Allah Rasûlü ise:

– **“Hayır, Nefsimi elinde tutan Allah'a yemin olsun ki; beni kendi nefsinden daha çok sevmedikçe ha-**

¹²⁰ Buhârî, İman 8, hadis no: 15; Müslim, İman 16, hadis no: 44.

kikî mü'min olmazsın," demişti. Bunun üzerine Hz. Ömer:

- Ya Rasûlallah'. Şu anda sen bana kendi nefsimden de daha sevgilisin, buyurdu. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

- "İşte şimdi ya Ömer!" demişti.¹²¹

İkinin ikincisi Hz. Ebubekir es-Sıddık radiyallahu anh, Mekke'de insanları İslâm'a davet etmek için konuşmaya başladı. Onun elbisesinden çektiler, dövdüler. Bayıldı. Ayılınca:

- Bana Muhammed'i gösterin, diyordu. Annesi onu Daru'l-Erkam'a getirdi. Orada Peygamberimiz'i görünce: "Ya Rasûlallah! Seni görünce duyduğum bütün endişeler kayboldu." dedi.

Allah senden razı olsun, ey Allah Rasûlü'nün hali-fesi! Bütün bu eziyetlere tahammül ediyorsun, çeşitli işkenceler çekiyorsun da, senin aklını Allah Rasûlü'nün selâmette olmasından başka bir şey meşgul etmiyor. Gönlün O'nun sağ salim olduğu hususunda mutmain olduğunda sadece o zaman vücuduna afiyet geliyor, rahatlıyorsun ve acıların diniyor, yorgunlukların gidiyor.

Bu tablo, Allah celle celalühü rızası için samimî sadık sevgi konusunda ne muazzam bir tablodur! Bu sevgi

---

¹²¹ Buhârî, Eymân 3, hadis no: 6632.

Rasûlullah'ı, O'nun sağ ve salim oluşunu, O'nun afiyette oluşunu kendi durumundan daha önemli ve daha sevgili görmektir. O sana senin taşıdığın candan daha sevgilidir. Bize Allah Rasûlünü sevmenin nasıl olacağını öğreten bu fedakârlık, bu nefsî yüceliş tebrike değer ey Efendim!

Bunda hiçbir gariplik yok. Sen Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizi ilk tasdik eden-sin. O'na destek veren en hayırlı kişisin. O'na sadık olan en sadık kişisin. Ümmetinden O'na vekil olan ve O'nun sünnetine sınıksız sarılan en yürekli kişisin. Senin arzuların, senin uygulamaların O'nun getirdiği dine tam anlamıyla uyuyordu.

Bunda hiç gariplik yok. İnsanların bu çizgi üzerinde yürümleri Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem hakkında aynı metodu tatbik etmelerinde hiç gariplik yok.

Ensardan bir hanım; Allah Rasûlü ile birlikte savaşan babası, kardeşi ve eşi Uhud Günü'nde şehit olmuştu da o hanım bütün bu yakınlarının şehit oldukları haberini hiç önemsememişti. O hanımın zihnini meşgul eden tek şey, sadece Allah Rasûlü'nün hayatta olup olmamasıydı. Bunun için Allah Rasûlü hakkında endişe ve acı dolu ifade ile;

– "Rasulullah ne yaptı?" diye bağırdı. Ona:

- O, Allah'a hamd olsun, arzu ettiğin gibi iyidir, denildi.

O hanım, başına gelen olayın büyüklüğüne ve acısının şiddetine rağmen, işte o an gönlü huzurla dolmuştu. Dedi ki:

- Bana Peygamberimiz'i gösterin de O'na bir bakayım. O'nu görünce o Ensarî Hanım, Allah ve Rasûlüne duyduğu derin sevgisine ve sadık imanına tanıklık eden, tarih boyunca aydınlatici bir nur olarak nakledilen o meşhur sözünü söyledi: "Sen hayatta olduktan sonra her musibet basittir, hiçtir Ya Rasûlallah!"¹²²

Allah Rasûlü'nü sevmenin boyutları hakkında etkili bir ders veren bu Ensari kadının bu iman tablosu ne eşsiz bir tablodur!

Biz bugün bu ensari kadının hikâyesini okurken bu sevginin boyutlarını anlamaya çalışıyoruz. Bu sevgi, güzel kokusu tarih boyunca yenilenen sadık, samimî bir sevgidir.

Uhud Savaşı'nda... Talha radiyallahu anh: "Vücudum vücuduna siperdir ya Rasûlallah!" demiş; o gün kolu çolak kalmıştı. Aynı ifadeyi Uhud' da Ebû Dücane de kullanmış, bir ok göğsüne gelmişti.

---

¹²² İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 2/99; İbn Kesîr, *el-Bidâye ve'n-Nihâye*, 4/47.

Katade de aynı şekilde söylemiş, bir ok gözüne isabet etmiş, Allah Rasûlü o gözü yerine iade etmişti. Bu göz, diğerinden daha iyi görmeye başlamıştı.

Onlar Allah Rasûlünü koruma hususunda böyle yarışıyorlar, canlarını O'na feda ediyorlar, O'nun rızası ve rahatı uğruna, O'nun incitenlere engel olmak için çalışıyorlardı.

Onlar, Allah'a verdikleri sözlerinde duran yiğitlerdi. Onlar, Allah Rasûlünü sevme konusunda samimî olan, bu uğurda mallarını, evladını ve canlarını sevgilileri Allah Rasûlü uğruna cömertçe ortaya koyan yürekli kimselerdi.

Sevgide samimiyet, akidede sebat, erişilemeyecek vefa duygusu. Allah hepsinden razı olsun. Onlar bizim için en güzel sevgi örneklerini ve en sadık sevgi şekillerini yazdılar.

Onlar, Sevgili Peygamberimiz'in mü'minlere kendi nefislerinden daha yakın olduğuna yakinen inanıyorlardı. Onlar -Allah kendilerinden razı olsun- Allah'ın emrine icabet etmek için ve Allah Rasûlüne duydukları sevginin gereği arzularının ve uygulamalarının O'nun getirdiği dine uygun olmasına özen gösteriyorlardı. "De ki:

siz Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki Allah da sizi sevsin."¹²³

Onlar savaşlarda O'nu savunma konusunda yarış-tıkları gibi, barışta da aynı şekilde yarışıyorlardı.

Siyer müelliflerinin zikrettiğine göre; Kureyşliler Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Hudeybiye'de iken O'na elçi göndermişlerdi. Kureyş elçisi Allah Rasûlü'nü abdest alırken gördü. İnsanlar Allah Rasûlü'nün abdest suyuna el sürmeye çalışıyorlardı. Elçi, Mekke'ye dönünce:

– Ey Mekkeliler! Ashabı, Muhammed'in abdest suyunun damlalarının yere düşmesine bile müsaade etmezlerken; Muhammedin kanı nasıl akıtılır?

Onlar O'nun abdest suyuna erişmek için birbirleriyle mücadele ediyorlardı. Biri hiçbir şey bulamazsa arkadaşının elini tutar, elini yüzüne sürerdi.

Meselâ Hz. Ali şöyle demişti: Allah Rasûlü, bize mallarımızdan, evladımızdan, babalarımızdan, annele-rimizden hatta susuzluk zamanındaki soğuk sudan daha sevgili idi.

Sana salât ve selam olsun Ey sevgili! Allah seni âlemlere rahmet olarak gönderdi. Seni mü'minlerden büyük bir topluluğa son derece şefkatli ve son derece

---

¹²³ Âl-i İmrân, 3/31.

merhametli olarak gönderdi. "Şüphesiz ki Sen, gerçekten muazzam bir ahlâk üzerinesin."¹²⁴

"Size sizin içinizden bir elçi geldi. Sizi sıkıntıya sokan şeyler o'na ağır gelir. O sizin üzerinize tir tir titremektedir. O, mü'minlere son derece şefkatli ve merhametlidir."¹²⁵

Bunda hiçbir gariplik yok. Seni seçen Âlemlerin Rabbidir. Allah ve melekleri sana salât eylediler. Allah Peygamberliği seninle noktaladı. Sana "Büyük Şefaât Hakkı" verdi. Sana ümmetin hakkında seni memnun edecek şeyler bahşetti. "Rabbin sana bahşedecek ve nihayet sen razı olacaksın."¹²⁶

Allah sana Makam-ı Mahmud'u, Kevser Havuzu'nu, senden başka hiçbir kimsenin erişemeyeceği Vesile Makamı'nı verdi. Celâl sahibi Allah, sana yer ve gökler durdukça hayırları bitmeyecek, bereketleri kesilmeyecek daimî ve nezih salât ve selâm ile salât ve selâm eyledi. O'nun değerli melekleri sana salât ve selâm vermektedirler. Sonra mü'min kullarına sana salât ve selâmda bulunmalarını emretti. Cenab-ı Hak şöyle buyurdu. "Hiç

---

¹²⁴ Kalem, 68/24.

¹²⁵ Tevbe, 9/128.

¹²⁶ Duhâ, 93/4.

şüphesiz Allah ve melekleri sana salât ederler. Ey iman edenler! Siz de O'na salât ve selâm edin."¹²⁷

Müslim'in Vasile b. Eska' radiyallahü anh'den rivayetine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: "Allah, İsmail oğullarından Kinane'yi seçti. Kinane Oğullarından Kureyş'i seçti. Kureyş'den Haşim Oğullarını seçti. Haşim Oğullarından beni seçti."¹²⁸

O halde hiç şüphesiz, Allah Rasûlü'nü sevmek imanun kâmil iman olmasının gereğidir. Bu sevgi, sahabeye ve onların yolunda yürüyenlere Allah'ın dini uğrunda ve O'nun Peygamber-i Zîşanını savunma yolunda fedakârlık ve özveriyi sevdiren sevgidir.

Bu sebeptendir ki, hadiste geçtiği gibi; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemi çocuklarından, anababasından ve bütün insanlardan daha çok sevmeyen bir mü'minin imanı cılız, ameli eksik kalır.¹²⁹

Belki de burada şu gerçeği açıklamak yerinde olacaktır: Müslümandan asıl istenen şey; imanun mü'minin kalbinde ve vücudunda kâmil ve eksiksiz olarak yerleşmesidir. Bu da bir defada olacak bir şey değildir. Önce

¹²⁷ Ahzâb, 33/56.

¹²⁸ Müslim, Fezâil 1, hadis no: 2276; Tirmizî, Menakıb 1, hadis no: 3605, 3606.

¹²⁹ Buhârî, İman 8 hadis no: 15; Müslim, İman 16, hadis no: 44.

İslâm'ı kabul ile başlanır. Kişi İslâm'da sadık olunca, şahsiyeti dine tam teslim olunca ve kelime-i tevhide ve Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiklerine boyun eğince iman kalbine girer.

Bundan sonra da taze kalpte Rasûl'e muhabbeti geliştiren sağlam eğitime sıra gelir. Bu eğitim böylelerin elinden tutup mükemmel Allah azze ve celle sevgisi ve Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sevgisi üzerine kurulan kâmil imana doğru yol almalarını temin eder.

İşte Kur'ân İslâm'a yeni giren, ama kalplerinde imanın henüz olgunlaşmadığı kişileri anlatırken bu gerçeği açıklamaktadır:

"Bedevîler: Biz iman ettik, dediler. De ki: siz iman etmediniz. Fakat Müslüman olduk deyin. İman henüz kalplerinize girmedi."¹³⁰

İmanın olgunlaşması, ancak O'nu sevmekle ve Allah'ın emrettiği gibi O'nu yüceltmekle gerçekleşir. Ancak bu yüceltmeye şirk veya Rububiyet inancı karışmamalıdır. Nitekim hadiste şöyle buyurulmuştur: **"Hristiyanların Meryem oğlunu aşırı derece yücelttikleri gibi; siz de beni aşırı derece yüceltmeyin."**¹³¹

---

¹³⁰ Hucurât, 49/14.

¹³¹ Buhârî, Ehadîsü'l-Enbiya 48, hadis no: 3445.

Darimî'nin rivayetinde; "Hristiyanların Meryem oğlu İsa'yı aşırı derece yücelttikleri gibi; siz de beni aşırı derece yüceltmeyin,"¹³² denilmiştir.

Hristiyanlar, "Allah Meryem Oğlu Mesih'tir," diyerek¹³³ ve "Mesih Allah'ın Oğludur," diyerek;¹³⁴ "Allah için üçüncüsüdür," diyerek¹³⁵ sapıklığa düştüler. Bütün bu ifadeler apaçık bir bühtandır, büyük bir zulümdür. Allah bunlardan çok çok yücedir.

Bu güzel bir fırsattır. Bu münasebetle imanımızı yeniden tazeliyoruz. Kalplerimizi ve yeni yetişen neslin kalplerini Rasûlullah sevgisi ile ve O'nun siyerini okuma sevgisiyle dolduruyoruz. Özellikle O'nun doğduğu ayda O'nun güzellik ve özelliklerini daha iyi tanımak suretiyle dolduruyoruz. Bu ayda O'nun nuru varlık âlemine çıktı, kâinatı aydınlattı ve kâinata saadet verdi. Allah O'nunla insanları karanlıklardan nura çıkardı.

Bu anma ne güzel. Müslümanın bu değerli ayda. O'nun sevgisiyle daima ve ebedi olarak gıda alması ne güzel... Pazartesi günü orucu hakkında soru soran kişinin sorusuna cevap olarak şu hadis gelmiştir: "O gün,

---

¹³² Darimî, *Sünen*: 2/320.

¹³³ Mâide, 5/17.

¹³⁴ Tevbe, 9/30.

¹³⁵ Mâide, 5/73.

benim dünyaya geldiğim gündür. O gün bana Kur'ânın ilk defa indirildiği gündür."¹³⁶

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, bu hadisiyle nimet gününde nimeti hatırlamanın meşrû ve takdire değer bir husus olduğunu bize öğretmektedir.

Allah'ın salât ve selâmı üzerine olsun. Ey Allah'ın Rasûlü. Efendim!

Şerefli Hicret

Hicret, Allah tarafından bir fetih ve Müslümanlar için bir zaferdi.

İslâm Tarihi için yeni bir başlangıçtı.

Kur'ân-ı Kerim'in Nebilerin ve Rasullerin Sonuncusu Abdullah oğlu Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'e indirilmesi, tarihteki ilk ve en önemli olaydı.

Hicret ise -tartışmasız- tarihte ikinci en önemli olaydı. Hicretle İslâm zafer elde etmiş, müslümanlar istikrara kavuşmuş ve ilk İslâm devletinin temeli atılmış oldu. Hicretle din, teori planından pratik hayata geçmiş oldu. Böylece İslâm'ın emirlerinin manevî, sistematik, hukukî, tatbikî ve ahlâkî açıdan uygulandığı bir toplum oluştu.

---

¹³⁶ Müslim, Sıyam 36, hadis no: 1162; Ebû Davud, Savm 53, hadis no: 2426; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 2/200.

Hicret, Allah tarafından bir fetih, dini ve Peygamberi için bir zafer oldu. Hicret, müslümanların Bedir'de, Mekke'de, Huneyn'de gerçekleştirdiği çeşitli büyük zaferlerin öncüsü oldu.

Hicret olmasaydı müslümanların kullanacakları sabit bir tarih ve takvim olmazdı. Peygamberlikten önce araplar, meşhur olayları tarih olarak kullanırlardı. Meselâ: Kureyş ficar günü, Hilfü'l-Fudûl (Faziletli İttifakı), Tahkim (Kâbe'de Hacer-i Esved Hakemliği) Günü, Hişam b. Mugire'nin ölümü, Fil Hadisesi, Gadr Yılı (Yarbu' Oğullarının Himyer hükümdarları tarafından Kâbe örtüsünü Kâbe'ye götürmekle görevlendirilen elçileri öldürerek ihanette buldukları yıl) gibi tarihleri kullanırlardı.

Peygamberlikten sonra büyük olaylar meydana geldi. Fakat Kureyş bunları tarih olarak kullanmadı. Zira bunlar Kur'ân-ı Kerim'in inmeye başlaması, İsrâ ve Mi'rac, Peygamberimiz'in Taif Yolculuğu, Ebû Talib ve Hz. Hadice validemizin vefatı gibi İslâmî olaylardı.

Müslümanlar hicretten sonraki yıllarda meydana gelen olayları tarih olarak kullandılar ve bu yıllara özel isimler verdiler.

Hicretin birinci yılına **İzin Yılı** (yani hicret etmeye izin verildiği yıl), ikinci yılına **Emir Yılı** (Cihadın emredildiği yıl) adını verdiler. Hicretin ikinci yılında Bedir

Savaşı yapıldı. Oruç bu yıl içinde emredildi. Rasûlullah'a Kiblenin değişmesi emri bu yıl içinde verildi.

Hicretin üçüncü yılına **Temhîs** (süzme) **Yılı** denildi. Allah Teâlâ'nın halis, sadık müslümanları seçtiği, süzdüğü Uhud savaşı bu yıl içinde yapıldı.

Dördüncü yıl, **Terfie Yılı** idi. İçkinin haram kılması, Yahudi kabilelerinden olan Nadir Oğullarının Medine'den kovulması bu ayda gerçekleşti.

Hicretin beşinci yılına **Zilzâl** (deprem) **Yılı** denildi. Devmetü'l-Cendel ve Hendek Savaşı ile Kureyza Oğulları ile savaş bu yıl içinde yapıldı. İfk (Hz. Âişe validemize iftira) Olayı bu yılda meydana geldi.

Altıncı yıl **İsti'nas** (huzur) **Yılı** oldu. Hudeybiye barışı, Rıdvan bey'ati bu yıl içinde gerçekleşti. Rum Suresinin ilk altı âyetindeki ilâhî vaad gerçekleşerek Rumlar İranlılara bu yıl içinde galip geldiler.

Hicretin yedinci yılına **İstiğlab** (galibiyet) **Yılı** adını verdiler. Hayber Savaşı bu yıl içinde yapıldı. Selam b. Müşküm'ün hanımı yahudi Zeyneb bt. Haris Allah Rasûlü'ne zehirli koyun ikram etti. Bu yıl içinde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem İslâm'a davet etmek üzere bazı hükümdarlara ve emirlere mektuplar gönderdi.

Sekizinci Yılda Mekke'nin Fethinin gerçekleşmesi ve İslâm'ın yaygınlaşması sebebiyle bu yıla **Fetih Yılı** ismi verildi. Huneyn Savaşı bu yılda meydana geldi.

Hicretin Dokuzuncu Yılı Berae yani Tevbe Sure-si'nin bu yılda nazil olması sebebiyle **Berae Yılı** olarak adlandırıldı. Aynı zamanda **Vufûd** (heyetler) **Yılı** diye adlandırıldı. İslâm'ı ilan etmek üzere Allah Rasûlüne gelen heyetler bu yılda geldi. Tebük Savaşı b yılda yapıldı.

Onuncu yıl **Veda Yılı** oldu. Veda Haccı, Rasûlullah'ın Arafat'taki Veda Hutbesi bu yılda yapıldı.

Hicret, İslâm Tarihinin Başlangıcıdır.

Rasûlullah'ın Rabbisinin civarına intikalinden sonra Hz. Ebubekir O'nun halefi ve halifesi oldu. Onun görevi Üsame'nin ordusunu yola çıkarmakla başladı. Sonra müreterlerle savaş gerçekleşti. Kur'ân-ı Kerim onun zamanında bir mushafta toplandı.

Ondan sonra Hz. Ömer geldi. Divanlar düzenledi. Orduları sisteme koydu. Bu ordularla Şam, Irak, Mısır, İran ve diğer ülkelerde parlak İslâm fütuhâtı gerçekleştirdi.

Rivayet edildiğine göre; Hz. Ömer'e Şaban tarihli bir yazı sunuldu. Yazıyı verene:

- Bu hangi Şaban ayı diye sordu?

Adam bu tarihi tam olarak belirleyemedi. Hz. Ömer radiyallahu anh biraz düşündü ve Allah

Rasûlü'nün hayatta olan ashabını topladı ve onlarla istişare etti. Ashab:

– Bu konuda İranlıların yazışmalarından bir çözüm bulabiliriz, dediler. İran'lı esir Hürmüzan'ı getirdiler. Ona çözüm yolu sordular. Hürmüzan:

– Bizim Ruz ayı (mahruz: ay hesabı) adını verdiğimiz bir tarihimiz var, dedi. Bu kelimeyi Arapçaya çevirdiler. Muerrih dediler. Bunun üzerine Hz. Ömer:

– İnsanlara muamelelerinde kullanacakları bir tarih belirleyin, dedi. Ama ne şunun ne de bunu görüşü hoşuna gitmedi. Konu hakkında düşünmeye başladı. Bu düşünce esnasında vali Ebû Musa el-Eş'arî'nin şu mektubu geldi:

– “Sizden bize tarihsiz mektuplar geliyor. Bu mektuplara tarih koyun ki zamanını bilelim.”

İşte o zaman Hz. Ömer Allah Rasûlü'nün ashabına:

– İslâm Tarihinin başlangıcı olarak niçin hicreti kabul etmeyelim? Hicret, vakitlerin an açık olanı, şüpheden en uzak olanıdır. İslâm ve Müslümanlarla en sıkı bağı bulunan bir tarihtir, dedi. Hepsi bu görüşü uygun gördüler.

Hicretten Önce ve Sonra İslâm

Biz şerefli nebevî hicreti yâd ederken; hicretin değerini bilmemiz ve anlamını iyi takdir edebilmemiz ve

müslümanların hicretle neleri gerçekleştirdiklerini bilmemiz için; hicretten önce ve sonra İslâm'ın ve müslümanların durumuna işaret etmemiz uygun olacaktır.

Arz edeceğimiz ilk husus; hicretten önce İslâm'ın yayılmasının zorluğu, Kureyş'in sergilediği korkunç ortamın; zulüm, dehşet, işkence ve cinayetlerin ortasında; İslâm davetini insanların gönüllerine ve akıllarına ulaştırabilmek için müslümanların harcadıkları üstün çaba olacaktır.

Hicretten sonra ise İslâm ışığı, karanlık içinde ışığın süratle yayılması gibi yayıldı. Medine'de gür bir ses yükseldi. Müslümanlar işkence, baskı ve cinayet korkusu olmaksızın hür olarak her yerde İslâm'ın emirlerini yaymaya başladılar.

Hicretten önce İslâm ilkeler, prensipler ve hükümlerden ibaretti. Hiçbir toplum tatbikî durum içerisinde bu emirleri uygulayamazdı. Mekke'de Kureyş toplumuna putperestlik hâkimdi. Kureyşliler, hiçbir ferdin kendi öğretilerine karşı çıkmasına ya da kendi hükümlerinden başka bir hüküm uygulamasına müsaade etmiyorlardı.

Dolayısıyla Mekke'li müslüman, müslümanlığını ailesinden, annesinden, babasından, kardeşinden, kız-kardeşinden gizliyordu. Müslümanlar zayıf görülen ferdler olarak yaşıyorlar, dinlerinin gereği olan ibadetleri açıkça yapmaya cür'et edemiyor, dinin esaslarını öğren-

mek için açıkta toplanamıyorlardı. Çoğu gizlice namaz kılabilmek için Mekke'nin dağ geçitlerine gidiyordu. Fakat kalpleri imanla mamur, gönülleri Allah'ın yardımı ve te'yidinden emin idi.

Hicretten sonra ise müslüman İslâm'ı açıkça ilan ediyor, İslâm'la iftihar ediyordu. Müslümanlar artık İslâm'la ve İslâm için yaşayan tek ve büyük bir aile olmuşlardı. Artık ibadet edecekleri mescidleri vardı, Allah'ın yardımı ve te'yidi geldikten sonra dinlerinin gereği olan ibadetlerini hürriyet, güvenlik ve huzur içerisinde eda edebiliyorlardı.

Hicretten önce İslâm Mekke içine kapanmıştı. Nuru Mekke dışına henüz taşmamıştı. Hatta Mekke içinde bile Mekke'deki evlerden birkaç ev içinde kalmıştı. Hicretten sonra ise İslâm'ın nuru, doğuda olsun-batıda olsun yeryüzünün her tarafına süratle yayılıyordu.

Hicreti hızlandıran ve onu kesin bir zaruret kılan husus, Kureyş tagutlarının Allah Rasûlü'nü öldürmek için planladıkları seviyesiz komplo idi. Kılıçlarıyla hep birlikte vurup öldürmek için Kureyş kollarının her kolundan güçlü-kuvvetli bir genç seçmişlerdi. Böylece Allah Rasûlü'nün aşireti olan Haşim Oğulları O'nun intikamını alamayacak ve mecburen diyete razı olacaklardı. Fakat Allah, Habib'ini onların tuzaklarından korudu ve

hicreti İslâm'ın parlaması ve bütün dünyaya yayılması için bir başlangıç kıldı.

Rasûlullah'ın Medine'de İlk Hutbesi

Rasûl-i Ekrem aleyhi's-salâtü vesselâm Medine'ye varır varmaz ilk olarak şerefli mescidini bina etti. İnsanlara hutbe okudu. Hutbesinde kardeşlik ve yardımlaşmaya, karşılıklı merhamet ve iyiliğe, sevgi ve taate davet etti; şirk, küfür ve buğzdan, ahdi bozmaktan sakındırdı.

Şerefli İnsanî Bir Olay: Sevgili Peygamberimiz daha sonra Mekke'li muhacirlerle Medine'li Ensar arasında "Hepiniz ikişer ikişer kardeş olun," buyurarak kardeşlik kurdu.

Ensar bu kardeşliği memnuniyetle karşılayarak derhal harekete geçtiler. Bu kardeşliğin yüce şerefli anlamını gerçekleştirmek için hiçbir şeyi esirgemediler. Mal, rızık ve geçim konusunda her şeyi muhacirlerle paylaştılar. Hatta ensardan bazıları evinin yarısını muhacir kardeşine veriyor, hatta muhacir kardeşinin evlenmesi için hanımlarından birini iddeti biter bitmez boşuyordu.

Muhacirlerle ensar daha sonra Allah yolunda cihadda yardımlaştilar. Birlik olmaları, samimî kardeşlik-

leri, büyük fedakârlıkları ve Rablerinin yardımına güvenmeleri sayesinde harikalar ortaya koydular.

Şerefli Hicretin Bir Kez Daha Vurguladığı Gerçek

Geçek şudur ki, hicret önemli hatta son derece önemli bazı hususları bir kez daha vurgulamıştır. Bu hususları iyi kavramamız ve asrımızın gittikçe büyüyen, tehlikeli, çeşitli meydan okumalarına karşı bunlardan yararlanmamız gerekir.

Hicret, yol ne kadar uzasa da Hakkın yenilemeyecek güç olduğunu, batılın ne kadar cazip olsa da zayıf olduğunu, iman müslüman kalplerde kökleştiğinde; zulüm, ağır ceza, işkence ve baskının imanın gücünü engelleyemeyeceğini bir kez daha vurgulamıştır.

Hicret, şerefini ve inanç hürriyeti kaybedilen, din güvenliği bulunmayan böyle bir vatanın hiçbir kıymeti olmadığını ve böyle bir memlekette kalmanın hiçbir anlamı olmadığını; müslümanın asıl vatanının imanı olduğunu; müslümanın müslümanın kardeşi olduğunu, müslüman kardeşini küçümsemeyeceğini, müslüman kardeşine haksızlık yapmayacağını, müslüman kardeşini yalnız bırakmayacağını bir kez daha vurgulamıştır.

Hicret, İslâm kardeşliğini bir kez daha vurgulamış; bu kardeşliğin mü'min kalpler arasında bir sözleşme olduğunu, insanlığın üstün hayatı için bir ahid olduğunu ortaya koymuştur.

Hicret, imanın zorluklarla sınıandığını; zorlukların kalpleri iman gücüyle doldurduğunu, iradeye azim gücü kattığını, bu iradenin asla gevşemediğini, zayıflamadığını, üzüntü ve ümitsizliğe kapılmadığını bir kez daha vurgulamıştır.

Hicret, sabır ve sebatın, Allah'ın ipine sarılıp birleşmenin harikalar meydana getiren özellikler olduğunu, müslümanlar için büyük neticeler gerçekleştirdiğini bir kez daha vurgulamıştır.

Bütün bunlar bu şerefli hicretin vurguladığı bazı gerçeklerdir. Biz de hicretten bizim de çağımızın tağutlarıyla çarpışmamızda bize fayda verecek bazı neticeler elde edemez miyiz?

Bizim aramızda da Allah Rasûlü'nün istediği şekilde bir İslâm Kardeşliği gerçekleşemez mi?

Bütün bunların gerçekleşmesi, bu kâinatta varolan Allah'ın Kanunu (Sünnetullah) ile ilişkili olduğunu, bu ilâhî sünnetin hiçbir kimseye ayrımcılık yapmayacağını, bunu değiştirmeninde kesinlikle mümkün olmadığını

hatırlamalısınız. "Allah'ın Kanunu'nda kesinlikle hiçbir değişiklik bulamazsın."¹³⁷

Bu ilâhî kanunu kuranın Allah olduğunu şu âyetlerden öğrenmiyor muyuz?

"Bir toplum kendi özelliklerini değiştirmedikçe, Allah o toplumu değiştirmez."¹³⁸

"Siz Allah'a (Allah'ın dinine) yardım ederseniz, Allah size yardım eder."¹³⁹

"Allah size yardım ederse, size üstün gelecek hiçbir güç yoktur."¹⁴⁰

"Bu, iman edenlerin gerçek dostunun Allah olması, kâfirlerin ise hiçbir dostlarının olmaması sebebiyledir."¹⁴¹

"Siz (Hakdan) yüz çevirirseniz, Allah sizin yerine sizden başka bir toplumu getirir, onlar sizin gibi olmazlar."¹⁴²

"Biz içinizden mücahidlerle sabredenleri ayırdinceye kadar sizi mutlaka deneyeceğiz. Sizin haberlerinizi de sınavacağız."¹⁴³

---

¹³⁷ Fetih, 48/23.

¹³⁸ Ra'd, 13/11.

¹³⁹ Muhammed, 47/7.

¹⁴⁰ Âl-i İmrân, 3/160.

¹⁴¹ Muhammed, 47/11.

¹⁴² Muhammed, 47/38.

¹⁴³ Muhammed, 47/31.

İşte şimdi bizim için kâinatta var olan Allah'ın kanunlarını anlama, bu kanunları güzel bir şekilde değerlendirme vakti gelmiştir. Artık uyarılar bize fayda verebilir. Dünyamızı iyileştirerek, ahiretimizi iyileştirebiliriz. Allah ve Rasûlü bize hayat verecek olan gerçeklere davet ettiğinde bu davete icabet edebiliriz.

Allah Teâlâ'dan bizleri sözü dinleyip en güzeline uyanlardan kılmasını niyaz ediyoruz. Hiç şüphesiz çok yakındır, dualara icabet edendir. En doğru yola ileten O'dur.

Ümmü Ma'bed, Allah Rasulü'nün Özelliklerini Anlatıyor:

Bazı siyer kitaplarında zikredildiği ve bazı hadis kitaplarında belirtildiği gibi; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem hicret yolunda Ümmü Ma'bed el-Huzaiyye'nin çadırına uğramıştı. Ümmü Ma'bed, yiğit bir kadın olup çadırın avlusunda oturur, yemek yedirmeyi severdi.

Ümmü Ma'bed'e;

- Satın alabileceğimiz et ve süt var mı? diye sordular. Et-süt olmadığını öğrendiler. Ümmü Ma'bed:

- Bizde bir şey olsaydı sizi ağırlamak isterdim, dedi.

Gelenler aç-susuz ve bitkindiler. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem çevreye baktı. Çadıra bağlı bir koyun gördü. Ümmü Ma'bed hanuma:

- "Bu koyun nedir, ey Ümmü Ma'bed?" diye sordu. Ümmü Ma'bed:

- Cılız olması sebebiyle sürüye katılmayan bir koyun, dedi. Allah Rasûlü:

- "Sütü var mı?" diye sordu. Ümmü Ma'bed:

- Bu kadar cılız koyunun sütü olmaz ki! dedi. Allah Rasûlü:

- "Sağmama izin verir misin?" diye sordu. Ümmü Ma'bed:

- Sütü varsa sağabilirsin, dedi.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem koyun için dua etti, onu eliyle sıvazladı. Allah'ı andı. Koyunun memelerini sıvazladı. Allah'ın ismini andı.

Bir grubu doyuracak büyükçe bir kap istedi. Süt sağmaya hazırlandı. Memeleri çekmeye başladı. Kabı dolduracak kadar bol süt sağdı. Ümmü Ma'bed'e de gönderdi. Kendisi ve yanındakileri içtiği gibi Ümmü Ma'bed de içti. Doya doya içtiler. Hepsi süte kandıklarında en sonuncu kişi (Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve

sellem) içti ve şöyle buyurdu: "İçecek ikram eden kişi, en son içen kişi olmalıdır."¹⁴⁴

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, daha sonra aynı şekilde koyunu tekrar sağdı ve koyunu orada bıraktı ve tekrar yola koyuldular.

Çok geçmeden Ümmü Ma'bed'in kocası Ebû Ma'bed zorlukla yürüyen cılız keçileri sürüyerek geldi. Sütü görünce hayret etti. Hanımına:

- Bizde sütlü koyun yok. Koyunlarımız cılız. Bu süt nereden geldi ey Ümmü Ma'bed? diye sordu. Ümmü Ma'bed:

- Hayır, vallahi bize mübarek bir zat uğradı. Şöyle şöyle konuştu. dedi. Kocası:

- Bana onun vasıflarını anlat. Allah'a yemin ederim ki, öyle zannediyorum ki, Kureyş'in aradığı adam O'dur, dedi. Ümmü Ma'bed:

- Bir adam gördüm. Gayet nurlu. Yüzü bembeyaz. Ahlâkı güzel. Karnı geniş ve büyük değil. Başı ne çok büyük ne çok küçük. Yakışıklı, vücut azaları orantılı. Gözünde siyahlık var. Kaşları kıvrımlı. Sesi gür. Boynu kıllı. Sakalı sık. Kaşları uzun kıvrımlı ve bitişik. Sustuğunda vakar var. Konuştuğunda yücelik ve üstünlük var. İnsanların en güzeli ve uzaktan en parlak olanı. Ya-

---

¹⁴⁴ Tirmizî, Eşribe 20, hadis no: 1894.

kından en yakışıklısı. Tatlı dilli. Tane tane konuşur, ne hızlı ne de yavaş. Kelimeleri sanki üstüste dizilen inci taneleri gibi. Endamlı. Çok uzun boylu diye kınayamazsın. Hiçbir göz de onu kısa boylu diye küçümseyemez. İki dal arasındaki bir dal. Üç kişinin arasında duruşu en güzel olanı, en değerli olanı. O'na değer veren yol arkadaşları var. O konuşursa O'nu dinlerlerdi. O emrederse O'nun emrine koşarlardı. İtaatkâr cemaati var. Çatık kaşlı değil. Sözünde hurafe yok. Ebû Ma'bed dedi ki:

– İşte vallahi Kureyş'in aradığı ve durumu bize anlatılan kişi budur. O'nunla birlikte olmayı isterim. İmkân bulabilirsem, mutlaka O'nunla beraber olacağım, dedi.¹⁴⁵

Bu kıssayı rivayet eden Abdülmelik diyor ki: Bana ulaşan bilgilere göre; Ümmü Ma'bed hicret etmiş, İslâm'ı kabul etmiş ve Allah Rasûlü'ne kavuşmuştur.

(Hadis, "hasen" hadis olup kuvvetlidir. Hakîm Müstedrek'te rivayet etmiş ve sahih olduğunu söylemiştir. Zehebî de ona muvafakat etmiştir. İbn Kesir: Ümmü Ma'bed kıssası meşhurdur, birbirini takviye den tariklerle rivayet edilmiştir, demiştir.)

İbn Hişam diyor ki: Hz Âişe radiyallahu anhâ diyor ki: Mekke'den ayrıldılar. Üç gece geçti. Allah Rasûlü'nün nereye yöneldiği hakkında hiçbir şey bilmi-

¹⁴⁵ Taberanî, *Kebîr*, 25/254 hadis no: 30.

yorduk. Nihayet Mekke'nin alt tarafından cinlerden bir kişi geldi. Arap şarkılarından aldığı beyitlerle şarkı söylüyor, insanlar da onu takip ediyorlardı. Sesini duyuyor ama görmüyorlardı. Nihayet Mekke'nin üst tarafından çıkarken şu beyitleri okuyordu:

İnsanların Rabbi Allah,
 Mükâfatlandırırsın en hayırlı mükâfat ile,
 Ümmü Ma'bedin çadırında
 Öğle istirahati yapan iki yol arkadaşı.
 Güzellikle konakladı, iki güzel insan,
 Güzellikle yola çıktılar.
 Kurtuluşa erdiler Muhammed'e arkadaş olanlar.

AY DOĞDU ÜZERİMİZE

Ay doğdu üzerimize,
 Veda tepesinden,
 Şükür gerekti bizlere,
 Allah'a davetinden!

***

Sen güneşsin, sen aysın,
 Sen nur üstüne, nursun,
 Sen süreyya ışığısın,
 Ey Sevgili, Ey Rasul!

***

Ey bizden seçilen elçi,
Yüce bir davetle geldin,
Sen geldin, bu şehre şeref verdin,
Ey sevgili hoşgeldin!

Bu kaside, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in hicret yolculuğu sonunda Medine'ye girerken bizzat işittiği bir kasidedir. Bazıları bu ezgiyi işitirken bizzat Peygamberimiz'in işittiği bir kasideyi işitme heyecanı yaşamaktadırlar.

Bu kaside, ilk defa ondört asır önce değerli misafiri ve arkadaşı Sıddık'ı tekbirlerle tehlillerle; **"Allahu ekber! Rasûlullah geldi, Allahu ekber! Muhammed geldi, Allahu ekber! Rasûlullah geldi."** diyerek karşılamak için Medine'de yollara dökülen ensar ve muhacir müslümanların ağızlarından duyuldu.

Medine'liler, Medine'yi insanlığın uzun tarihinin tanıdığı en muazzam semavî mesaj için sığınma, barınma ve yerleşme yeri kılması sebebiyle şehirlerini bereketlendirdiği, topraklarını şerefli kıldığı için Allah'a şükreliyorlar, bununla iftihar ediyorlar, bundan sevinç ve memnuniyet duyuyorlardı.

Bu ezginin kelimeleri, Medine'li mü'minlerin Muhammed Mustafa'yı seven, O'nun yüce mesajına iman eden kalplerini doldurdu. Bu kelimeler onların dillerinde

sevinci ifade eden misk kokulu kaside oldu. Mekke'den Medine'ye yapılan Muhammedî Hicret'in ebedî hatırasının yenilendiği her defada milyonlarca müslüman tarafından kaside olarak tekrarlanarak, tarihin unutulmayan hafızasında eşsiz muazzam karşılamanın sembolü olarak yerleşti.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem arkadaşı Sıddık ile birlikte Veda Tepeleri'ne¹⁴⁶ ulaştığında, müslümanları en güzel elbiselerini giymiş, kılıçlarını kuşanmış halde, yüzlerinde sevinç ve sürur ifadeleriyle O'nu karşılamak ve O'nu için toplandığını gördüklerinde bu kasideyi duymuştu. Medine'nin liderlerinin ve büyüklüklerinin O'na olan saygılarını ifade etmek, O'nun makamını takdir ettikleri için, O'nun gelişinden duydukları mutluluğu ifade etmek için, her biri Rasûlullah'ın kendi evinde kalması şerifine nail olmak için, O'nun devesinin gemini tutmak için birbirleriyle çekiştiklerini gördü. Onlara hayırla dua etti. Devesine işaret ederek:

---

¹⁴⁶ Dr. Halil İbrahim Molla Hatır, *Azimü Kadrihi ve Rif'atü Mekânetihi sallallahu aleyhi vesellem* kitabında bu konuda şöyle demektedir, "Hadis kitaplarında iki Veda Tepesi'nden söz edilmektedir. Biri Kuba Mescidi önünde bulunan Veda Tepesi'dir ki, bu hadiste ifade edilen, Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellemin Mekke'den Medine'ye hicretinde karşılandığı Veda Tepesi budur. Diğer Veda Tepesi Medine'nin kuzeyinde bulunan Seli' dağının güneydoğusunda bulunan ve bugün meşhur olan Veda Tepesi'dir."

- "Onun yolunu açın. Çünkü ona gereken emir verilmiştir," buyurdu.¹⁴⁷

Bugün (Talea'l-Bedru Aleynâ/Ay doğdu üzerimize) kasidesini işitenler ve bu kasideden haz alanlar, Peygamberimiz'in Veda Tepeleri'ne ulaştığında bizzat kendisinin duyduğu bir kasideyi işittiklerini düşünmektedirler.

Acaba O'nu nasıl karşılamışlardı?

O'na duydukları sevginin ölçüsü neydi?

Bu kasidenin en muazzam sevgiyi ve en samimî karşılamayı basit bir şekilde ifade eden tatlı kelimeleriyle kulakları çınlattığında hissettikleri duygu, nasıl bir duygu idi?

Allah Rasûlü'nün hicret sonunda Medine'ye girerken duyduğu ifade edilen bu kasideyi ilk duydukları anda iman azameti ile dolu anları yaşarken duydukları sevinç ve mutluluğun derecesi ne idi?

Hiç şüphesiz onlar, bu kaside ile Allah Rasûlü'nün doğumunda, çocukluğunda, sütanne yurdunda, gençliğinde, orta yaşlılığında ve nihayet Hak Din'e hikmetle ve güzel öğütle davet ettiği Peygamberliği süresince yaşadığı bu muazzam, değerli hayatı yeniden yaşıyorlardı.

---

¹⁴⁷ İbn Sa'd, Tabakât: 1/137, 236.

Hiç şüphesiz, bu durumu canlandıran renkli resimler ve seslerle dolu bir şerit gözlerinin önünde canlanıyordu. Hatta bundan da önce yaşadıkları geçmiş tabloları... Ebrehe'ye, fillerine ve ordusuna karşı Mekkelilerin elde ettikleri zaferi kutlarken yaşadıkları tablo gözlerinin önünde canlanıyordu. Mekke'ye saldıranların yenilgisini işiten ve Allah'ın Beytinin şerefini koruduğu, Beytullah'ın çevresinde yaşayan ve kendilerini "**Beytullah Komşuları**" olarak kabul eden kimselerin değerini yücelttiği bu büyük mucize sebebiyle Kureyş'i tebrik için gelen Arap kabilelerini karşılarken yaşadıkları tablo gözlerinin önünde canlanıyordu.

Hayat şeriti, şerefli kutlu doğumu arz ediyor, annelerin efendisi Âmine bt. Vehb çevresi aydınlanmış, güzelliklerle donanmış, gözlerinin önünden hicap kalkmış halde anlatılıyordu. Âmine, Şam civarındaki Busra Saraylarını ve deve kabilelerinin sahranın ortalarına doğru ilerlediklerini görüyor, sonra çocuğunu doğuruyor, küçük yavrunun yere ellerini sürdüğünü, secde eder gibi ellerini koyduğunu, sonra da başını semalara diktiğini görüyordu.

Küçük yavrunun etrafına bereketler saçtığı dönem başlıyor, annesi bundan mutluluk duyuyor, merhum kocasının gönlündeki yerini O küçük yavrusuyla dolduruyordu. Dedesi de O yavru ile mutluluk duyuyor, gur-

bette vefat eden oğlu Abdullah'ın gönlündeki yerini O'nunla dolduruyordu.

Cariye Süveybe, O'nun doğum müjdesini -sonraları Ebû Leheb diye anılacak olan- efendisi Abdüluzza'ya nakledecek, bu doğum haberi amcasına, cimrilliğini ve açgözlülüğünü unutturacak ve cariyeye: "*Git. Artık sen hürsün,*" diyecektir.¹⁴⁸

Sütanne Halime es-Sa'diyye o yavruyu aldığı anda, evine bereket gelecek ve hayır yağacaktır. Bu yavruyla o da ailesi de mutluluk duyacak, hatta bu yavru sebebiyle Halime'nin devesine, merkebine ve Saadoğulları Badiyesi'ndeki meralara bile bereket gelecektir.

Hayat şeritinin sunumunu seyredenler bu sevimli küçük yavrunun giderek yaşlılarının ilgilendiği gereksiz oyun ve eğlencelerden uzak durarak, en değerli ahlâk ve en şerefli sıfatlarla yetiştiğini göreceklerdir.

Sonra O'nun Mekke ve civarındaki gençler için en yüksek örnek olduğunu, O'nun son derece doğru sözlü ve güvenilir, iffetli ve şerefli bir kimse olduğunu; ticaretinde hile ve aldatmaya teşebbüs etmeyen, haram kazanç kabul etmeyen bir ticaret erbabı olduğunu göreceklerdir.

Allah O'nu Kureyş hanımlarının en faziletli, en nezih ve en varlıklı hanımlarından biriyle evlenmeyi takdir

---

¹⁴⁸ İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*: 9/145.

etmek suretiyle ona ikramda bulunacak, O da ticarete devam edecek, helâl para kazanacak, hanımının mallarını artıracaktır.

Sonra Kureyşliler, Hacer-i Esved'i Kâbe'nin yeni binasındaki köşesine koyma konusundaki anlaşmazlıkta "hakem" olması için O'nu seçecek; bütün kabile başkanları O'nun değerini itiraf ederek, O'nun hikmetli kararını ve güzel istişaresini dikkate alarak, O'nun görüşünü büyük bir memnuniyetle kabul edecek ve O'nun hükmünü uygulayacaklardır. O'na gurur gelmeyecek ve kibir O'nun kalbine girecek yol bulamayacaktır. O, sadece tevazu, fakirlere sevgi, yoksullara şefkat üzerine devam edecek, o meşhur sözünü tekrarlayacaktır: **"Ben Kureyş'te kuru ekmek yiyen bir kadının oğluyum."**¹⁴⁹

O, kavminin güçsüz olanlarından hiç kimseyi unutmayacaktır. Meselâ babasından miras kalan Bereke isimli cariyeye ikramda bulunacak, değer verecek, o kadar değer verecek ki; Bereke'ye kişinin annesine davranıldığı gibi davranacaktı.

Hayat şeriti, bu değerli, arı-duru, tertemiz, lekesiz, nezih hayatın olaylarının sunumuna Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in Peygamberlikle görevlendirilmesine kadar devam edecektir.

---

¹⁴⁹ İbn Mâce: At'ıme 30 hadis no: 3312; Ali el-Müttakî, *Kenzü'l-Ummâl*: hadis no: 14965.

Bunu izleyenler O'na Peygamberlik verildiğini, insanları içinde buldukları sapık, saptırıcı tapınmaları, zararlı ve zarar verici bilgisizlikleri tamamen kaldırıp atmaya davet ettiğini; gerçek ibadete, hiçbir varlığa asla muhtaç olmayan, kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan, eşi, ortağı, evladı ve benzeri bulunmayan, tek olan, bir olan Allah'a kulluğa davet etmeye başladığını göreceklerdir.

İlk olarak Hz. Hatice radiyallahu anhâ O'na iman ediyor, Hz. Ali radiyallahu anhâ O'na iman ediyor, Sıddık ve bazı Kureyş ileri gelenleri ayrıca köleler, cariyeler ve zayıf kimselerden onlarcası O'na iman ediyor, Kureyş'in ileri gelenlerinden büyük bir kısmı ve Kureyş kabilelerinin liderleri O'nun davetini inkâr ediyor, O'na düşmanlık besliyorlar, O'na, ailesine ve kendisine uyanlara eziyette bulunuyorlardı.

O ise sabrediyor, sebat ediyor, yılmıyor, zaafiyet göstermiyor ve davasından dönmüyordu. Bilakis Allah'ın onların kalplerini İslâm'a açacağı ümidiyle dayanıyor, dayanıyordu. Kureyş tağutları bu daveti terk etmesi için, O'nu mal, mevki ve iktidar talepleriyle satın almaya çalışıyor, O da bütün caydırıcı teklifleri reddediyor, güzel söz, hikmet ve güzel öğüt ile batıl ile mücadeleye ve karşı koymaya devam ediyordu.

Kureyş'in zirvedeki zayıf cemaate eziyet ve işkenceleri artınca; O onlara Habeşistan'a hicreti tavsiye edecek, Kureyş'in kini daha çok artacak, öfkesi kat kat olacak ve Ebû Cehil'in ortaya attığı görüşü uygulayarak O'ndan kurtulmaya karar vereceklerdir. Ebû Cehil, her kabileden soylu, yiğit bir delikanlının seçilmesini ve keskin kılıçlarla hep birden tek darbe ile vurulmasını teklif etmişti. Böylece O'nun kanı kabileler arasında dağılmış olacak ve işi bitmiş olacaktı.

Kureyş derhal bu görüşü uyguladı ve Kureyş gençleri, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in sabah namazına çıkışını bekleyerek evini kuşattılar. Fakat Allah, onların planları hakkında Habib'ini bilgilendirdi, O'na hicret etmesini emretti. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Hz. Ali'den yatağında yatmasını ve yorgana bürünmesini istedi. Sonra Yasin Sûresinin ilk âyetlerini okuyarak dışarı çıktı:

"Yâsîn, Hikmet dolu Kur'an hakkı için, Sen şüphesiz peygamberlerdensin. Doğru yol üzerindesin. (Bu Kur'an) çok üstün ve çok merhametli Allah tarafından indirilmiştir. Ataları uyarılmamış, bu yüzden kendileri de gaflet içinde kalmış bir toplumu uyarman için indirilmiştir. Andolsun ki, onların çoğu gafletlerinin cezasını hak etmişlerdir. Çünkü onlar iman etmiyorlar. Biz, onların boyunlarına halkalar geçirdik. O halkalar çene-

lere kadar dayanmaktadır. Bu yüzden kafaları yukarı kalkıktır. Önlerinden bir set ve arkalarından bir set çektik de onları kapattık, artık göremezler.”¹⁵⁰

Allah, evin dışında bekleyen gençlerin hepsinin gözlerinden görme duygusunu aldı. O’nu göremediler, O’nun çıkışını hissedemediler. Allah Rasûlü üzerlerine toprak saçtı. Allah’ın lütuf ve gözetimi altında emin adımlarla yoluna devam etti.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem arkadaşı Sıddık ile birlikte Sevr mağarasına gitmiş ve arama çalışmaları hafifleyinceye kadar mağarada kalmışlardı. Müşrikler izlerini takip etmişler, mağaranın ağzına kadar gelmişlerdi. Hz. Ebubekir radiyallahu anh:

– Biri ayağının dibine baksa bizi görürdü, diyecek; sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz onu:

– **“Üzülme, Allah bizimle beraberdir”**, diyerek tesselli edecektir.¹⁵¹

Sonra mağaradan çıkıp rehberle birlikte sahrada yol alacaklardır. Kureyş’in diri veya ölü Muhammed’i getirene ödül olarak belirlediği yüz deveyi elde edebilme arzusuyla Allah Rasûlü’nü aramak için yola çıkan Sürika b. Malik onları görecektir.

---

¹⁵⁰ Yâsîn, 36/1-9.

¹⁵¹ Tevbe, 9/40.

Süraka hicret kafilesine erişmeye gayret edecek, fakat Allah onun erişmesine engel olacak, atının ayakları iki defa kumlara batacak, atından düşecektir. Üçüncü defada kumlar neredeyse onu atıyla birlikte yutacaktır. Bunun üzerine Süraka, Muhammed'in gerçekten Allah'ın Rasûlü olduğunu, Allah Teâlâ'nın emriyle O'na ulaşmasının engellendiğini anlayacaktır.

Süraka o sahneyi şöyle anlatıyor: Bu durumu görünce O'na erişilemeyeceğini ve bu durumun gayet açıkça görüldüğünü anladım. Onlara seslendim:

– Ben Süraka b. Cü'şum'um. Bana fısata verin, sizinle konuşayım. Allah'a yemin ederim ki, sizi kuşkuya düşürmeyeceğim. Benden size hoşlanılmayacak bir şey gelmeyecek.

Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem Ebû Bekir'e hitaben:

– Ona sor bakalım. Bizden ne istiyor? dedi. Ben de:

– Bana bir yazı yazın ki, benimle sizin aranızda bir delil olsun, dedim. Peygamberimiz:

– Ona yaz ey Ebubekir!. buyurdu. Ebubekir de bir kemiğe bir yazı yazdı. Sonra onu bana doğru attı. Ben onu aldım, okluğuma koydum ve geri döndüm. Olanlar hakkında hiçbir kimseye hiçbir şey söylemeyip sustum. Nihayet Peygamberimiz'e Mekke'nin fethi nasib olduğunda, Huneyn savaşı ve Taif kuşatması sona erdiğinde

o yazı ile O'nun yanına gittim. Ciirrane'de onunla görüş-tüm. Ensar'ın süvari birliği içine girdim. Mızraklarını bana doğrulttular. Bana:

- Yaklaşma. Yaklaşma. Ne istiyorsun? dediler. De-vesinin üzerine bulunan Allah Rasûlü'ne yaklaştım. Elimle yazıyı kaldırıp:

- Ya Rasûlallah! Bu, senin yazındır, Ben Süraka b. Cü'şum'um, dedim. Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

- **"Bugün vefa ve iyilik günüdür. Yaklaş,"** dedi. O'na yaklaştım ve müslüman oldum. Sonra Allah Rasûlü'ne soracağım bir şey hatırladım. Sadece şöyle dediğimi ahtırlıyorum:

- Ya Rasûlallah! Kayıp bir deve benim sürüme geldi. Ben de onu develerimin arasına kattım. Onu sulamakta bana ecir var mı? diye sordum. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

- **"Evet, Ciğer taşıyan her canlıdan dolayı ecir vardır,"** buyurdu.¹⁵² Bende kabileme döndüm.

Allah Rasûlü Medine girişindeki Veda Tepelerine ulaşacak, O'nu Ensar ve muhacirler muhteşem hatta eşsiz karşılama ile karşılayacaklar ve asırlardır sürekli yankılanan ve her müslümanın kalbinde ve hafızasında

---

¹⁵² İbn Mâce: Edeb 8, hadis no: 3686; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*: 4/175.

yerleşen ve her anma toplantısında tekrarladığı, Muhammed Mustafa'nın sîretini tekrar hatırladıkları o meşhur kasideyi okuyacaklardır.

Gerçekten Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem doğumunda dünyanın kendisiyle aydınlandığı bir dolunay idi. Peygamberliğinde Hak Din'i getirip insanlığı şirk ve dalâlet çukurlarından İslâm'ın nuruna çıkararak bir dolunaydı.

Korkusundan tir tir titreyip ileri geri sözler söyledursun, O ordusuyla Tebük'ten Medine'ye dönerken bütün Müslümanların kalbinde bir dolunaydı. On bin ashabıyla birlikte Mekke'ye girdiğinde o nurlu fetih gününde O bir dolunaydı. Mekke'nin Fethi, Allah Teâlâ'nın Hudeybiye Barışı gününde müjdelediği ve murad ettiği gibi bir fetih olmuştu.

O, hepimizin kalbinde nuruyla sınırsız ruhanî mutluluk hissedeceğimiz ve mübarek sözleri ve örnek davranışlarıyla Allah'ın dilediği vakte kadar aydınlanacağımız bir dolunay olarak kalacaktır.

Allah Rasûlü'nün Huzurunda (sallallahu aleyhi ve sellem)

Es-selamu aleyke yâ Rasûlallah!

Selam olsun sana ey Allah'ın Rasûlü!

Selam olsun sana ey Allah'ın Rasûlü!

Biz şahadet ederiz ki sen emaneti yerine verdin. İlahî mesajı tebliğ ettin. Ümmetin hep iyiliğini istedin. Sana ölüm gelinceye kadar Allah yolunda cihad ettin.

Allah şahid olsun ki; biz seni seviyoruz ey Efendim ey Allah'ın Rasûlü, seni sevenleri de seviyoruz. Ümid ederiz ki Allah önce lutfuyla ve affıyla muamele ederek bizi seninle buluşturacak, sonra da bu sevgi sebebiyle bizi seninle birlikte kılacak, senin Kevser Havuzu'na bizi ulaştıracak ve Kevser Havuzu'ndan öyle tatlı ve öyle hoş bir içecek ikram edecek ki, artık biz bir daha ebediyyen asla susuzluk hissetmeyeceğiz.

Hiç şüphesiz bu en büyük saadet ve en muazzam sevinçtir. Biz Siyer-i Nebi'nin nezih kokulu tablolarını yeniden incelerken bunu hissediyoruz. Anma mevsimlerinde gönüllerimiz bu duygu ile huzur buluyor. İmanlarımızı bu duygu ile takviye ediyoruz. Gayretlerimizi bu duygu ile kamçılıyoruz. Hissiyatımızı bu duygu ile dolduruyoruz. Ama hiç değişmeden, bid'atlere ve sapıklığa düşmeden. Sadece kâinatı sevgi ve coşku ile dolduran o tatlı hatıraların yankısını tekrar tekrar yaşıyoruz.

Muhammed ümmeti, gelecek nesillerinin önündeki yolu sürekli aydınlatmak için bu kaynaktan iman şulesini almaya devam edecek, Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem sevgisini, O'nun Ehl-i Beytinin ve ashabının sevgisini her yeni nesil bir önceki nesilden miras

olarak alacak, bununla imanları kâmil bir iman olacak ve Naim Cennetleri'nde O'nunla sallallahu aleyhi ve sellem beraber olacaklardır inşallah.

İşte bedevînin gelip de:

– Ya Rasûlallah! Kıyamet ne zaman? diye sorduğunda Efendimiz ona:

– “Sen kıyamet için ne hazırladın?” sormuş, bedevî:

– Kıyamet için çok nafil namaz, nafil oruç, nafil sadaka hazırlamadım. Ancak ben Allah'ı ve Rasûlünü seviyorum, demişti.

Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in ona verdiği cevap O'na duyulan sevgiyi özendirecek, bu sevgiyi derinleştirecek ve bu sevgiden daha fazla istifade edilmesini temin edecek, gönüllere şifa olacak mükemmel bir cevap olmuştu. Bedevîye özlü bir ifade ile:

– “Kişi sevdiği ile beraberdir,” demişti.¹⁵³

Hadisin ravisi Enes b. Malik radiyallahu anh bu hadis üzerine şöyle bir not düşmüştü: “Müslümanların – İslâm'a girmelerine sevinmeleri müstesna- buna sevin-

---

¹⁵³ Müslim: Birr 50, hadis no: 2640; Ebû Davud: Edeb 122, hadis no: 5126.

dikleri kadar başka bir şeye sevindikleri bir şey göremedim.”¹⁵⁴

O’nu gerçekten sevdiler, desteklediler. Bize Allah Rasûlünü sevmek nedir, onlar öğrettiler. Onlar Allah’a verdikleri sözde, Allah Rasûlünü sevmeleri konusunda ve O’na iman etme hususunda sadık kalan kimselerdi. Onlar şöyle niyaz ediyorlardı:

“Ey Rabbimiz! Biz Rabbinize iman edin, diye imana çağırın bir davetçi işittik ve iman ettik.”¹⁵⁵

Onlar canlarını Allah yolunda gayet kolaylıkla verdiler. Hakka boyun eğen ve alçakgönüllü kişiler idiler. Seslerini asla yükseltmediler. Allah Rasûlü’nün hatırına canlarına verdiler. Onlardan gaybe iman ve Allah RASûlüne sevgi konusunda hayretler uyandıran davranışlar sadır oldu. Canlarını O’na feda ettiler. Ebedî olanı geçici olana, hidayeti maddî menfaate tercih ettiler.

İşte şu anda şu mübarek ayda, rivayetlerin büyük çoğunluğuna göre Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem’inn dünyaya geldiği Rabiulevvel ayında muhteşem bir hatıra bizi gölgelemektedir.

Bu ayda Mekke’den çıkıp Sıddık ile birlikte Sevr dağına gitmiş, **“Hani ikinin ikincisi O’nunla birlikte**

¹⁵⁴ Ebû Davud: Edeb 122, hadis no: 5127.

¹⁵⁵ Âl-i İmrân, 3/193.

mağarada iken O arkadaşına: Üzülme, Allah bizimle beraberdir, demişti.”¹⁵⁶

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, Allah'ın en sevgili beldesinden çıkma emrine uyararak; Hz. Ebubekir Sıddık ile birlikte hicret yolculuğu sonunda Medine'ye yine bu mübarek ayda girmişti.

Bu, en değerli hatıraları yâd ettiğimiz, Allah'ın Kitabının ve Rasûlünün sünnetinin temel esasları üzerine Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in sîretini müzakere ettiğimiz güzel bir münasebettir.

Nesaî'nin rivayet ettiği hadis-i şerife göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ashabından bir guru-bu halka halinde otururken gördü. Onlara:

– “Niçin oturuyorsunuz?” diye sordu. Ashabı: Allah'a dua etmek ve bizi bu dinle hidayete erdirdiğinden ve Seni bize lutfettiğinden dolayı O'na hamd etmek üzere oturuyoruz, dediler. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

– “Allah adına söyleyin. Sizin burada oturmanıza sebep bu mudur?” diye sordu. Ashab:

– Allah adına söylüyoruz. Bizim burada oturmanızın asıl sebebi budur, dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz şöyle buyurdu:

---

¹⁵⁶ Tевbe, 9/40.

- "Ben sizden suçlamak için sizden yemin istemiş değilim. Ancak bana Cebrail aleyhisselam geldi ve bana Allah'ın meleklerine sizinle iftihar ettiğini bildirdi."¹⁵⁷

Ömer b. Abdülaziz rahmetullahi aleyh diyor ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhisselam bazı sünnetler koydu. Ondan sonraki halifeler de bazı sünnetler koydular. Bunlara uymak Allah'ın kitabını tasdik etmek, Allah'a itaatte kullanmak, Allah'ın dini güçlendirmek demektir. Hiç kimsenin bunları değiştirmeye, bozmaya veya bunlara aykırı davranan kişilerin görüşüne değer verme hakkı yoktur. Kim bu sünnetlere uyarsa hidayeti bulmuş olur. Kim bunları desteklerse ilahî te'yide nail olur. Kim bunlara muhalif olur, mü'minlerin yolundan başka bir yola uyarsa Allah onu istediği yöne çevirir, onu cehenneme yuvarlar ve çok kötü bir âkıbetle karşılaşır."¹⁵⁸

Şu âyetlerin manalarını düşünelim: "Biz her peygamberi -Allah'ın izniyle- ancak kendisine itaat edilmesi için gönderdik. Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah'tan bağışlanmayı dileseler, Resûl de onlar için istiğfar etseydi, Allah'ı ziyadesiyle affedici, esirgeyici bulurlardı."¹⁵⁹

¹⁵⁷ Nesâî, Âdâbu'l-Kudât 37, hadis no: 5426.

¹⁵⁸ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*: 1/357.

¹⁵⁹ Nisâ, 4/64.

"Kim Resûl'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Yüz çevirene gelince, seni onların başına bekçi göndermedik!"¹⁶⁰

"(Ey Rasûlüm!) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir."¹⁶¹

"Andolsun ki, Rasûlullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir."¹⁶²

Bu âyetlere bakıp Cenab-ı Hakkın bu ayetlerde müslümanlara Rasûle itaat etmelerini, O'nu sevmelerini emrettiğini, O'nun müstesna yerini açıkladığını ve O'na karşı müslümanların gönüllerinde bulunması gereken duyguların neler olması gerektiğini anlayalım.

Sonra Hz. Ömer'e hitaben söylediği hadis-i şerife bakalım: Hz. Ömer bir gün Peygamberimiz'e hitaben:

– Ya Rasûlallah! Sen gerçekten bana –canım hariç– herşeyden daha sevgilisin, demiş; bunun üzerine Peygamberimiz Hz. Ömer'e:

---

¹⁶⁰ Nisâ, 4/80.

¹⁶¹ Âl-i İmrân, 3/31.

¹⁶² Ahzâb, 33/21.

– “Hayır! Nefsimi elinde tutan Allah’a yemin ederim ki; beni kendi canından da daha çok sevmedikçe kâmil mü’min olamazsın,” demişti. Hz. Ömer de:

– Şu anda Ya Rasûlallah! Sen bana kendi canımdan da daha sevgilisin, demişti. Peygamberimiz:

– “İşte şimdi oldu, yâ Ömer!” demişti.¹⁶³

Bu şekilde açık ve net olarak Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem imanın kâmil olmasını kendisini – herkesten çok- sevmekle tarif etmişti.

Daha sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem’in bu sevginin metodunu tarfi ettiği ve şirk tehlikesinden sakındırdığı şu hadis-i şerife bakalım: “Hristiyanların Meryem oğlu İsa’yı aşırı derecede övdükleri gibi; beni aşırı derecede övmeyin.”¹⁶⁴

Hristiyanlar Meryem oğlu İsa’yı O’nu Allah’a ortak kılacak derecede aşırı bir övgü ile övdüler. Hz. İsa için – hâşâ- O Allah’ın oğludur, dediler. O üçün üçüncüsüdür, dediler. Onlardan bir grup ise: Meryem oğlu Mesih Allah’tır, dediler. Allah onların bütün bu sapık ifadelerinden son derece uzak son derece yücedir. Onların sevgisi şirk dolu bir sevgi oldu. Bu yeni çarpık anlayış onların sevgilerini ifsad etti, onları seviyesizliğe, sapıklığa düşürdü.

¹⁶³ Buhârî, Eyman 3, hadis no: 6632.

¹⁶⁴ Buhârî, Ehadîsü’l-Enbiya 48, hadis no: 3445.

Hristiyanlar Hz. İsa aleyhisselâm'ı onun emretmediği aşırı bir övgü ile övdüler. Ağızlarından çıkan kelime, büyük bir kelime oldu. Onlar sadece yalan söylüyorlardı. Bildirildiği gibi; Allah kıyamet gününde bütün insanlığın huzurunda onlar yalanlarını yüzlerine vuraacaktır. Bu durum Kitabımızda şöyle yer almaktadır: "Allah: Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara, «Beni ve anamı, Allah'tan başka iki ilah olarak tanıyın» diye sen mi dedin?, buyurduğu zaman İsa şöyle dedi: «Hâşâ! Seni tenzih ederim (Ya Rabbi); Hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. Hem ben söyleseydim sen onu şüphesiz bilirdin. Sen benim içimdekini bilirsin, halbuki ben senin zâtında olanı bilemem.¹⁶⁵ Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin."¹⁶⁶

---

¹⁶⁵ Âyette geçen "Allah buyurduğu zaman" ifadesi, mazi (geçmiş zaman) sigasıyla gelmiş; gerçekleşmesi kesin olduğu için mazi sigası kullanılmıştır. Bu ayet; "Allah'ın emri geldi, Hüküm verilmesinde acele etmeyin; " ayeti gibidir. Allah'ın emri kesin olarak gelecek anlamındadır. Zira gelende acele edilmez. Sadece henüz gelmeyen hakkında acele edilir. Nitekim Kur'ân-ı Kerimde bunun aksi -yani geçmişteki bir olay hakkında müzari sigası da- kullanılmıştır, "İsa'nun benzeri Âdem'in benzeri gibidir. Allah onu topaktan yarattı. Sonra ona "ol" dedi. O da oluverir." Bu son ifade; ona ol dedi. O da oldu, anlamındadır. Yine "Onlar sarsıldılar. Nihayet Peygamber onlara şöyle diyecektir." Yani Peygamber onlara şöyle demiştir, anlamındadır." Kur'ân-ı Kerimde ve Kur'ân dili olan Arapçada bunun benzerleri çoktur.

¹⁶⁶ Mâide, 5/116.

Bu sebeple Allah Rasûlü'nün bu konudaki hadisi, bu aşırı yüceltmenin boyutlarını ve tehlikelerini açıklamakta, buradaki şirkten sakındırmakta, bu durumda Hristiyanların Hz. İsa aleyhisselamı aşırı yüceltmelerinin yanlışlığına dikkat çekmektedir.

Muhammed Mustafa sallallallahu aleyhi sellem'i sevmek, O'na ta'zimde bulunmak, O'na ihtiram etmek ve O'na uymak O'nun bize tavsiye ettiği ve yolunu gösterdiği emirlere uymakla gerçekleşir. O, insanlar içerisinde Allah'dan en çok korkan idi. Şöyle buyuruyordu: "Ben Allah'tan en çok korkanınızım. O'ndan en çok sakınanız benim."¹⁶⁷

O'nun dualarından biri -Hz. Davud aleyhisselam'ın duası olan- şu dua idi: "Allah'ım! Senden seni semeyi, senin sevgine ulaştıracak amel işlemeyi, Seni seveni sevmeyi niyaz ediyorum. Allah'ım! Seni sevmeyi bana kendi canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha sevgili kıl!"¹⁶⁸

Sizin için O'na duyduğumuz sevginin; güzel meyveler veren samimî bir sevgi olabilmesi için; bunun asıl prensiple irtibatlandırılması gerekir: "Ey Habibim de ki: Siz Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi

¹⁶⁷ Müslim, Sıyam 12, hadis no: 1108.

¹⁶⁸ Tirmizî, Deavât 73, hadis no: 3490; Ahmed b. Hanbel, *es-Sünne* 1/307.

sevsin."¹⁶⁹ O'nu önder kabul etmemiz gerekir: "Andolsun ki, sizin için Allah'ın Rasûlünde güzel bir örnek vardır."¹⁷⁰

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyordu: "Benim sünnetime sarılın. Hidayete erdirilen hak yolda yürüyen halifelerin sünnetin sarılın. Ona azı dişlerinizle lokmayı ısırır gibi sımsıkı sarılın. Sonradan çıkan bid'atlerden sakının. Zira her bid'at sapıklıktır."¹⁷¹

O şöyle buyuruyordu:

"Ümmetimin tamamı Cennet'e girecektir. Ancak Cennet'e girmek istemeyenler müstesna."

- Kim Cennet'e girmek istemez ki?! diye soruldu. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

- "Bana itaat eden Cennet'e girecektir. Bana karşı çıkan Cennet'e girmeyi istemiyor demektir."¹⁷²

Zikr-i Hakîmin âyetlerinden sonra müslümanların toptan sarılmaları gereken Allah Rasûlü'nün sünneti, yolu ve metodu önümüzdedir.

¹⁶⁹ Âl-i İmrân, 3/31.

¹⁷⁰ Ahzâb, 33/21.

¹⁷¹ Tirmizî, İlim 16, hadis no: 2678; Ebû Davud, Sünnet 6, hadis no: 4607; İbn Mâce, Mukaddime 6, hadis no: 42.

¹⁷² Buhârî, İ'tisâm 2, hadis no: 7280

Allah Teâlâ Haşr Sûresinde şöyle buyuruyor: **“Rasûl siz neyi verirse alın. O size neyi yasaklarsa ondan kaçının. Allah’tan korkun. Allah azabı şiddetli olandır.”**¹⁷³

Allah Teâlâ Ahzab Sûresinde şöyle buyuruyor: **“Allah ve Râsûlü hüküm verdiğinde mü’min erkeğin veya mü’mine hanımın tercih hakkı yoktur.”**¹⁷⁴

Dostların Yarışı

Allah Rasûlü’nün sevgisi, müslümanların birbirleriyle yarıştıkları, rekabet ettikleri, erişmek için gayret ettikleri bir makam idi. O, her şeyi gayet iyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah’ın kendisini **“Sen gerçekten yüzce bir ahlâk üzerinesin,”**¹⁷⁵ âyetiyle tavsif ettiği kişi olduğuna göre O’nu sevmek için nasıl yarışmazlardı?

Allah’ın kendisini; ümmetinin menfaatlerine düşkün olmasını, ümmetine olan rahmet ve şefkatini **“... Sizi sıkıntıya sokan şeyler ağır gelir. O, size çok düşkündür. Mü’minlere son derece şefkatli ve merhametlidir,”**¹⁷⁶ âyetiyle tavsif ettiği kişi olduğuna göre O’nu sevmek için nasıl yarışmazlardı?

---

¹⁷³ Haşr, 59/7.

¹⁷⁴ Ahzâb, 33/36.

¹⁷⁵ Kalem, 68/4.

¹⁷⁶ Tevbe, 9/128.

Allah bize O'na salât ve selam etmemizi emretti. Önce kendisinin salât ettiği şeklindeki ifade ile başladı, sonra meleklerin salât ettiğini ifade buyurdu: "Allah ve melekleri Peygamber'e salât etmektedir. Ey iman edenler! O'na salât ve selâm edin."¹⁷⁷

Cenab-ı Hak bize O'na ihtiram etmemizi, O'na ta'zimde bulunmamızı şu âyetle emretmektedir: "İman edip O'nu destekleyenler, O'na yardım edenler ve O'nunla birlikte inen Nur'a uyanlar gerçek kurtuluşa erenlerin ta kendileridir."¹⁷⁸

Rabbimiz, bize O'na karşı edebli olmamızı, O'na saygı, hürmet ve tazimde bulunmamızı öğretti: "Ey iman edenler! Allah'ın ve Rasûlünün önüne geçmeyin."¹⁷⁹

Cenab-ı Hak buyurdu ki: "Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesinden fazla yükseltmeyin. Birbirinize yüksek sesle konuştuğu gibi yüksek sesle konuşmayın ki siz farkında olmaksızın amelleriniz boşa gitmesin."¹⁸⁰

Cenab-ı Hak buyuruyor ki: "Aranızda birbirinizi çağırır gibi Rasûlü çağırmayın."¹⁸¹

---

¹⁷⁷ Ahzâb, 33/56.

¹⁷⁸ A'râf, 7/157.

¹⁷⁹ Hucurât, 49/1.

¹⁸⁰ Hucurât, 49/2.

¹⁸¹ Nûr, 24/63.

Abdullah b. Abbas radiyallahu anhüma diyor ki: Onu takdir edip saygılı davranmalısınız. Müberred diyor ki: Onu takdir edip ona gerçekten ta'zimde bulunmalısınız.

Rivayet edildiğine göre; bu âyetin nüzulünden sonra Hz. Ebubekir radiyallahu anh: Ya Rasûlallah!. Seninle artık sessizce konuşan bir kimse gibi konuşacağım, dedi. Hz. Ömer radiyallahu anh Peygamberimiz ile konuşurken sessizce konuşurdu.

Amr b. Âs radiyallahu anh şöyle diyordu: Bana Allah Rasûlü'nden daha sevgili kimse yoktu. Gözümde O'ndan daha çok yücelttiğim kimse yoktu. O'na olan hürmetimden dolayı O'na doya doya bakamıyordum. O'nu tavsif etmem istendiğinde tavsif edemem. Çünkü O'na doya doya bakamadım.¹⁸²

Tirmizî'nin, Enes b. Malik radiyallahu anh'den naklettiğine göre; Allah Rasûlü aralarında Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in bulunduğu muhacir ve ensardan ashabının yanına geldiğinde Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer dışında hiç kimse O'na bakamıyordu.

Bu iki zat Allah Rasûlü'ne bakıyor, Allah Rasûlü de onlara bakıyordu. Bu iki zat Allah Rasûlü'ne tebessüm ediyor, Allah Rasûlü de onlara tebessüm ediyordu.

---

¹⁸² Müslim, İman 54, hadis no: 121.

Ona doya doya bakamamalarının sebebi, O'ndaki Peygamberlik azameti ve büyük heybeti idi.

Ebû İbrahim et-Tücbî diyor ki: Paygamberimiz'in adını andığı zaman, ya da yanında O'nun adı anıldığı zaman boyun eğmesi, ürpermesi, sükûnet içerisinde olması ve sanki O'nun huzurunda imiş gibi hürmette bulunması mü'minin üzerine vaciptir.¹⁸³

Halife Ebû Ca'fer, İmam Malik ile Allah Rasûlü'nün mescidinde münazara yapmak istemiş; İmam Malik ona:

– Ey mü'minlerin emiri! Bu mescidde sesini yükseltme. Allah Teâlâ bir topluluğu te'dib etmek üzere: “Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesinden fazla yükseltmeyin,”¹⁸⁴ buyurdu. Bir başka topluluğu; “Allah Rasûlü'nün huzurunda seslerini kısınsınlar...” şeklinde medh etti. Vefatından sonra O'na hürmet, hayatında hürmet gibidir, dedi. Halife Ebû Ca'fer bu uyarıya teslim oldu.

Mus'ab b. Abdillah diyor ki: İmam Malik'in yanında Peygamberimiz'in ismi anılsa rengi değişir, sararır, mecliste bulunanlar bundan etkilenirdi. Bir gün kendisine bunun sebebi soruldu. İmam Malik şöyle cevap verdi:

---

¹⁸³ Kadı İyaz, *Şifa*: 2/401.

¹⁸⁴ Hucurât, 49/2.

– Benim gördüğümü görmüş olsaydınız bende gördüğünüz bu durumu yadırgardınız. Muhammed b. Münkedir'i gördüm. O kurra hafızların reisi idi. Ona bir hadis sorduğumuzda mutlaka ağlardı. Biz onun bu durumuna acırdık. Ca'fer b. Muhammed'i gördüm. Çok dua ederdi, güleryüzlü biriydi ama yanında Peygamberimiz'in ismi anılsa sararıp solardı. O'nun Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'den abdestsiz hadis naklettiğini görmedim.¹⁸⁵

Allah Rasûlü'nün özellikleri ve sıfatı semavî kitaplarda yer almaktadır. Bu konuda Ahmed b. Hanbel, Ata b. Yesar'ın şu ifadesini naklediyor: Abdullah b. Amr b. Âs ile karşılaştım.

– Bana Allah Rasûlü'nün Tevrat'taki sıfatlarından haber verir misin? dedim. Abdullah:

– Peki! Dedi. Vallahi O Tavra'ta Kur'ândaki vasıflarıyla anlatılmıştır: "Ey Peygamber! Biz seni şahid, müjdeleyici ve uyarıcı, ümmîleri koruyucu olarak gönderdik. Sen benim kulum ve Rasûlümsün. Seni el-Mütevekkil (Sadece Allah'a güvenen) adıyla adlandırdım. O, ne sert ne de katı yüreklidir. Ne de sokaklarda bağırان çağırان biridir. O, kötülüğü kötülükle reddetmez. O affeden ve bağışlayandır. Onlar, eğri milleti

---

¹⁸⁵ Kadı İyaz, Şifa: 2/401.

“Lâ ilâhe illallah” deyip doğrultmadıkça Allah, O’nun canını almayacaktır. Allah O’nun vesilesiyle kör gözleri, sağır kulakları ve kapalı kalpleri açacaktır.”¹⁸⁶

Buhârî, benzeri rivayeti Abdullah b. Amr b. Âs’dan;¹⁸⁷ Beyhakî Abdullah b. Selâm’dan nakletmektedir.¹⁸⁸ Bir rivayette; “Eğri milleti O’nunla doğrultacaktır,” denilmiştir.

İbn İshak da Ka’b el-Ahbar’da benzerini rivayet etmektedir. Beyhakî Hz. Âişe’den aynı rivayeti muhtasar olarak rivayet etmektedir.

Vehb b. Münebbih’in rivayetine göre; Allah Teâlâ Zebur’da Hz. Davud aleyhisselâm’a şöyle vahyetti:

“Ya Davud: Senden sonra ismi Ahmed ve Muhammed olan doğru sözlü bir seyyid olan bir Peygamber gelecek. Ben O’na asla gazap etmeyeceğim. O da beni kesinlikle öfkelenlendirmeyecektir. Ben O’nun geçmiş ve gelecek bütün hatalarını bağışladım. O’nun ümmeti rahmete layıktır. Onlara peygamberlere verdiğim nafile ibadetler gibi nafileler verdim. Onlara peygamberlere verdiğim farz ibadetler gibi farzlar verdim. Nihayet kıyamet günü bana geldiklerinden onların nuru paygamberlerin nuru gini olacaktır..... Ya Da-

¹⁸⁶ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*: 2/174.

¹⁸⁷ Buhârî, *Büyû’* 50, hadis no: 2125.

¹⁸⁸ Beyhakî, *Sünen*, 4/60 hadis no: 7345.

vud! Ben Muhammed'i ve ümmetini diğer bütün ümmetlerden üstün kıldım."¹⁸⁹

Said b. Ebî Hilâl'den nakledildiğine göre; Abdullah b. Amr b. Âs radiyallahu anhüma Ka'b el-Ahbar'a:

– Bana Allah Rasûlü'nün ve ümmetinin sıfatlarından haber verir misin? dedi.

Ka'b:

– Onları Allah'ı kitabında -Tevrat'ta- şu şekilde buluyoruz: "Ahmed ve ümmeti çok çok hamdedenlerdir. Hayır veya şer her olay üzerine Allah'a hamd ederler. Her yüksek yere çıktıklarına tekbir getirirler. Her inişte sübhanallah derler. Onların nidaları gökyüzündedir. Onların namazlarında, kayanın üzerindeki arının uğultusu gibi uğultuları vardır. Namazda meleklerin safları gibi saf tutarlar. Savaşta namzdaki saf gibi saf tutarlar. Allah yolunda savaşa çıktıklarında melekler, önlerinde ve arkalarında güçlü mızraklarla yeralır. Allah yolunda saf saf durduklarında Allah onlara tıpkı kartalların yuvalarına gölge yaptıkları gibi gölge yapar. Asla savaşta geri çekilmezler."¹⁹⁰

Yine Ka'b el-Ahbar'dan rivayete göre Muhammed ümmeti Tevrat'ta şöyle anlatılmıştır: "O'nun ümmeti çok çok hamdedenlerdir. Her olay üzerine Allah'a

¹⁸⁹ İbn Kesir, *Bidâye*: 6/80.

¹⁹⁰ Ebû Nuaym, *Hilye*, 5/386.

hamd ederler. Her yüksek yere çıktıklarına tekbir getirirler. Namazlarında güneşi dikkate alırlar. Beş vakit namazı vakitlerinde kırlarlar. Önlerini örterler. Abdestte ellerini ve ayaklarını yıkarlar.” Ebû Nuaym, Ka’b’dan bir başka senedle uzun bir rivayet nakleder.¹⁹¹

Hafız Yakub b. Süfyan el-Fesevî, Peygamberimiz’in torunu Hz. Hasen b. Ali’den naklediyor: Dayım Hind b. Ebî Hale’ye Peygamberimiz’in hilyesini –özellik ve güzelliklerini- sordum. Ben O’nun güzelliklerinden nakledeceği şeyleri öğrenip benimsemeyi çok arzuluyordum. Dayım da gördüklerini güzel tavsif eden biriydi. Şöyle dedi:

“Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem çok yakışıklı ve alımlı idi. Mübarek yüzü ayın on dördündeki dolunay gibi parlardı. Orta boydan daha uzunca, uzun boydan biraz kısaca, başı büyük, saçı dalgalıydı.”

“Saçları kendiliğinden iki yana ayrılırsa öylece bırakır toplamaz, bir taraf sarkarsa (yatarsa) da olduğu gibi bırakırdı. Saçlarını uzattığı zaman, kulak memelerini geçirdi. (Teni) beyaz renkli idi. Geniş alınlı idi. Kaşları gür idi. İki kaşı arasında öfkelenildiği zaman beliren bir damar vardı.”

---

¹⁹¹ A.g.e.

"Burnu gayet güzel idi. Kaşlarına yakın kısmında (hafif) bir yükseklik, parlayan bir nur vardı. Dikkatli bakmayan kişi onu biraz kıvrık burunlu zannederdi. Gür sakallı, iri gözlü, düz yanaklı idi. Ağzı geniş, dişleri inci gibi parlaktı. Dişleri seyrek idi. Göbek kılı ince idi. Boyunu sanki bir gümüş huzmesi idi."

"Endamı ve azaları uyumlu, mutedildi. Etləri keşinlikle sarkık değildi. Karnı ile göğsü eşit idi (yani göbeği çıkık değildi). İki omuzu arası geniş, omuz kemik başları kalın idi. Genel olarak kılsız, beyaz tenliydi, ancak boğazın bittiği yerden göbeğe kadar uzanan iplik gibi kılları vardı. Göğüsleri ve karnı kılsız idi. Kolları, omuzları ve göğsü biraz kıllı idi."

"Bilekleri uzun, el ayası geniş, el, ayak ve kalın, diğer azaları kalındı. Ayaklarının ortası çukurdu, (düztaban değildi.) Üstü ise düz olup üzerlerine (su) döküldüğüne her tarafa yayılırdı. Yürürken ağır ağır giderdi. Ölçülü ve dengeli bir yürüyüşe sahipti. Yavaş, vakur fakat süratli yürürdü, sanki yüksekten aşağıya iniyormuş gibi bir yürüyüşü vardı."

"Geri dönerken tüm vücuduyla dönerdi. Gözleri yere bakar bir durumda olurdu. Yere bakışı (yürürken) göğşe bakışından çok ve daha uzundu. Bakışları son derece anlamlı idi. Ashabı ile yürürken onları önüne alırdı. Rastladığı kimseye ilk selâm veren o olurdu."

– Biraz da onun konuşma şeklini anlat!' dedim. Şöyle cevap verdi:

– “Birbiri ardınca hüzünlü düşüncelere daldardı, da-
ima düşünceli idi. Onun hiç rahatı yoktu. Lüzumsuz ve
gereksiz konuşmazdı. Sükûtu uzun olurdu. Söze başlar-
ken de bitirirken de dudakları ile konuşurdu. Efradını
cami' ağıyarını mâni kelimelerle (az sözle çok mana ifade
edecek şekilde) gayet güzel ve veciz konuşurdu. Sözle-
rinde ne fazlalık olurdu ve ne de eksiklik. Haşin değildi,
hiç kimseyi küçümsemezdi.”

“Az dahi olsa nimete önem verirdi. Yiyecek ve iç-
cekleri ne överdi ve ne de kötülerdi, nimeti beğenmezlik
etmezdi. Dünya ve dünyalık bir şey onu öfkelen-
dirmezdi. Ancak haksızlık yapıldığında öfkelenir ve haksızlık
giderilinceye kadar hiç bir şey öfkesini durdurmazdı.
Hak ve hakikat bahis konusu oldu mu onu hiç kimse
durduramazdı. Hiç kimseyi tanımaz gerçeği haykırırdı.
Kendi nefsi için kızmaz ve onun için intikam almaya
kalkışmazdı.”

“İşaret ettiğinde, parmağı ile değil eliyle işaret
ederdi, bir şeye hayret edip şaştığı zaman avucunu (ter-
sine) çevirirdi. Konuştuğu zaman, sağ elinin ayasını sol
elinin başparmağıyla bitiştirirdi. Öfkelenildiği zaman inti-
kam almak ve azarlamaktan kaçınırdı. Güldüğünde göz-

lerini yumardı; Genellikle gülüşü tebessüm olur, dişleri dolu tanesi gibi parlardı.”

Hz. Hasen diyor ki: Epey zaman bunu Hüseyin'den gizledim. Sonra ona anlatınca, onun benden önce bunları dayıma sormuş olduğunu anladım, benim sorduklarımı o da sormuş.

Babamıza (Hz. Ali'ye), onun eve giriş-çıkış, toplanılarda oturuş ve kalkış şekillerini sormuş. Sormadık hiçbir şey bırakmamış.

Hz. Hüseyin anlatıyor: “Babama Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in eve girişini sordum; şöyle dedi:

– “Evine müsaade isteyerek (haber vererek) girerdi. Evine girdiğinde zamanını üç kısma ayırırdı; bir kısmını Allah'a, bir kısmını ailesine, bir kısmını kendisine ayırır, kalanını da insanlara ayırırdı. İleri gelen kimselerle de vasıfsız kimselerle de eşit şekilde konuşurdu. Ashabından hiçbir şeyi saklamazdı.”

“Ashabına seviyelerine göre muamele ederdi, herkese kendi durumuna göre değer verir, insanların dindeki faziletlerine önem verirdi. Dinde bilgili olanlara daha başka bakardı. İnsanlardan kimisinin bir, kimisinin iki, kimisinin de birçok ihtiyacı olurdu. Bunları göz önünde tutar ve ona göre davranırdı. Onlarla ihtiyaç ve maslahatlarına göre meşgul olurdu. Kendilerine lâzım ve lâıyk olanı bildirirdi.”

Şöyle derdi: "Burada bulunanlar bulunmayanlara ulaştırın! Bana ihtiyacını ulaştırmaktan aciz olanların ihtiyaçlarını bana ulaştırın! Çünkü hacetini arz edemeyenlerin hacetini ilgiliye ulaştırmanın Allah kıyamet gününde ayaklarını kaydırmaz."

"Daima doğrunun yanındaydı, başkasını kabul etmezdi. Yanına kısa süreli girerlerdi, çıktıklarında huzur dolu olarak çıkarlardı. Yanından birer delil ve rehber olarak çıkarlardı."

(Hz. Hüseyin) dedi ki: Babama: 'Onun ashabının huzuruna çıkış şeklini sordum; şöyle dedi:

"Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem dilini tutardı, ancak insanları birbirine sevdirecek, birbirleriyle kaynaştıracak şeyleri konuşurdu. Onları ürkütmez, kaçırmazdı. Her kavmin liderine önem verir; değer ederdi. Dha sonra onu onların üzerine vali tayin ederdi. Onun sırrını ve ahlâkını onlardan gizlemeden ona itaat etmelerini tavsiye ederdi. Güzel ahlâkıyla ahlâklanmalarını tavsiye ederdi."

"Ashabını arayıp sorardı. İnsanların durumlarının nasıl olduğunu, işlerinin ne âlemde olduğunu da sorardı. Güzele güzel, çirkine çirkin derdi. İş daima dengeli idi, tutarsız değildi. Gaflet ederler korkusuyla, (kendisi) kesinlikle gaflete düşmezdi. Bıkıp usanırlar diye gereğinden fazla söz söylemezdi. Daima hazırlıklı ve temkinli

olurdu. Hak ve hakikatten ayrılmaz, diğer insanların hakkı çiğnemelerine müsaade etmezdi. Yanındakilerin en üstün ve en iyileri, ihlas ve samimiyet bakımından en ileri olanlarıydı. Katında mertebe bakımından en büyükler, insanlarla iyi geçinen ve yardımlaşmayı başaran kimseler olurdu.”

(Hz. Hüseyin) şöyle devam etti: Babama: Onun toplantılarda oturuş şeklini sordum, şöyle dedi:

“Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem herhangi bir fayda söz konusu olmadan' ne otururdu, ne de kalkardı. Kendisine özel yer edinmezdi. Belirli oturma yerleri edinmekten insanları nehyederdi. Bir kavmin yanına geldiğinde, meclisin bittiği yere ilişip oturur, böyle yapılmasını da emrederdi.

(Birlikte) oturduğu kimselerin her biriyle ilgilenir, farklı muamele ettiği izlenimini vermezdi. İhtiyacını gidermesi için onunla oturan veya onu ayakta tutan kimseye karşı sabırlı olur, o kişi ayrılmadıkça kendisi onu terk edip ayrılmazdı. Biri kendisinden bir şey istediğinde mutlaka onu verirdi, ya da tatlı sözler söyleyerek onu gönderirdi.

Onun güler yüzlü oluşu ve herkese nazik davranışı ile o âdeta ashabının babası gibi idi.

Herkes onun katında ve nazarında eşit idi. Onun meclisi; bir hilim (yumuşaklık), sabır, emanet (güven) ve

hayâ meclisiydi. Onun meclisinde sesler yükselmez, namus ve ırzlar çiğnenmez, kimseye sataşılmazdı. Gayet dengeli, hayâlî idiler. Birbirlerine takvayı tavsiye ederlerdi. Son derece mütevazı idiler, küçükler büyüklere saygı gösterirlerken, büyükler de küçüklere sevgi ve şefkat gösterirlerdi. İhtiyacı olanları kendi nefislerine tercih ederler, garibe yardım elini uzatırlardı.”

Babama: 'Kendileriyle oturduğu kimselere karşı nasıl davranırdı? diye sordum. Şu cevabı verdi:

“Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem daima güler yüzlü, yumuşak huylu idi, sert ve kaba değildi. Gürültücü ve hayâsız değildi. Kusur arayan, gereksiz yere insanları öven değildi. Arzulamadığı şeylere kulak aşmazdı. Kimseyi umutsuz yapmazdı. Herkese yapıcı davranırdı.

Üç şeyden daima uzak dururdu: Lüzumsuz tartışma, fazla konuşma ve kendisini ilgilendirmeyen şeylerle ilgilenmekten uzak dururdu. İnsanlarla ilgili şu üç şeyi kesinlikle yapmazdı: Kimseyi kötülemez, Kimsenin kusurunu ortaya dökmez, kimsenin mahremiyetini araştırmazdı.

Ancak fayda ümid ettiği şeyleri söylerdi. Konuştuğu zaman, yanındakiler sanki başlarında kuş varmış gibi başlarını eğerlerdi. Ancak O, sükût buyurduğu zaman konuşurlardı. Yanında söz düellosu yapmazlardı. Ya-

nunda biri konuştuğu zaman herkes suspus onu dinlerlerdi, sözünü bitirinceye dek müdahalede bulunmazlardı. Onların konuşmaları da bir başka idi.

Onların güldükleri şeye o da gülerdi, hayret ettiklerine o da hayret ederdi. Gelen yabancıнын aşırı ve mantık dışı davranışlarını sabırla karşılardı, onu azarlamazdı. Ashâb bazen buna kızarlardı da O onları teskin eder, şöyle derdi: 'Böyle kimseleri gördüğünüzde, onu irşad edin (yol gösterin)!'

Övgüyü ancak karşılığını verenden kabul ederdi. Kimsenin sözünü kesmezdi, bitirinceye kadar beklerdi. Adam ya bitirirdi ya da kalkıp giderdi.

Babama: 'Peki suskunluğu nasıl idi?' diye sordum. Şöyle cevap verdi: 'Onun sükûtu şu dört şeyi hedeflerdi: Hilim, temkin, takdir ve tefekkür (düşünmek).

Takdiri; Fark gözetmeksizin insanlara bakmak ve aynı şekilde dinlemektir. Tezekkürü ya da tefekkürü hem fani (dünya) hem baki (ahiret) hakkında idi.

Hilmi ise sabrında idi. Zira O'nu hiçbir şey öfkelen dirmez ve ürkütmezdi.

Temkini dört şeyde tecelli ederdi: Kendisine uyulacak için en güzel şeyi almak, vazgeçirmek amacıyla kötüden uzak durmak, ümmeti için yararlı olan hususlarda ictihad etmek, dünya ve âhiret hayatlarını temin edecek hususlarda onlar için çalışmak."

Bu uzun şemâil hadisinin kaynaklardaki yeri: Bu hadisi Tirmizî *Şemâil*'de Hz. Hasen b. Ali radiyallahu anhüma'dan uzun uzun rivayet etmiştir. Bu hadiste kardeşi Hz. Hüseyin tarikiyle Hz. Ali'den rivayette bulunmaktadır.¹⁹²

Bu hadisi Hakim *Müstedrek*'te rivayet etmiş,¹⁹³ Beyhakî *Delâil*'de Hakim'in *Müstedrek*'teki isnadı ile Hz. Hasen'den rivayet etmektedir.¹⁹⁴ İbn Kesir de *Bidaye* de Hakim'den *Müstedrek*'teki isnadı ile nakletmektedir.

Bu hadisi *Kenzü'l-Ummal*'de ifade edildiği gibi Rûyânî, Taberanî¹⁹⁵ ve İbn Asakir; *İsabe*'de ifade edildiği gibi Begavî de rivayet etmiştir.

Kenzü'l-Ummal rivayetinde hadisin sonunda şu ifade yer almaktadır: Dört şeyde dikkatli ve ihtiyatlı davranmıştır:

- 1- Kendisine uyulması için güzel özellikleri almış,
- 2- Sakınılması için çirkinlikleri terk etmiş,
- 3- Ümmetini ıslah etme konusunda şahsî ictihadda bulunmuş,
- 4- Dünya ve ahiretin her ikisine talip olmuştur.

¹⁹² Tirmizî, *Şemâil* 48, hadis no: 351.

¹⁹³ Hâkim, *Müstedrek*: 3/640.

¹⁹⁴ Beyhakî, *Delâil*: 1/161.

¹⁹⁵ Taberanî, *Kebîr*, 22/247, hadis no: 29.

Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*'de Taberânî'den bu şekilde rivayet etmiştir.¹⁹⁶

Kâmil Olan, Mükemmel Olana Davet Eder.

Allah'ın özel olarak terbiye ettiği, en güzele edeble yetiştirdiği ve insanlığa "Allah'ın âyetlerini okuyan, onları arındıran, onlara Kitab'ı öğreten"¹⁹⁷ son Peygamber olarak gönderdiği, insanî tekâmül ve beşerî yücelik için en yüce model olarak görevlendirilen Allah Rasûlü salallahu aleyhi ve sellem'i nasıl sevmeyiz? "

Bizim bu dünyamız, zamanın derinliğindeki uzun tarihinde Muhammed Mustafa gibi üstün sıfatları kendisinde toplayan hiçbir beşer görmedi. O bebekliğinde benzeri olmayan bir bebektir. Çocukluğunda benzeri olmayan bir çocuktur. Gençliğinde benzeri olmayan bir gençti. O eşsiz bir peygamberdi. Allah O'nu eşsiz şekilde yarattı. O'nun ahlâkı Kur'ân ahlâkı oldu. O'nu insanlığı mükemmel olana davet etmek üzere Hak Davet ile gönderdi.

Aklı söz konusu ettiğimizde O'nu tefekkür eden, ince düşünen, nefsiyle tartışan, nefsiyle diyalog kuran, varlığın hakikatini araştıran, olgun, kâmil, nurlu bir akıl

¹⁹⁶ Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*: 8/278.

¹⁹⁷ Âl-i İmrân, 3/164.

sahibi olarak buluruz. O'nun varlığın hakikatini erken yaşlarda bulduğunu, gençliğinde kavminin içinde bulunduğu şirk, küfür ve sapıklığı reddettiğini, hiçbir puta tapmadığını, hiçbir heykeli yüceltmediğini, içkiye yaklaşmadığını, kumar oynamadığını, Kureyş kabilesindeki yaşlılarının yaptıklarını yapmadığını görürüz. O, aklıyla insanlardan ayrılıyor, vaktini bu kâinat hakkında ve bu kâinatı yoktan var eden ve en güzel şekilde yaratan hakkında sorular sorarak geçiriyordu.

Kureyş bu gencin sahip olduğu üstün zekâ ve derin hikmeti hissetmiş, problemler büyüdüğü ve çözüm imkânsızlaştığında O'na başvurur olmuştı. Hepimiz "Kâbe Hakemliği" olayını ve Kureyş kabilesi kolları arasında ihtilaf büyüdüğünde, bazıları kan yalayıp çarpışmaya hazırlandığında Kureyş'in bütün kollarının O'nun hakemliğine nasıl razı olduklarını biliyoruz.

Bu olay peygamberlikten önce idi. Peygamberlikten sonra ise O'nun aklî gücü ve davet meselelerini yönetme ve doğru bir şekilde yönlendirmedeki büyük kudreti artık açık bir şekilde görünüyordu. Bu durum ona davetin yayılması, genişlemesi; bütün engeller, meydan okumalar ve kanlı çarpışmalarda zafer teminatı veriyordu. Böylece İslâm davetinin temellerini güçlendirme ve esaslarını sağlamlaştırma imkânı doğuyordu.

Onun Sözlere Sanki Gerdanlıktan Süzölen İnciler Gibiydi.

Fesahat, belagat ve tatlı söz söz konusu olduğunda Ümmü Ma'bed'in şu sözleri derhal aklımıza gelir: "Sustuğu zaman O'nun üzerinde vakar vardır. Konuştuğu zaman yücelir ve üzerinde nezahet olurdu. Sözlere tatlıdır, tane tanedir. Ne az, ne de fazladır. Sanki O'nun sözleri gerdanlıktan süzölen inciler gibi idi."

Aynı zamanda Cahız'ın sözleri aklımıza gelir: "Sözlerinde harflerinin sayısı az ama mânâları çok genişti. Tavsif ve tarif edilemeyecek kadar yüce, ama tekellüften de son derce uzaktı. Uzun konuşulması gereken yerde uzun konuşurdu. Orta yolun tutulması gereken yerde orta yollu konuşurdu. Yabancı kelimeleri kullanmazdı. Pazarlarda kullanılan müstehcen kelimelerden hoşlanmazdı. Her konuştuğu söz, kalıcı özlü sözdü. Masum diye nitelendirilecek sözler söyledi. Üzerindeki ilâhî desteği hissetti. Muvaffakiyetle kolaylaştırdı."

"O'nun sözü, Allah'ın üzerine muhabbetini verdiği, ilâhî kabul ile örttüğü, heybetle tatlılığı bir arada lutfettiği sözdür. Kendisine verilen güzel ilhamı, bir daha tekrar etmeye gerek kalmaksızın, dinleyicinin de tekrara ihtiyaç duymayacağı kadar açık bir şekilde özlü sözlerle açıkladı. Ondandır hiçbir zaman boş bir söz duyulmadı.

O'nun ayağı hiç kaymadı. Hiçbir hasmı O'na karşı çıkmadı. Hiçbir hatip O'nu susturamadı. Bilakis uzun ve önemli meseleleri kısa sözlerle açıkladı. Hasımını onun bildiği şeylerle susturdu. Doğru sözden başka bir sözü delil getirmezdi. Haktan başka bir meded istemezdi. Acele etmez, korkmaz ve çekinmezdi. O'nun sözünden daha faydalı, daha doğru, daha mutedil, daha parlak, daha değerli, tesiri daha güzel, manası daha fasih, mânâsı daha açık bir söz duyulmadı."

Allahu Ekber!

İşte en büyük cevher!

Gözleri kamaştırmak için

Abdullah oğlu Muhammed,

Bunları saçtı yer yer.

Deha sahibi birçok Arap dili âlimi ve üstadının hayran kaldığı gibi; Allâme Kadı İyaz da buna hayran kaldı ve bu gerçeği şöyle ifade etti: "Rasûl-ü Ekrem sallallahu aeyhi ve sellem'in düzgün ve doğru konuşma, etkili ve yerinde söz söyleme kabiliyeti en üstün şekilde ve herkesin bilip hayran kaldığı seviyede idi. Sözlerinde tabiatından gelen açıklık vardı. Söze pek güzel bir girişle başlar, hoş bir üslupla bitirirdi. Kelimeleri son derece anlaşılır şekilde telaffuz eder, cümleleri pek düzgün bir şekilde kurardı. Maksadını zorlamadan anlatırdı. Çünkü

Allah O'na veciz konuşma, az sözle çok mânâ ifade etme özelliği vermiş, duyulmamış faydalı bilgiler bağışlamış, Arapçanın bütün lehçelerini öğretmişti. Allah Rasûlü her kabileye kendi lehçeleriyle hitap eder, hangi konuda belâgat gösteriyorlarsa o konuda onlarla yarışırđı."¹⁹⁸

Kadı İyaz, Allah Rasûlü'nün ifadelerini incelemiş, sonra da şu tesbiti yapmıştır: Paeygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in doğru ve düzgün konuşma, etkili ve yerinde söz söyleme bakımından benzeri yoktur. O'nun şu hadis-i şerifleri bunu açıkça göstermektedir:

– "Müslümanların kanı değer bakımından birbirine eşittir. Onların rütbede en geri olanı bile birini koruma sözü verirse bu söz herkesi bağlar. Onlar kendilerinin dışındakilere karşı tek bir vücut gibidir."¹⁹⁹

– "İnsanlar tarak dişleri gibi eşittirler."²⁰⁰

– "Kişi sevdiği ile beraberdir."²⁰¹

– "Senin kendisi için istediğini senin için istemeyen biriyle dost olmanın hiç faydası yoktur."²⁰²

¹⁹⁸ Kadı İyâz, *Şifâ-i Şerîf Şerhi*, M. Yaşar Kandemir, Tahlil Yayınları, İstanbul 2012, 1/186.

¹⁹⁹ Ebû Davud, Cihad 159, hadis no: 2751; Nesâî Kasâme 9, hadis no: 4734; İbn Mâce, Diyat 31, hadis no: 2683.

²⁰⁰ Kudaî, *Müsnedü'ş-Şihâb* (Selefi bsk) 1/145.

²⁰¹ Buhârî, Edeb 96, hadis no: 6168; Müslim, Birr 50, hadis no: 2640.

²⁰² Kudaî, *A.g.e.* 2/73; Aliyyü'l-Müttakî, *Kenzü'l-Ummâl*, hadis no: 24821; 24823, 24824.

– “İnsanlar madenler gibidir.”²⁰³

– “Haddini bilen helâk olmaz.”

– “İstişare edilen kimse, güvenilir kişidir. Ancak o görüş bildirip bildirmemekte serbesttir.”²⁰⁴

– “Müslüman ol, selâmet bul. Müslüman ol ki, Allah sana iki kat mükâfat versin.”²⁰⁵

– “İçinizde en çok sevdiğim ve kıyamet günü bana en yakın olacak kimseler; iyi huylu, çevresiyle uyumlu, başkalarıyla iyi geçinen ve başkalarının da kendisiyle iyi geçindiği kimselerdir.”²⁰⁶

– “Belki de o, kendini ilgilendirmeyen konularda konuşan vermesi gereken şeyleri vermeyen –hayırsız– biriydi.”²⁰⁷

– “İkiyüzlü adamın Allah katında değeri yoktur.”

– Allah Rasûlü’nün; dedikodu yapmaktan, çok soru sormaktan, malı israf etmekten verilmesi gerekeni vermekten, hakkı olmayan şeyi istemekten, ana baya itaatsizlik etmekten ve kız çocuklarını diri diri

²⁰³ Müslim, *Birr* 49, hadis no: 2638; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*: 2/257; 3/367.

²⁰⁴ Tirmizî, *Edeb* 57, hadis no: 2822.

²⁰⁵ Buhârî, *Bed’u’l-Vahy* 6, hadis no: 7; Müslim, *Cihad* 28, hadis no: 1773 (Peyg. Heraklius’a mektubu).

²⁰⁶ Taberânî, *el-Evsat*, 7/350; Elbânî, *Sahiha*, 27378, hadis no: 751.

²⁰⁷ Ebû Ya’lâ, *Müsned*, 7/84.

toprağa gömmekten sakındırması"²⁰⁸ da düzgün konuşup etkili ve yerinde söz söylemesinin örneklerindedir.

– “Nerede olursan ol, Allah’tan kork. Yaptığın kötülüğün arkasından bir iyilik işle ki, onu silsin. İnsanlara güzel ahlak ile davran.”²⁰⁹

– “İşlerin en hayırlısı ortasıdır.”²¹⁰

– “Sevdiğini ölçülü sev, birgün düşmanın olabilir. Kızdına ölçülü kız, birgün dostun olabilir.”²¹¹

– “Zulüm, kıyamet gününde -zalim için- zifirî karanlık olacaktır.”²¹²

Dualarındaki şu ifadeleri de düzgün konuşup etkili ve yerinde söz söylemesinin örneklerindedir:

– “Allah’ım! Senden kalbimi senin yoluna ileteceğin bir rahmet niyaz ediyorum. O rahmetle işimi yoluna koymamı, perişan halimi derleyip toparlamamı, kalbimi ve kimsenin görmediği yanlarımı ıslah etmeni, görünen hallerimi daha iyiye götürmeni, amellerimi makbul ve rızana uygun hale getirmeni, doğru yolda kalmamı sağlamamı, akrabam ile aramızı kaynaştırma-

²⁰⁸ Buhârî, İstikraz 19, hadis no: 2408; Müslim, Akdiye 5, hadis no: 1715.

²⁰⁹ Tirmizî, Birr 55, hadis no: 1987; Darimî, Rikâk 74; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 5/153.

²¹⁰ Zerkânî, *Muhtasaru'l-Makasid*, s.120, hadis no: 426.

²¹¹ Tirmizî, Birr 60, hadis no: 1997.

²¹² Buhârî, Mezâlim 8, hadis no: 2447; Müslim, Birr 15, hadis no: 2578.

nı, beni her türlü kötülükten korumanı diliyorum. Allah'ım! Takdir buyurduğun her türlü belâdan beni kurtarmanı, şehitlere vereceğin sevabı bana da vermeni, bahtiyarların hayatını bana da nasib etmeni ve beni düşmanalara karşı muzaffer kılmanı niyaz ediyorum."²¹³

Aynı şekilde Muhammed Ebû Zehra, Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in derin ve üstün mânâları, gönüllerde bıraktığı güçlü etkisi ile birlikte; fitrî akıllara, sıradan insanlara ağır gelmeyen, en basit bir şekilde idrak edilen, üstün şahsiyetlerin de bilmediklerini öğrendikleri eşsiz belagat özellikleriyle dolu, hayranlık veren sözlerini tek tek inceledi.

Ebû Zehra, söylendiği münasebetleri de zikrettiği bazı hadislerini ince ince düşünmemizi istemekte ve söyle demektedir: "Peygamberimiz'in İslâm ümmetinin birliğinin önemi ve dayanışması gereğini açıkladığı şu hadis-i şerifine bakınız:

"Mü'minler, birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet etmeye ve birbirlerine şefkat göstermeye konusunda bir vücudun organları gibidirler. Vücut organlarından

---

²¹³ Tirmizî, Deavât 30; Şifâ-i Şerîf Şerhi, 1/194.

biri rahatsızlık duysa diğerleri uykusuzlukta ve ateşli hastalıkta ona ortak olurlar”²¹⁴

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in gönüllerdeki kinlerin silinmeden ve intikamını kaldırmadan imzalanan sözleşmeler hakkındaki şu ifadesine bakınız: “Dumanlı anlaşma.”²¹⁵

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in çalışmanın değeri, herkesin kendi yükünü kendisinin çekmesi, başkasına yardımcı olmakta hazırlıklı olması hakkındaki şu hadisine bakınız: “Veren el, alan elden daha hayırlıdır.”²¹⁶

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem’in ihtilaf edilmeyen bir konu hakkındaki şu hadisine bakınız: “Bu konuda iki keçi birbirini süsmez.”²¹⁷

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in Allah’ın hayırlarının yeryüzünde dağıtılması, yeryüzünün

---

²¹⁴ Buhârî, Edeb 27, hadis no: 6011; Müslim, Birr 17, hadis no: 2586; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 4/270.

²¹⁵ Buhârî, Fiten 11, hadis no: 7084; Müslim, İmare 13, hadis no: 1847; Ebû Davud, Fiten 1, hadis no. 4245; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 5/387.

²¹⁶ Buhârî, Zekât 18 hadis no: 1427,1429; Müslim, Zekât 31, hadis no: 1033.

²¹⁷ Kudaî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, hadis no 856; İbn Adıyy, *el-Kâmil*, 6/145; İbnü’l-Cevzî, *el-İlel*, 1/180; Hatib, *Tarih*, 13/99; İbn Asâkir, *Tarih*, 51/224. Hadis çok zayıftır.

her katında rızıktan bir hissesi bulunduğuna işaret eden şu ifadesine bakınız: **"Her yer, semasıyla birliktedir."**²¹⁸

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in develeri hızlı süren hizmetçiye hitaben söylediği ve kadınlara yumuşak davranma hakkındaki şu hadisine bakınız: **"Ağır ol. Kristallere yumuşak davran."**²¹⁹

Ebû Zehra, Kadı İyaz'ın ve ondan önceki Arap dili üstadlarının tesbit ettikleri gerçeği aynen kabul etmektedir: "Bu terkip ve deyimler, Arap Dilinde yeni idi, daha önce hiç kullanılmamıştı. Manaları gayet açık, maksadı gayet belirgin olup sıradan halka ağır gelmeyen, üstün şahsiyetlerin kulaklarını tırmalamayan ifadelerdi."²²⁰

"Ben Üstün Ahlâkı Tamamlamak Üzere Gönderildim."

Allah Teâlâ, Muhammed Mustafa'yı kâmil olarak yarattı. O'nu yüce ahlâkı en güzel örneği kıldı. O'nu en güzel edeble edebblendirdi. O'nu âlemlere rahmet kıldı. O bütün insanlara hediye edilen rahmet, hidayet ve nûr oldu. İnsanlığı adalet, ihsan, yakınlara ikram, yumuşak huyluluk, tevazu, cömertlik, hayâ, doğru sözlülük, ema-

²¹⁸ Cahız: *el-Beyan ve't-Tebyîn*, 1/225.

²¹⁹ Buhârî, Edeb 90, hadis no: 6149; Müslim, Fezâil 18, hadis no: 2323; Darimî, İsti'zan 65.

²²⁰ Muhammed Ebû Zehra, *Hatemü'n-Nebiyîn*: 3/1068.

net, zayıflara yumuşak davranma, af, iffet, vaadinde durma ve ahde vefaya davet ediyordu. İnsanlara nefse hâkim olma, öfkeyi yutma, sertlik ve katılıktan sakınma, kalbi kinlerden temizleme, cahiliyetten yüz çevirme, tartışmayı terk etmeyi öğretiyordu.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem aydınlık yüzlü, daima mütebessim, alçak gönüllü olup sert, katı yürekli, bağırıp çağıran, müstehcen konuşan, kusur bulan, çok mizah yapan biri değildi.

Cenab-ı Hakkın Âl-i İmran Sûresi'ndeki şu âyetini dinleyelim: "Allah tarafından sana verilen rahmet sebebiyle sen onlara yumuşak davrandın. Sert ve katı kalpli olsaydın etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet. Onlar için istiğfar et. Önemli işlerde onlara danış. Azmettiğin zaman Allah'a güven. Allah kendisine güvenenleri sever."²²¹

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem insanları güzel ahlâkı ile kazandı. Şerefli tasarruflarıyla gönülleri ni cezbetti. Hoşgörüsü ve değerli davranışlarıyla en azılı düşmanlarını küfür ve tuğyan bataklığından kurtarıp geniş iman iklimine taşıdı. Hatta onları İslâm davetçisi kıldı: "En güzel olan tavırla karşılık ver. O takdirde

---

²²¹ Âl-i İmrân, 3/159.

seninle aranda düşmanlık olan kimsenin sıcak bir dost olduğunu görürsün.”²²²

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem ve ashabı, bir öğle vakti bir ağacın altında uyurken Gavres b. Haris isimli şahıs karşısına dikildi. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem uyandığında:

– Seni benden kim kurtaracak? dedi. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem:

– “Allah!” diye cevap verdi. Bunun üzerine Gavres’in elindeki kılıç düştü ve bulunduğu yerde donakaldı. Kılıcı Allah Rasûlü aldı ve ona:

– “Şimdi seni benden kim kurtaracak?” dedi. Gavres:

– O’nu eline alan en hayırlı kişi sen ol, ey Abdullah’ın oğlu! dedi. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem onu serbest bıraktı ve affetti. Gavres’in az önce nefret eden kalbi Allah Rasûlüne yakın oldu. Az önce inkâr eden Gavres yumuşadı.

Biraz önce Allah Rasûlüne karşı koyan Gavres O’nun davetçisi olacak ve kabilesine gidip:

– Ben Allah’ın yarattığı insanların en hayırlısının yanından geliyorum, diyecektir.²²³

---

²²² Fussilet, 41/34.

²²³ Buhârî, Cihad 84 hadis no: 2910; Müslim, Fezâil 4, hadis no: 843; Hâkim, Müstedrek, 3/29.

Bütün insanlar O'nun yanında tarak dişleri gibi eşit idiler. Arapların arap olmayanlara takvadan başka hiçbir üstünlüğü yoktu. Rabbanî emirler, hiçbir yakınına veya büyük bir şahsiyete hatır, iltimas veya kayırma olmaksızın herkese aynen uygulanıyordu.

Bunun en açık delili Kureyş kabileleri arasında önde gelen kabilelerden olan Mahzum kabilesinden hırsızlık yapan Fatıma'ya karşı tutumudur. Mahzumlu Fatıma'nın hırsızlık sebebiyle Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem emriyle elinin kesilecek olması Kureyşlilere ağır gelmişti. Üsame b. Zeyd'den had cezası uygulanmaması için o kadın hakkında şefaatte bulunmasını istediler.

Rasûlullah Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bundan müteessir oldu. Bu durumdan hoşlanmamıştı. Üsame'ye hitaben:

– “Sen, Allah'ın hadlerinden bir had hakkında bana şefaatte mi bulunuyorsun?” dedi. Sonra insanların huzuruna çıkıp bir konuşma yaptı. Konuşmasında şöyle diyordu:

– “Bazı kimselere ne oluyor ki, Allah'ın hadlerinden bir had hakkında şefaatte bulunuyorlar. Sizden öncekileri helâk eden şey, şerefli bir kimse hırsızlık yaptığında onu terk ediyorlar, zayıf bir kimse hırsızlık yaptığında onun elini keserlerdi. Allah'a yemin olsun

ki, Muhammed kızı Fatıma hırsızlık yapsa onun da elini keserim."

Aslında Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bu tavrıyla Cenab-ı Hakkın şu emirlerini uyguluyordu:

"Sen af yolunu tut, bağışla, uygun olanı emret, bilgisizlere aldırış etme."²²⁴

"İyilikle kötülük bir olmaz. Sen (kötülüğü) en güzel bir şekilde önle. O zaman seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki candan bir dost olur."²²⁵

Allah'ın emrini kendisine eziyet eden, O'na savaşa açan Kureyşlilere hitaben Mekke'nin fethinde; "Gidin, hepiniz serbestsiniz," dediğinde en muazzam şekilde tatbik etti.²²⁶

Enes b. Malik radiyallahu anh anlatıyor: Üzerinde kenarları kalın bir elbise olduğu halde Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ile birlikte yürüyordum. Bir bedvî ona yetiştirdi ve elbisesini sert bir şekilde çekti. Hatta bedevînin elbisesini sert bir şekilde çekmesinden dolayı Peygamberimiz'in boynunda iz bıraktığını gördüm. Bedvî:

- Senin yanında bulunan Allah'ın malından bana da bir hisse verilmesini emret, dedi.

²²⁴ A'râf, 7/199.

²²⁵ Fussilet, 41/34.

²²⁶ İbn Hişam, *es-Sîretu'n-Nebeviyye*, 4/41.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bedevîye doğru döndü ve güldü. Sonra ona bir bağış verilmesini emretti.²²⁷

Allah aşkına, sen ne kadar yumuşak huylu, ne kadar sabırlısın!

Ne kadar sıkıntılar çektin! Ne kadar eziyet gördün!
İslâm yolunda nelere katlandın!

Evet. Ey Allah'ın Rasûlü ve sevgilisi! Nelere katlandın sen! Kavminden ne kadar eziyetler gördün! Fakat sen buna rağmen sabrettin ve sevabını yalnız Allah'dan bekledin. Taif'lilerin yaptıklarının cezası olarak iki dağın eteğindeki Taif'i üzerlerine yıkmak için, Cebrail aleyhis-selâm dağlara buyuran meleklerle birlikte sana geldiğinde affedip müsamaha ettin ve "Allah'ım! Kavmimi bağışla. Zira onlar bilmiyorlar," dedin.²²⁸

Onların neslinden kelime-i tevhidi söyleyecek kimselerin gelmesini temenni ettin. Temenni ettiğin oldu. Müşriklerin neslinden İkrime b. Ebî Cehl, Safvan b. Ümeyye, Umeyr b. Vehb, İbn Zeb'arî gibi müslümanlar dünyaya geldi.

Bu ne azamet! Bu ilâhî terbiyenin, Muhammedî ahlâkın büyüklüğüdür.

²²⁷ Buhârî, Edeb 68, hadis no: 6088; Müslim, Zekât 44, hadis no: 1057.

²²⁸ Buhârî, Ehadisü'l-Enbiya 54, hadis no: 3477; Müslim, Cihad 37, hadis no: 1792; Kurtubî, *Tefsir*, 4/199.

İnsanî tekâmül için gönderilen en yüce örneğin ahlâkî üstünlüğüdür.

Rabbisinin özel olarak edeb verdiği ve güzel edeb verdiği kişinin aametidir.

Ey Allah'ın Rasûlü! Bu, insanların sana duydukları sevginin sebebi olan, insanları senin sevginle yücelmeye, getirdiğin dinde sana itaat ederek fani olmaya v ebunu yerine getirmek için canların ortaya koymalarına sevkedilen ilâhî feyizden sadece bir parçadır.

Çimizden kim babası, kardeşi, kocası ve oğlu Uhud'da şehid olan, onların acı haberi geldiğinde;

- Rasûlullah ne yaptı? diye soran;

- O iyidir. Allah'a hamdolsun. İstediyin gibidir, cevabını alınca;

- O'nu bana gösterin. O'nu göreyim, diyen; Aallah Rasûlü'nü görünce hayatta olduğunu anlayınca, Allah'a hamdederek;

- Sen hayatta olduktan sonra bütün musibetler hiçtir, diyen Dinar'lı kadını hangimiz hatırlamaz?²²⁹

Safvan'ın babası Ümeyy b. Halef'i kanı sebebiyle peşinde düştüğü esir Zeyd b. Desine'yi kim hatırlamaz? O'nu öldürmek için Harem bölgesinin dışına çıkardıklarında ve aralarında Ebû Süfyan'ın da bulunduğu Ku-

²²⁹ İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 2/99; İbn Kesîr, *el-Bidâye ve'n-Nihâye*, 4/47.

reyşliler onu etrafında toplandıklarında Ebû Süfyan Zeyd'e:

- Allah aşkına söyle ey Zeyd! Sen şu anda ailenle birlikte olmayı, senin yerinde Muhammed'in olmasını ve senin yerine onu boynunun vurulmasını ister misin? diye sormuş; Zeyd:

- Allah'a yemin ederim ki, ben şu anda ailemle birlikte oturmaya bulunduğu yerde Muhammed'in ayağına bir diken batmasına bile razı olamam, diye cevap vermişti.

Ebû Süfyan buna hayret etmiş ve şöyle demişti: Muhammed'in ashabinın Muhammed'i sevdiği kadar, hiç kimsenin kimseyi sevdiğini göremedim.²³⁰

Batı Düşünürlerinin Gözüyle Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)

Avrupalılar İslâm Medeniyetinin şanlı asırlarında; biri nuru sekizyüz yıl devam eden Endülüs dönemi esnasında, diğeri de tam iki yüzyıl süren haçlı savaşları esnasında tanıdıkları doğu İslâm ülkeleri olmak üzere, iki yolla Müslümanlarla tanışmışlardı.

---

²³⁰ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 2/172, Dâru'l-Kible Yayınevi baskısı.

Avrupalılar bu vesile ile müslümanların eriştikleri maddî ve edebî kalkınmayı görmüşler, müslümanların geniş medeniyet coğrafyasındaki yükseliş sebepleri hakkında bilgi sahibi olmuşlar, yüzbinlerce kitap ve yazma eserle tanışmışlar, bunları okumaya ve bir kısmını kendi dillerine tercüme etmeye yönelmişlerdi.

Beş asır önce başlayan kalkınma çağında Avrupalılar, İslâm dünyasından aldıkları kitapları "kalkınmanın temel taşları" olarak kabul etmişler, bu eserlerden birçoğunu kendi okullarında ve üniversitelerinde ders kitabı olarak okutmuşlardı. Bu eserler, hâlâ Avrupa kütüphanelerini doldurmakta ve gönülleri bu eserlerle mutluluk duymaktadır.

Coğrafi keşifler asrının başlaması ve Avrupa sömürge imparatorluklarının doğuşu ile birlikte müslümanların sahip oldukları edebî ve kültürel zenginlik hakkında bilgi sahibi olmak için muazzam çaba harcayan oryantalistler grubu, İslâm Medeniyeti ve mirasını bu medeniyetin çocuklarının gözünde karalamak ve tahrif etmek amacıyla İslâm Medeniyetini incelediler.

Bunlardan çoğu gönülleri İslâm'a karşı duydukları kinle tutuşan boğazları yanan, müslümanlara nefret kusan Yahudi ve Hristiyan din adamlarıydı. Bunların büyük bir kısmı askarî sömürüyü ve fikir emperyalizmini destekleme, Asya ve Afrikada sömürge olarak kullandık-

ları halklara kendi bâtil kültürel değerlerini dayatma konusunda ihtiyaç duyduları herşeyi temin eden Dışişleri Bakanlıkları ve Sömürgecilik Teşkilatı ile irtibatlı idiler. Bazı oryantalistler ise tarafsız ve objektif göründüler, içeri sızma ve kandırma niyetiyle İslâm'ın bazı ilmî gereklerini ve medeniyetteki öncülüğünü itiraf ettiler.

Buna rağmen bu oryantalist araştırmalar, İslâm Medeniyatinin eşsiz güzelliklerinin ve gizli hazinelerinin üzerindeki tozun silinmesine ve tanınmasına vesile olmuştur. İslâm'ın ve İslâm Peygamberinin azameti ve O'nun ebedî risaleti ve İslâm Medeniyetinin öncülüğü, hukukî ve ahlâkî yüceliği, maddî ve manevî dengesi, her zaman ve mekânda uygulanabilir kuşatıcı özelliği, insafli olanların gözlerini kamaştırmıştır. Araştırmacılar makalelerinde, konferanslarında ve geniş verimli metodolojik incelemelerinde O'na olan sonsuz övgü ve takdirlerini ifade etmişlerdir.

Böylece Avrupalı aydınlara İslâm, İslâm hakikatleri, İslâm Peygamberi, O'nun eşsiz özellikleri, yüce ahlâkı ve mükemmel güzellikleri hakkında pek çok kitabı okuma fırsatı doğdu. Birçok Avrupalı, O'nun büyüklüğünü itiraf etti ve geri zekâlı kindar kimselerin O'na yamamak istediklei çirkin sıfatlardan O'nun münezze ve berî olduğunu ifade ettiler. Bazıları kendi rızaları ve kanaatleri

sonucu İslâm'a girdiler ve İslâm'ın coşkulu davetçileri oldular.

Muhammed Mustafa'nın Peygamberliği ve Rabbi tarafından getirdiği Nur son derece açık olduğu halde; oryantalistlerden birçoğu ise O'nu sadece meşhur bir şahsiyet, büyük bir dahi ve ıslahta öncü bir kişilik olarak görmeye devam ettiler.

Bazı oryantalistler ile Allah'ın gözlerini ve basiretlerini açtığı bazı mühtedilerin sözlerinden bir kısmını burada arz etmemiz yerinde olacaktır. Onlardan Allah'ın kendilerini İslâm'a eriştirdiği kimselere ne mutlu! Kalpleri gerçekleri göremiyen kimselere de ne yazık! "Gözler kör olmaz. Ancak göğüslerdeki kalpler kör olur."²³¹

Thomas Carlyle (1795-1881)

İngiliz yazar *Carlyle*, insafılı batılı düşünürlerden biridir. Kahramanlığı sevmiş, her alanda kahramanları araştırmış, sonra da "*Kahramanlar*" adıyla bir kitap yazmıştır. Bu kitabında bir bölümünü İslâm Peygamberi'ne ayırmış, insanları İslâm hakkında söylenti olarak yayılan yalanlardan, İslâm Peygamberi hakkındaki asılsız ve haddi aşan ifadelerden sakındırmıştır.

---

²³¹ Hacc, 22/46.

Carlyle şöyle diyordu: "Muhammed'in getirdiği mesaj, ondört asır boyunca milyonlarca insanı aydınlatan bir kandil olmuştur. Milyonların uğruna yaşadıkları ve uğruna öldükleri bu mesajın yalan veya hile olması makul müdür?"

Sonra şu soruyu soruyordu: "İnsanlar herhangi bir yalancının yeni bir din ortaya koyduğunu ve bu uydurduğu yeni dinin İslâm'ın yayıldığı gibi yeryüzüne yayıldığını gördüler mi?" Sonra şöyle dedi: "Muhammed'in verdiği bu ulvî mesaj doğru ve hak dinden başka bir şey değildir. O'nun sözü, bilinmeyen bir âlemden gelen, sadık bir sözdür. O, bütün dünyayı aydınlatan bir yıldızdır. Bu, Allah'ın emridir. Bu Allah'ın dilediğine verdiği lütfudur."

Carlyle, daha sonra Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem hakkında şunları ifade etmiştir:

"Muhammed'i gerçekten sevdim. Gösterişten ve ikiyezlülükten uzak olduğu için, yapmacık davranışlardan, tamahkârlıktan ve dünya sevgisinden uzak olduğu için sevdim. O, yüce gönlü ile varlığın ve kâinatın yaratıcısı ile yalnız başına kalarak ibadet ediyordu. O, varlığın sırrının bütün halleriyle ve bütün güzellikleriyle gözlerinin önünde parladığını görüyordu."

"Muhammed'in sesi, temiz saf çöl tabiatının kalbinden gelen bir ses idi. Bu sebeptendir ki kulaklardan

kalplere nüfuz etti, O'nun kelimeleri kalplerde yerleşti. Muhammed kibirli veya ezik değildi. O yalancı şekillere razı olmadı. Bâtil vesveselerden korkarak hareket etmedi. Mütevazı makamından, yamalı elbisesiyle irşad edici bir rehber ve sakındırıcı bir uyarıcı edasıyla hükümdarlara ve kayserlere hitap etti."

"O, hak yolda kınayanların kınamasından korkmadı. Kendisine arz edilen mal, rütbe ve makama itibar etmedi. Karşılaştığı zorluklara ve önüne çıkan engellere aldırış etmeksizin; Allah yolunda çalışan, dinini yaymaya gayret eden, dünya malına önem vermeyen bir zahid olarak yaşadı. Nihayet Allah hak dini yeyüzünde hâkim kıldı, bu din giderek yayıldı ve parladı."

Lord Headley (1855–1935)

İslâm'ı inceleyen, takdir eden ve İslâm peygamberi hakkında gerçekleri söyleyenlerden biri de şu ifadelerin yazarı İngiliz Lord Headley'dir:

"Hakikate ulaşmak için kırk gün düşündüm ve yakarışta bulundum. İtiraf etmeliyim ki; müslüman doğu ülkelerine yaptığım ziyaret sayesinde, gönlüm kişiyi sadece Pazar günleri değil, hayatı boyunca Allah'a ibadet eder hale getiren, son derece nezih olan Muhammedî dine saygı ile doldu."

"Allah'a şükrediyorum ki, gönlümde yerleşen bir hakikat olan İslâm'la beni kavuşturdu, daha önce hiç yaşamadığım huzur ve mutluluğu bana yaşattı. Ben karanlık bir girdapta idim. İslâm, beni gündüz güneşinin aydınlattığı geniş yeyüzüne çıkarttı. Denizin dumansız, temiz, tertemiz havasını koklamaya başladım."

Lord Headley, "ideal örnek" olması itibariyle Muhammed Mustafa'nın şahsiyeti hakkında da şunları söyler:

"Arap asıllı Peygamberin sağlam güçlü ahlâkı ve hayatının adımlarından her bir adımda ağırlığı hissedilen, kesinlikle hiçbir eksikliği olmayan seçici ve seçkin bir şahsiyeti vardır. Biz hayatımızda mükemmel bir örneğe ihtiyaç duyduğumuza göre; bizim bu ihtiyacımızı görecekle olan mukaddes nebî Muhammed'in şahsiyetidir. Bu yüksek düşünce, cömertlik, ikramseverlik, cesaret, atılganlık, sabır, yumuşak huyluluk, af, alçakgönüllülük ve hayâyı; insanlığı en üstün yönleriyle bütün ahlâkî cevherleriyle yansıtan bir aynadır. Biz bütün bunları parlak renklerle O'nun şahsiyetinde buluyoruz.

Prof. Dr. Michael Hart (Doğ.1932)

Muazzam şahsiyetlere tutkun olan, ismi unutulmayan ebedî şahsiyetleri tek tek inceleyen Amerikalı

meşhur astrofizikçi Michael Hart, *Dünya Tarihine Yön Veren En Etkin 100*" adlı eserinde "Ebedî Olanlar Yüz Kişidir. En muazzam olanı Allah'ın Rasûlü Muhammed'dir," demiştir.

Michael, müslüman değildir, Amerika'lı Hristiyan bir araştırmacıdır. İnsanlık hayatında bariz etki bırakan şahsiyetlerden 100 şahsiyeti seçmiş ve muazzam Rasûl Muhammed Mustafa'yı bu yüz kişinin ilki olarak zikretmiştir. Bu, Allah'ın Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in büyüklüğünü, İslâm'ın insanlık ve medeniyetteki mümtaz yerini gösteren, batıdan gelen açık bir itirafır.

Michael'in kitabında söylediklerini dinleyelim: "Muhammed aleyhisselâm, tarihte dini ve dünyevî alanda mutlak başarıyı gerçekleştiren tek insandır. O İslâm'a davet etmiş, en muazzam dinlerden biri olarak onu yaymış, siyasî, askerî ve dinî bir lider olmuştur. Vefatı üzerinden ondört asır geçmesine rağmen tesiri hâlâ yepyeni bir şekilde devam etmektedir."

Muhammed, davasına inananlarla birlikte Hindistan sınırlarından Atlas OkyanusU'na kadar uzan geniş bir imparatorluk kurmaya muvaffak olabilmıştır. Bu, tarihte bugüne kadar kurulan en büyük imparatorluktur. Girdikleri her ülkede İslâm'ı yaymışlardır. Muhammed Peygamber İslâm'ın temellerini, İslâm Şeriatının esaslarını, sosyal ve ahlâkî davranış ölçülerini, insanların dini

hayatlarında aralarındaki muamelelerin usulünü ortaya koymada tek ve yegâne yetkilidir. Nitekim Kur'ân sadece O'na inmiştir. Müslümanlar Kur'ânda dünya ve ahiretlerinde ihtiyaç oldukları her şeyi bulmuşlardır."

Dr. Jarnich

Dr. Jarnich, İslâm'a girişinden büyük bir mutlukla söz etmekte ve şöyle demektedir:

"Tıp, sağlık ve tabiat ile ilgili âyetleri okudum. Bu âyetler hakkında incelemeler yaptım. Sonra bunları Üniversitede okuduğum tıp, sağlık ve tabiat ile ilgili bilgilerle karşılaştırdım. Kur'ân âyetlerinin bunlarla tam anlamıyla uyumlu olduğunu gördüm."

"Müslüman oldum. Çünkü ben, Muhammed aley-hisselâm'ın bizim bu asırda ulaştığımız açık hakikatleri bin küsur yıl önce getirdiğini gayet iyi anlamıştım. Neredeyse çok kesin bir ifadeyle söylemeliyim ki; her ilim ve fen adamı benim yaptığım gibi, Kur'ânda gelen bilgilerle kendi alanıyla ilgili modern verileri karşılaştırdığında, benim girdiğim gibi O da İslâm'a girecektir. Gerçeklerden yüzçevirenler, ya da kalbinde hastalık olanlar müstesna."

René Guénon (Şeyh Abdülvahid Yahya) (1886-1951)

Fransız mütefekkir yazar René Guénon -müslüman olduktan sonra kendisine verdiği yeni ismiyle Abdülvahid Yahya- şöyle diyor:

"Önünden-arkasından bâtil gelmeyen mukaddes ilahî bir nassa sınımsız sarılmak istedim. Uzun derin araştırmadan sonra Kur'ân-ı Kerim'den başkasını bulamadım. O, beni ikna eden ve kalbimde doğan düşünceyi tatmin eden tek kitaptır. İslâm Peygamberi, sevdiğim ve sancağı altında yürümekten mutlu olduğum Peygamberdir. O'nun sözleri ve davranışları, psikolojik mutluluk ve ruhî sükûnetle beni kapladı. O Rasûl olmasaydı, insanlık maddecilik, dinsizlik, ahlâkî çözüme ve ruhî helâk denizlerine boğulacaktı."

Daha sonra İslâm kültürü ve onun batıdaki etkisi konusunda şöyle diyor: "İslâm kültürü ve İslâmî ilimler nur ve hidayet kaynağıdır. İslâm âlimleri ve felsefecileri olmasaydı, batılılar bilgisizlik ve zulüm bataklıklarında çarpınırlardı."

Alphonse Étienne Dinet (1861-1929)

Uzun düşünce ve incelemelerden sonra İslâm'ı kabul eden ve Nasreddin Dinet ismini alan, uluslararası

meşhur Fransız ressam Alphonse Étienne Dinet, gerçek-
ten Allah'ın dininin destekleyicisi olmuş, bu dini sa-
vunma ve oryantalistlerin İslâm gerçeği hakkında yay-
dıkları yanlış ifadeleri düzeltme konusunda hiçbir gayre-
ti esirgememiştir.

Alphonse, Siyer-i Nebî hakkında bir kitap telif et-
miş, bu kitabı I.Dünya Savaşında şehit olanların ruhları-
na ithaf etmiştir. Alphonse şöyle diyordu:

“Muhammedî akîde, düşünme yolunda bir engel
teşkil etmez. İnsan, İslâm inancı sağlam bir Müslüman
olup aynı zamanda hür düşünceli olabilir.”

“İslâm Dininde ilah beşerî şekillerden hiçbir bir şe-
kil kabul etmemiştir. Yahudiler nezaheti temsil ettiğini
söyledikleri ilahları olan Yahova'yı perişan ve düşük
seviyeli bir durumda göstermektedirler. Resimli İnciller-
de de ilahı bu şekilde görmekteyiz. İslâm'da ise ilah hak-
kında gerek Kur'ân-ı Kerim ve gerekse rasûl bize bilgi
vermektedir. Hiçbir ressam veya hiçbir heykeltraş onu
tasvir etmeye cesaret edememiştir. Zira Allah Teâlâ'nun
hiçbir sureti, hiçbir eşi veya benzeri yoktur. O tektir, bir-
dir, hiçbir şeye muhtaç değildir. O doğmamış, doğur-
mamıştır. O'nun hiçbir dengi olmamıştır.”

Lev Nikolayeviç Tolstoy (1828-1910)

İslâm düşmanlarının tenkit oklarını kendisine ve Peygamber-i Zîşana yöneltmeleri Büyük Rus yazarı Tolstoy'u tedirgin etmiş ve şöyle yazmıştı:

"Bu Peygamberin insanlığa değerli hizmetleri sunan büyük ıslah erbabından olduğu konusunda şüphe yoktur. Bütün ümmetine hakkın nurunu göstermesi, ümmetini barışa yönlendirmesi ve kan dökmekten alıkoyması iftihar etmesi için O'na yeter. Ayrıca ümmetine ilerleme ve kalkınma yolunu açması da iftihar etmesi için O'na yeter. Bu, ancak kendisine beşer imkânlarının üstünde bir güç, hikmet ve ilim verilen bir kişinin yapabileceği muazzam bir iştir. Bu sebeple O, takdir, hürmet ve saygıya layıktır."

Roger Garaudy (1913-2012)

Lider kişiliği sayesinde Fransız parlamenterleri olan, Fransız sosyalist lider, sosyoloji bilgini ve filozof Roger Garaudy, dinler, inançlar ve farklı felsefî akımlar arasında geçirdiği uzun bir yolculuktan sonra İslâm ile hidayete eriyordu.

İslâm'ı inceleyip gerçeğini öğrendiğinde diğer bütün inançları inkâr etmiş, artık sessiz kalamayacağını ilan etmişti. İslâm'ın tek Hak Din olduğunu, köhnemiş batıl

dinlerin ve başarısız aldatıcı felsefelerin sebep olduğu karanlık hayatta son nefeslerini yaşayan insanlığın kurtulması için tek yolun İslâm'da olduğunu görmüştü.

Garudy, Roger şeklindeki İsmi ni değiştirmiş, "Re-ca" ismini almıştı. Graudy, İslâm ve insanlığın geleceği konusunda çok sözler söylemişti. "Yeni medeniyet inanç ve hayat sistemi olarak İslâm'dan doğacaktır," diyordu. Buradan islamın hoşgörüsüne geçiyor ve şöyle diyordu:

"Kur'ân ehli kitabı -Tevrat ve İncil sahiplerini- tanımış ve onlara üzerinde buldukları din ile İslâm arasında tercih hakkı bırakmıştır. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: "Arapların arap olmayanlara takvadan başka hiçbir üstünlüğü yoktur." İslâm'da insanlar takva ile farklılık kazanırlar. Zenginlik, makam, soy sop ile değil, salih amelle üstünlük kazanırlar, Allah'ın huzurunda hepsi eşittirler. Ne üstün sınıf, ne seçkin millet ne de üstün ırk vardır. İslâm, kardeşlik, sosyal tekâmül ve diğer bütün yönleriyle eşitlik dinidir.

İslâm'ın, yayılmak için güç ve silâha ihtiyaççı yoktu. Zira onun tabiatı, hükümleri, hoşgörüsü ve Rasulünün temsil ettiği güzel örneği insanların kalplerine giden yolu açıyordu.

Garaudy, "Küçük cihaddan döndük büyük cihada gidiyoruz,"²³² hadis-i şerifine işaret ediyordu. Büyük cihad; zülüm, tamahkârlık, benlik, bencillik, zayıflık, mal sevgisi ve dünya malında hırslı olma gibi, nefsin haram olan arzu ve temayüllerine karşı mücadele etmektir. Sonra şöyle diyordu: Bu muazzam nebevî tavır, kendileri dışında her şeyi değiştirmek isteyen devrimcilere önemli bir derstir.

Garaudy, daha sonra hadis-i şeriflerden bir demet sunuyor ve bu hadis-i şeriflerdeki güzellik ve yüce insanlığı açıklıyordu. Garaudy özellikle; "Sizden biriniz kendisi için arzu ettiği şeyi din kardeşi için arzu etmedikçe gerçek mü'min olamaz." "Müslüman, Müslümanın kardeşidir. Müslüman, din kardeşine zulmedemez, kardeşini yalnız bırakamaz, onu hor göremez, kardeşine yalan söyleyemez ve onu küçümseyemez." "Müslümanın müslümana her şeyi: kanı, malı ve namusu haramdır." "Mü'mün mü'min kardeşi için birbirine güç veren bir binanın tuğlaları gibidir," hadislerine vurgu yapıyordu.

---

²³² Hadis zayıftır. Bkz. Hatib Bağdâdî, *Tarihu Bağdad*, 13/493; Beyhakî, *Zühid*; Gazzâlî, *İhya*, 3/7; Süyûtî, *ed-Dürer*, hadis no: 245; Aliyyü'l-Kârî, *el-Esrar*, s. 211 hadis no: 211; Münavî, *Feyzu'l-Kadir*, 4/511 hadis no: 6107; Aclunî, *Keşfü'l-Hafâ*, 1/511 hadis no: 1362.

Garaudy şöyle diyordu: "Bu hadisler, Müslümanların sağlam esaslar üzerine kurulu değerli hedefleri olan ümmet olmaları itibariyle hayatlarında uymaları gereken genel prensiplerdir. Bu hadisler, müslümanların kendi aralarındaki haklarını koruyan, mü'minin mü'minle ilişkisini güçlendiren, gerçekten mü'minleri birbiri destekleyen bir binanın tuğlaları haline getirecek gerçek dostluğun, güçlü ve samimî sevgi bağının kurulmasını temin eden bir düsturdur."

Rion Basurt Smith

Oxford Üniversitesi Öğretim Üyesi Rion Smith, 1874'de verdiği "*Muhammed ve Muhammedîlik*" konulu konferansında şöyle diyordu:

"İlk tarihçilerin Muhammed ve Muhammedîlik hakkında yazıkları eserlerde efsaneler, evhamlar ya da imkânsız şeyler bulamıyoruz. Her şey gün gibi açık. Sanki kuşluk vaktindeki güneş gibi... Her şey gayet açık bir şekilde görünüyor. Hayret verici olan şey, asırlar boyunca hiçbir ilmî şahsiyet hakkında İslâm Peygamberi Muhammed hakkında yazılan eser kadar eser yazılmamış olmasıdır.

David Samuel Margoliuth (öl.1940)

Margoliuth, 1905 yılında Milletlerin Büyükleri Serisi arasında basılan "Muhammed" adlı kitabında şöyle der:

"Muhammed'in hayatını yazarların isimleri saymakla bitmez. Onlar, bu Rasûlün hayatını yazarlar arasında yeri olma derecesine erişmeyi, yazar için bir şeref olarak görürler."

Muhammed Kürd Ali'nin çıkardığı *Muktebes* dergisi tarafından seksen yıl önce Siyer-i Nebî hakkında Avrupa dillerinde yazılan eserler tesbit edilmiş, bu eserlerin sayısının 1300'e ulaştığı görülmüştü. Ya geçen seksen yıl içinde Arapça ve farklı dillerde telif edilen eserlerin sayısı ne kadar olabilir?

Efendim ya Rasûlallah! Ey Peygamberlerin en şerefli! Ey Nebilerin sonuncusu! Ey Allah'ın ve bütün meleklerin kendisine salât eylediği kişi! Senin şahsiyetindeki azamat şekillerini nasıl tesbit edebiliriz ki?!

Bu dünyada her büyük şahsiyetin farklı olduğu büyük bir yönü vardır. Sen ise bütün azamet şekilleriyle farklılık arz ediyorsun. İnsanlık sınırlarında mutlak kemale sensin. Sen herkesten üstün, en seçkinsin, Mustafa'sın. Âlimler ve mütefekkirler senin kişiliğindeki muazzam yönleri saymakla bitiremezler. Senin yeryüzün-

deki müslümanlar arasında ve mele-i a'lâ'daki makamını beyan etme sadedindeki Allah Teâlâ'nın şu kelâmı şeref ve iftihar vesilesi olarak sana yeter:

"Allah ve melekleri Peygambere salât ederler. Ey iman edenler! O'an salât ve selâm edin."²³³

İki Kasabanın Birinden Büyük Bir Adam

Kibirlenme ve böbürlenme, kibir sahibinin hakikati görmesine perde olur, görüşünü engeller ve sahibinin hakka uymasına mani olur. Hatta onun elinden tutarak inatçılığı ve gururu sebebiyle onu helâke götürür. Dolayısıyla böylesi, ne hakkı görebilir, ne de hakka uyabilir.

Bu sebeptendir ki en güzel dualardan biri şudur: **"Allah'ım! Bize hakkı hak olarak göster ve Ona uymayı ihsan eyle. Batılı batıl olarak göster, Ondan kaçınmayı lütfeyle."**²³⁴

İnsanın kibir, böbürlenme ve gurulanma hikâyesi yaradılışı kadar eskidir. Bu olay, Allah Teâlâ'nın melek-lere secde etmelerini emrettiği gün -İblis'in kibirlenmesi- ile başlar:

²³³ Ahzâb, 33/56.

²³⁴ Bu anlamlı dua Hz. Ömer'in duası olarak zikredilmektedir. Bkz. Behutî, *Şerhu Münteha'l-İrâdât*, 3/497; İbn Kesir, *Tefsir* (Bakara 213), 1/444; Sübkî, *Tabakâtü'ş-Şâfiyyeti'l-Kübrâ*, 6/325.

"Bütün melekler secde ettiler. Yalnız İblis secde etmedi. O büyüklük tasadı ve kâfirlerden oldu. Allah: Ey İblis! İki elimle yarattığıma secde etmekten seni meneden nedir? Böbürlendin mi, yoksa yücelerden misin? dedi. İblis: Ben ondan hayırlıyım! Beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarattın, dedi. Allah: Çık oradan (cennetten)! Sen artık kovulmuş birisin, ceza gününe kadar lânetim senin üzerindedir! buyurdu."²³⁵

İblis bu günahın hacmini ve tehlikesini bilmekte, bu sebeple insanı saptırmakta, saptırmaya devam etmektedir. İnsanların dirileceği o güne kadar buna devam edecektir. Zira İblis, bunun için Allah'ın izzetine, mutlaka kudretine yemin etmiştir:

"İblis: Senin mutlak kudretine andolsun ki, onlardan ihlâsa erdirilmiş kulların müstesna, insanları mutlaka azdıracağım, dedi."²³⁶

Bu sebepledir ki; Allah kibirlenmekten ve böbürlenmekten sakındırılmış, Hadis-i Kudsîd eşöyle buyurmuştur: "Kibriya, benim ridâm, azamet ise benim izârımdır. Kim benimle bu konuda yarışa kalkışır ve bunları paylaşmaya yeltenirse, onu Cehennem'e atarım."²³⁷

---

²³⁵ Sâ'd, 38/73-78.

²³⁶ Sâ'd, 38/82-83.

²³⁷ Müslim, Birr 38, hadis no: 2620.

Arapların hikmet, akıl ve ileri görüşlükte takdir ettikleri Kureyşin ulularının hakikati görmelerine büyülenmeleri ve böbürlenmeleri engel olmuştu. Allah Rasûlü'nün doğru sözlülüğünü ve güvenilirliğini bildikleri halde; O'nu yalanladılar, O'na düşmanlık ettiler, O'nunla savaştılar. Azgınlığı hidayete, sapıklığı hak yola, kötülüğü iyiliğe tercih ettiler. Bıkdikleir halde hakkı inkâr ettiler. Kibirleşme ve böbürlenmeye devam ettiler, nihayet bu durum onları helâke sürükledi. Aynen Allah'ı şu âyette buyurduğu gibi oldular: **"Aslında onlar seni yalanlamıyorlar, fakat o zalimler açıkça Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlar."**²³⁸

Onlar Muhammed Mustafa'nın ahlâk, soy sop ve istikamet açısından muazzam olduğunu gayet iyi biliyorlardı. Kureyşten herhangi biriyle karşılaştırıldığında fazilet ve şerefte O'nun üstün geleceğini idrak ediyorlardı. O İbrahim aleyhisselâm zürriyetinden, İsmail aleyhisselam neslinden, Mudar kolundan geliyordu. Onun ailesi Beytullah'ın hadimleri ve Harem bölgesinin idarecileri idiler. Bununla birlikte büyülenmeleri ve böbürlenmeleri onların hakkı görmelerine engel oluyor ve putlara tapmaya devam ediyorlardı. Onları tedirgin eden şey, Peygamberliğin Muhammed'in kişiliğinde gelmiş olma-

---

²³⁸ En'âm, 6/33.

sı, Kur'ânın O'na indirilmesi idi. Onlar, Kur'ânın "iki kasabanın birinden büyük bir adam"²³⁹ a indirilmesini arzu ediyorlardı.

Onların kriterlerine ve ölçülerine göre büyüklük başka bir şey idi. Kıskançlık, büyülenme, üstünlük taslama ve böbürlenme ile dolu olan nefisleri, onları böyle bir yola sürüklemiş ve "Bu Kur'ân, iki şehirden büyük bir adama indirilse olmaz mıydı? demişlerdi."²⁴⁰

Beyhakî, senediyle Ebû İshak'dan naklediyor: Peygamberimiz oturmakta olan Ebû Cehil ve Ebû Süfyanın yanından geçiyordu. Ebû Cehil:

– Ey Abd-i Şems Oğulları! İşte Peygamberiniz! dedi. Ebû Süfyan:

– Bizden bir peygamber olmasına hayret mi ediyorsun? Peygamberin bizim aramızda bizden daha zayıf ve daha düşük kimselerin arasında olmasına mı hayret ediyorsun? dedi. Ebû Cehil:

– Büyüklerin arasından bir gencin Peygamber olarak çıkmasına hayret ediyorum, dedi. O sırada Allah Rasûlü bu sözleri duyuyordu. Onların yanına geldi ve ebû süfyana hitaben şöyle dedi:

---

²³⁹ Zuhruf, 43/31.

²⁴⁰ Zuhruf, 43/31.

– “Sen ey Ebû Süfyan! Allah ve Rasûlü hatırına öfkelenmedin. Fakat aslını kabileni savundun,” dedi. Sonra Ebû Cehle döndü ve ona:

– “Sen ey Ebu’l-Hakem! Allah’a yemin ederim ki, az gülecek çok ağlayacaksın,” dedi. Ebû Cehil:

– Sen bana Peygamberliğinden ne kötü vaadlerde bulundun ey yeğenim, dedi.

“Onlar, seni gördükleri zaman: «Bu mu Allah’ın peygamber olarak gönderdiği kişi!» diyerek hep seni alaya alıyorlar.”²⁴¹

Kureyşliler Allah Rasûlü sallallah aleyhi sellem’in Mescid-i Haram’da Suheyb, Ammar, Habbab ve Safvan b. Ümeyyenin azatlı kölesi Yesar Ebû Fukeyhe gibi zayıf görülen kişilerle oturduğu görüyorlar ve kibirli nefisleri bu kişilerin Allah’ın kendilerine hidayete erdiği kimseler olduğuna inanmak istemiyorlar, şöyle diyorlardı: “**Bunlar mı Allah’ın bizim aramızdan seçip kendilerine lütufta bulunduğu kişiler?!**”²⁴²

Nefisleri onlara Peygamberlik ve hidayetin zenginlere ve onların ölçülerine göre büyük şahsiyetlere ineceği düşüncesini veriyor ve O’nun doğru sözlülüğünü bildikleri halde bu durum onları yalanlamaya sevk ediyordu.

²⁴¹ Furkân, 25/41.

²⁴² En’am, 6/53.

İmam Ahmed b. Hanbel'in senediyle Abdullah b. Abbas (ra) dan rivaetine göre; Allah; **"Yakın akrabalarını uyar!"** âyetini indirdikten sonra Peygamberimiz sallallahu aleyhü ve sellem Safa tepesine çıktı ve şöyle seslendi:

- **"Yetişin! Önemli bir olay var!"** diye seslendi. İnsanların bir kısmı O'nun etrafında toplandılar. Bir kısmı da elçilerini gönderdiler. Rasûlullah sallallahu aleyhü ve sellem:

- **"Ey Abdü'l-Muttalib Oğulları! Ey Fihri Oğulları! Ey Ka'b Oğulları! Ne dersiniz? Bu dağın eteklerinde bir grup süvari size saldırmak istiyor dersem beni tasdik eder misiniz?"** dedi. Kureyşliler:

- Evet, dediler. Bunun üzerine:

- **"Ben önünüzde şiddetli bir azaba karşı sizi uyarıyorum,"** buyurdu. Ebû Leheb -Allah lânet eylesin-

- Elin kursun, Bizi onun için mi davet ettin? dedi. Bunun üzerine **"Ebû Lehebin iki eli kurusun,²⁴³"** âyeti nâzil oldu.²⁴⁴

Hiç şüphe yok ki; Amr b. Hişam -ya da mslümanların isimlendirdiği şekliyle Ebû Cehil- Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in en şiddetli ve en ahmak

²⁴³ Mesed/Tebbet, 111/1.

²⁴⁴ Buhârî, Tefsir (Şuarâ, 26/214) hadis no: 4770; Müslim, İman 89, hadis no: 208.

muhaliflerindendi. Şeytan onun aklını başından almış, gözüne gurur perdesi çekmiş, hakika göremeyecek kadar körleşmişti. Arkadaşları onun gizlice Kur'ân dinlediğini görüp de görüşünü sorduklarında kinden boğazı sıkılır-casına şöyle demişti:

– “Biz Abd-i Menaf oğulları şeref ve itibarda hep onlarla yarıştık. Onlar yemek yedirdi, biz de yedirdik. Onlar yoksullara binek verdiler biz de binek verdik. Onlar bağışta bulundular, biz de bağışta bulunduk. Kafilerde aynı hizaya gelsek iki yarış atı gibiydik. Onlar: Bizim içimizden kendisine semadan vahiy gelen bir Peygamber var, dediklerinde; biz böyle bir şeye nasıl erişebilecektik? Lât putuna yemin ederim ki; O'na asal iman etmeyeceğiz, O'nu asla tasdik etmeyeceğiz.”

Ebû Cehil kibirle, böbürlenme ve şımarıklıkla hakkı böyle reddetmişti.

Kibir, gururlanma, azgınlık, taşkınlık, böbürlenme, gurur, İslâm düşmanlığı, Allah Rasûlü'ne ve ashabına eziyet konusunda Ebû Cehil'den sonra ikinci dereceyi Nadr b. Haris –ya da Kureylşililerin verdiği isimle- “Kureyş Şeytanı” alıyordu.

İbn Hişam *es-Sîretü'n-Nebeviyye* kitabında şöyle diyor: “Nadr b. Haris, Hîre'ye yolculuk yapmış, orada İran hükümdarlarının hikâyelerini, Rüstem ve İsfendiyar'ın efsanelerini öğrenmişti. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve

sellem bir mecliste oturup Allah'ı zikretse, ashabını önceki ümmetlerin başına gelen felâketlerden sakındırsa; hemen O'nun ardından Nadr aynı meclise gelir ve şöyle derdi:

– Ey Kureyşililer! Ben vallahi, O'ndan daha güzel hikâyeler anlatırım. Bana gelin, size İran hükümdarlarından anlatayım. Size Rüstem ve İsfendiyar'ına haberlerini nakledeyim. Sonra da:

– Muhammed niye benden daha güzel sözler anlatsın ki?! derdi.²⁴⁵

İbn İshak diyor ki: Bize ulaşan habere göre Abdullah b. Abbas radiyallahu anhüma: Kur'ân-ı Kerimde artarda sonuncusu "**O'na âyetlerimiz okunduğunda Allah düşmanı: Bunlar eskilerin masalları, dedi.**"²⁴⁶ şeklinde olan yedi âyet Nadr b. Haris hakkında nâzil oldu, demiştir.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem insanlık kemâlâtında en üstün derecede, beşerî vasıflarında ise en güzel şekilde idi. Nasıl olmasın ki? O'nu Peygamberlerin ve Rasûllerin sonuncusu ve bütün insanlara son ilâhî mesajın tebliğcisi olarak seçen, herşeyi en iyi bilen ve her şeyden en güzel şekilde haberdar olan Allah idi.

²⁴⁵ İbn Hişam, *es-Siretü'n-Nebeviyye*, 1/298.

²⁴⁶ Kalem, 68/15.

Allah O'nu dünyaya müjdecî, uyarıcı, hidayet yolunu gösterici, irşad edici nurlu bir kandil, Allah'a hakla davet eden bir davetçi olarak göndermişti. O'nu bütün âlemlere rahmet ve din gününde şefaathçi kılmıştı. Sonra O'na hitaben: "Gerçekten sen yüce bir ahlâk üzerinesin,"²⁴⁷ demişti.

Allah celle celâlüh, hakkın batıla galip gelmesini, batılın yıkılmasını ve fecî bir yenilgiye uğramasını dilemişti. Bütün bu hakka karşı böbürlenen, O'nu yalanlayan ve üstünlük taslayan bu kişilere, Yüce Peygamberin Peygamberliğini sadece kibirle gururla reddedenlerle karşı Allah Rasûlüne yardım edecek ve O'nu destekleyecekti. Allah onların kibirlerinin zirevesinde iken helâk olmalarını dileyecekti. Ebû Cehil Bedir Savaşı'nda helâk olacak; kibirli, gururlu, azgın Kureyş liderlerinden Nadr b. Haris ve diğerleri de helâk olacaktı.

Bedir'de müslümanların zaferi kazanmalarından sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in müşriklerin cüsselerinin atıldığı Bedir kuyusu başında durup onlara şöyle seslenmesi manzarası ne kadar anlamlıdır!

– "Ey kuyuda bulunanlar! Sizler Peygamberinizin ne kötü yakınlarıydınız. Başkaları beni tasdik ettiği halde siz beni yalanladınız. Başkaları beni bağrına ba-

---

²⁴⁷ Kalem, 68/4.

sarken siz beni memleketimden dışarı çıkardınız. Başkaları beni desteklerken siz bana savaş açtınız. Ben Rabbimin bana vaad ettiğini gerçek olarak buldum. Siz de Rabbimnizim size vaad ettiğini gerçek olarak buldunuz mu?²⁴⁸

Bir başka rivayete göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şirk, şer, kibir ve guru liderlerinden bir gruba tek tek isimleriyle seslendi. Orada bulunanlar:

- Ya Rasûlallah! Cîfe haline gelmiş kimselere mi sesleniyorsun? dediler. Allah Rasûlü:

- "Benim söylediklerimi sizler onlardan daha iyi işitmiyorsunuz. Fakat onlar cevap veremiyorlar," diye cevap verdi.²⁴⁹

Kureyşin gururlu liderleri böylece kibir ve gururlarının cezasını gördüler, taşkınlık ve azgınlıklarının sonuçlarını aldılar. Hlbuki Kur'ân onların beldelerinde onların diliyle inmişti. Bu değerli manayı takdir etselerdi, ne kibrlenirler ne de gururlanırlardı. Onlar Allah'ın Hz. Âdem'e secde etmesini emrettiğinde kibirlenip red-

²⁴⁸ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/639.

²⁴⁹ Buhârî, *Megâzî*, 8 hadis no: 3976; Müslim, *Cennet* 17, hadis no: 2874; Nesâî, *Cenâiz*, 117 hadis no: 2074; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 1/26, 27.

deden; "Ben O'ndan daha hayırlıyım,"²⁵⁰ diyen şeytanın yaptığını yaptılar.

Ah. Keşke bu değerli ayda. bu Ramazan ayında tevazu sahibi, alçakgönüllü olmayı bir öğrenebilsek. Çocuklarımıza alçakgönüllü olmayı sevdirebilsek. Alçakgönüllü olanı Allah'ın yükselteceğini öğretebilsek. Keşke...

O, Mekke'de Dünyaya Geldi (aleyhi's-salâtü ve's-selâm)

Allah'ın sevgililerinin en sevgilisi, Rasûlleri içerisinde kendisine en yakın olan Rasûlü, bütün mahlûkatı arasında en seçkin kulu için doğum yeri olarak seçip mübarek kıldığı o toprak; bu eşsiz şerefe, bu sonsuz şerefe durumu en uygun ve yeri en layık belde olmalıdır.

Bu ufuk, hidayet semasında bir benzeri daha önce hiç doğmayan; insanlar Allah'ın huzuruna çıkıncaya kadar, yer ve gökler tamamen altüst oluncaya kadar benzeri asla doğmayacak olan bu güneş için en münasip ufuk olmalıdır.

İlk Beytullah'ın, insanlık için varedilen en muazam Beytullah'ın bulunduğu Mekke'den daha layık hangi belde bu makama daha layık olabilir? Gayet tabii, be-

---

²⁵⁰ A'râf, 7/12.

lirli bölgelere gönderilen rasûllerden sonra ilk defa bütün insanlığa gönderilen en muazzam rasûlün ve en son Peygamberin doğması için en uygun, en layık yer sadece Mekke olacaktır.

Mekke, çevresindeki ülkelerde insanlar felaketselere uğrarken, Allah'ın emin ve mukaddes belde olarak seçtiği en mübarek toprak olduğuna göre; o halde orası Allah'ın seçip bütün âlemlere rahmet olarak gönderdiği o şahsiyetin doğumu için en layık yer olmalıdır.

Denebilir ki: en faziletli olma özelliği dikakte alınacak olursa O'nun doğum yeri niçin Medine-i Münevvere olmamıştır?

Doğrudur. Mekke-i Mükerreremenin en faziletli yer olup olmadığı konusunda âlimler arasında ihtilaf bulunmaktadır. Bir kısmı Medine-i Münevvere'nin en faziletli yer olduğu görüşündedir. Zira O, her ne kadar Mekke'de dünya gelmiş olsa da Medine'de defnedilmiştir. Mekke O'nu dışarıya çıkarmış, Medine ise O'nu bağrına basmış ve desteklemiştir. Ancak tercih edilen görüşe göre; -Medine'de Allah Rasûlü'nün şerefli cesedini barındıran toprak parçası müstesna- Mekke yeryüzünün en hayırlı toprağıdır. Yerler barındırdığı kimselerle bereket kazanır. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: "Ma-

kam-ı İbrahimi namaz kılma yeri edinin."²⁵¹ "İlk günden beri takva üzerine kurulu olan mescid, namaz kılman için daha layıktır. Orada tertemiz olmayı arzu eden kimseler vardır."²⁵²

O mescidin -Kuba Mescidinin- bereketi, sadece ilk günden beri takva üzerine kurulmuş olmasından ibaret olarak kalmamış, orada tertemiz olmayı arzu eden kimselerin bulunması, Kuba'nın bereketine bereket katmıştır. Dolayısıyla tek kelime ile en faziletli toprak, Allah Rasûlü'nün şerefli cesedinin dokunduğu topraktır. Tercih edilen görüşe göre o toprak hariç, Mekke en faziletli yerdir.

Durum ne olursa olsun, burada biz ilgilendiren husus, Mekke-i Mükerreme'nin O'nun beldesi olması, İnsanların kalplerinin aktığı yer, müslümanların kiblesi olması, namazda oradan başka bir yere yönelen kimsenin namazının kabul edilmemesidir.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem, İslâm Peygamberi'dir. O'na inanmayan hüsrana uğrayacaktır. İslâm'dan başka bir din tercih edenin bu tercihi asla kabul edilmeyecek, âhirette de hüsrana uğrayanlardan olacaktır. Bundan dolayı Allah Rasûlü ve Mekke

---

²⁵¹ Âl-i İmrân,3/97.

²⁵² Tevbe, 9/108.

uygunluğu, bu açıdan tam anlamıyla örtüşmektedir. Allah'ın salât ve selâmı O'nun üzerine olsun.

Kur'ân-ı Kerimden Mekke-i Mükerrerme'nin O'nun beldesi ve başının ilk düştüğü, doğduğu yer olduğunu anladığımız gibi, hadis-i şeriflerden de bu manayı anlamaktayız.

Sahih-i Buhârî'de Ebû Leheb'in cariyesi olan Süveybe'nin azat edilemsi kıssası yer almaktadır. Süveybe, efendisi Ebû Leheb'e O'nun doğum müjdesini verdiğinde efendisi buna karşılık olarak verecek büyük bir ödül bulamamış nihayet onu azat etmişti. Doğumun meydana geldiği ev, Ebû Leheb'in evine yakın olmasaydı Süveybe'nin efendisine bu haberi aynı saatte vermesi makul olamazdı.

Ayrıca Allah Rasûlü ile Ebû Leheb'in evlerinin aynı sokakta birbirlerine komşu olduğunu güçlendiren bir başka haber de şudur: Riayet edildiğine göre; Ebû Leheb'in hanımı Ümmü Cemil, Allah Rasûlü'nün evi önüne çer-çöp atıyordu. Diken çalı-çırpı taşıyor ve Allah Rasûlü'nün geçeceği yollara serpiyordu. Bu duurm Mese Suresinde yer almakta ve Cenab-ı Hak şöyle buyurmaktadır:

"Ebû Leheb'in iki eli kurusun! Kurudu da. Malı ve kazandıkları ona fayda vermedi. O, alevli bir ateşte yanacak. Odun taşıyıcı olarak ve boynunda hurma li-

finden bükülmüş bir ip olduğu halde karısı da (ateşe girecek)."²⁵³

Bütün bu haberler, iki evin birbirlerine yakın olduğunu ve Süveybenim haberi derhal Ebe Leheb'e götürmesini kolaylaştırdığını göstermektedir.²⁵⁴

Hiç şüphe yok ki; Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in Mekke'de evi vardı Bu ev daha ömnce belirttiğimiz delillerle ifade dildiği gibi dünyaya geldiği evdir. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye hicret ettikten sonra bu eve Akil b. Ebi Talib yerleşmişti. **Akıl bize ev mi bıraktı?**²⁵⁵ şeklindeki hadis-i şerifte işaret edilen ev, bu evdir.

İbn Kayyim *Zadül-Meâd* adlı kitabında: "Peygamberimiz'in Mekke'de dünyaya geldiği hususunda hiçbir ihtilaf yoktur," demiştir. Halbuki İbn Kayyim bu konuda ihtilaf olduğunu kesin olarak biliyordu, ancak bunun zikre değer bir ihtilaf olmadığı görüşündeydi. Bu çeşit ihtilaflar kabul ve red anlamında değil de belki ilimde emanet açısından zikredilebilirdi.

Taberî, Mekke'de ziyaret edilmesi müstahab olan yerleri zikrederken Allah Rasûlü'nün doğduğu ve Medi-

²⁵³ Mesed/Tebbet, 111/1-5.

²⁵⁴ İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*, 9/145.

²⁵⁵ Buhârî, Hacc 44 hadis no: 1588; Müslim, Hacc 80, hadis no: 1351; Ebû Davud, Ferâiz 10, hadis no: 2910.

ne'ye hicret ettikten sonra da Akil b. Ebi Talib'in yerleştiği bu evi de zikretmektedir.

Tarihçiler Muhammed Mustafa'nın doğumunun Mekke içinde mi yoksa dışında mı olacağı konusunda da ihtilaf etmişlerdir. Ayrıca Mekke-i Mükerrerme'nin nereside olduğu hususunda da birkaç görüş zikretmişlerdir. Yeri gelince bu görüşlere temas edilecektir.

Burada bizi ilgilendiren husus, bu farklı görüşlerden birinin doğruluğunun zor ya da imkânsız olup olmadığıdır. Nitekim hicrî 11.asır sonlarında vefat eden Abdullah el-Ayyaşî şöyle demiştir: Bu mübarek doğum cahiliyye döneminde gerçekleşmişti. Cahiliyye döneminde araplar, özel bir amaç ya da fayda yoksa doğum yerinin yazılmasına pek önem vermiyorlardı, hatta bu durum onlar için kolay da değildi. İslâm gelince Müslümanlar cihada çıktılar, şeriatı korudular. Şer'î amelle ilgili olan yerler dışındaki yerlere pek dikkat etmediler... vs. Bu duruma göre Muhammed Mustafa'nın doğduğu yerin tesbiti zor ya da imkânsız mıdır?

Eğer Muhammed Mustafa'nın doğumu ile irtibatlı olan ve onun doğum yerinin kapalı kalmasını ya da hayret etmemizi imkânsız kılan pek çok husus olmasaydı bu görüşü ilke olarak kabul etmemiz mümkündü.

Açıklamaya gerek yoktur ki; olayların bazı önemli ayrıntıları olduğunda bu olayların eksenindeki kişinin

veya kişilerin önemine göre; olaylar hafızada daha iyi yerleşmekte ve tarihi yönü daha açık bir şekilde tesbit edilmektedir.

Görmüyor musun ki; Zübeyr b. Bekkâr'ın anlattığı gibi; Abdullah b. Ömer radiyallahu anh Allah Rasûlü'nün namaz kıldığı her mescidde onun ayak izlerini araştırırdı. Yolda O'nun devesiyle geçtiği her yolda o da devesiyle geçer, -kendi ifadesiyle- devesinin ayaklarının O'nun devesinin ayaklarını bastığı yere basması için gayret ederdi.²⁵⁶

Nafi'den rivayet edildiğine göre; Abdullah b. Ömer radiyallahu anhüma Allah Rasûlü'nün namaz kıldığı her yerde O'nun izlerini takip ederdi. Hatta Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem bir ağacın altında oturmuştu. Abdullah b. Ömer radiyallahu anhüma bu ağacın altına zaman zaman gelir, kurumasın diye ağacın köküne su dökerdi.²⁵⁷

İbn Vehb'in İmam Malik'den rivayete göre; Abdullah b. Ömer radiyallahu anhüma Allah Rasûlü'nün emrini, izlerini ve durumunu takip eder, buna önem verirdi.

Âsım el-Ahvel'in üstadından naklettiğine göre; Abdullah b. Ömer radiyallahu anhüma'nın Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in izlerini ısrarlı takip

²⁵⁶ Hatîb, *Tarihu Bağdad*, 1/172.

²⁵⁷ İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, 3/34; Zehebî, *Siyer A'lâmi'n-Nübelâ*, 3/213.

etmesi sebebiyle; onun bu durumunu gören biri: Sanki bu adamda garip bir durum var, derdi.²⁵⁸

Hız. Âişe validemiz diyor ki: Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in kaldığı yerlerdeki izlerini Abdullah b. Ömer gibi takip eden bir kimse yoktu.

Bu rivayetler denizden bir damla olduğu gibi; bu rivayetlerden alınan netice şudur ki: yerler ve izler birtakım önemli ayrıntılarla birlikte dikkate alındığında bu durum o yerlerin zihinlerde iyice yerleşmesine sebep olmakta ve o olayın doğruluğuna delil olmaktadır.

Vilâdet-i Nebi İle İlgili Olaylar

Allah Rasûlü'nün vilâdeti de sayısı tesbit edilemeyecek kadar pek çok olayla irtibatlıdır:

a. Bunlardan biri: Süveybe kıssasıdır. Ebû Leheb'in cariyesi Süveybe, efendisi Ebû Leheb'e yeğeni Muhammed'in dünyaya geldiği müjdesini haber vermiş ve bunun üzerine amca Ebû Leheb cariyesi Süveybe'yi azad etmişti.²⁵⁹

Ebû Leheb ve hanımı (diken taşıyıcı)nın daha sonra Allah Rasûlüne karşı besledikleri düşmanlıkları olma-

²⁵⁸ İbn Sa'd, *Tabakât*, 4/144.

²⁵⁹ İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*, 9/145.

saydı, belki de bu kıssanın zikre değer bir önemi olmazdı.

O'nun dünyaya gelişi sebebiyle gösterilen bu sevinç, vilâdet yerine parlak ışık tutan ve bunu tesbit eden ve özellikle sıradan bir kişi hakkında değil, tarihin akışını değiştiren, bütün dünyada ve özellikle Arap yarımadasında tarihin benzerini görmediği bir yankı uyandıran bir kişi hakkında anlatılan bu kıssa, anlatılmaya devam ettikçe viladet yerini ve olayını insanların akıllarına iyice yerleştiren apaçık bir işarettir.

b. Bir başka olay: İbn Hişam'ın *"Muhammed'in dünyaya gelişinin dedesi Abdülmuttalib'e bildirilmesi"* başlığı ile zikrettiği olaydır. Annesi O'nu dünyaya getirdiğinde dedesine:

- Bir torunun oldu. Gel, onu gör; diye haber gönderdi.

Dedesi geldi. Torununa baktı. Annesi O'na hamile olduğunda gördüklerini, O'na verilen isimle ilgili emri anlattı. Dede Abdülmuttalib buna sevindi. Çocuğu alıp Kâbenin içine girdi. Ayakta dua etti. Verdiği nimetlerden dolayı Alah'a şu ifadelerle şükretti.

Hamdolsun bana bu güzel çocuğu,

Bağışlayan Allah'a.

Daha beşikte iken;

Efendi oldu çocuklara.

Büluğ çağına erişinceye kadar,
 Beytullah vesilesiyle ile sığınırım Allah'a.
 Kötülük sahibinin, kalbi titreyen hasetçinin,
 Şerrinden sığınırım Allah'a.

Abdülmuttalib değerli yavruyu annesine iade etti ve sonra kurban kesilmesini emretti. Ziyafetler verdi ve insanlara Harem'de ikramda bulundu.

Dünyaya gelişi ile bu şekilde sevinç duyulan, doğumuyla adetlerin aşıldığı bir kişinin; özellikle her taraftan şerefi kuşatan, tarihe en geniş kapıdan içeri giren, kendisinden önce tarihe kaydolan herkesten; Allah'ın yeryüzüne ve yeryüzünde bulunanalara varis olduğu kıyamete kadar kendisinden sonra tarih kapısından içeri girecek olanların hepsinden daha üstün olan böyle bir kişinin doğum yerinin elbette unutulmaması beklenir.

c. Bir diğer husus: Osman b. Ebil-Âs'ın annesinin bizzat müşahede ettiği hayret verici olaylardır. Ümmü Osman şöyle anlatıyordu: Pazartesi sabahı seher vakitlerinde Âmine ile beraberdim. Tanyeri ağarır ağarmaz Âmine değerli yavrusunu dünyaya getirdi. Evde baktığım her şey nur idi. Yıldızlara bakıyordum. Yıldızlar yaklaşıyordu, hatta ben; yıldızlar üzerime düşecekler, diyordum.

Benzeri bir ifadeyi ebe Şifa Hanım meşhur hadisinde naklediyordu: Viladette hazır bulundum. Bütün

dünyayı kaplayan bir nur gördüm. Melekler Muhammaed Mustafa'ya geliyorlar; Allah sana rahmet eylesin, diyorlardı.

Şüphesiz nurla dolan bir ev, sonra bu evden bütün dünyaya saçılan bir nur görülmesi, sonra orada buunanların yıldızların yaklaşip aşağı sarkmaları şeklinde görmeleri, hatta Osman b. Ebî'l-Âs'ın; "Yıldızlar sanki üzerimize düşecek", şeklindeki ifadesi bütün bu hususlarla irtibatlı bir doğumun; tarihin hafızasında her gün daha da iyi yerleşeceğini göstermektedir. Bundan sonra bir başka delil mi arıyorsun?!

Eğer delile muhtaç ise gündüz bile;

Zihinlerdeki hibir şey doğru değil, demektir.

Şimdi de Halime'nin anlattıklarına bakalım: Sa'd b. Bekr Oğullarından bir grup kadınla beraber yola çıktık. Kıtık senesinde süt çocuğu aramak üzere dolaşıyorduk. Nihayet Mekke'ye geldik. İçimizden hangi kadına Muhammed takdim edilse; sonra "yetim" denilse onu kabul etmiyordu.²⁶⁰

Yine Halime es-Sa'diyye Mekke-i Mükerrerme'nin Allah Rasûlü'nün doğum yeri olduğunu hatırlatmaktadır. Şifa hanım gibi, Halime ve eşi de İslâm'ı kabul etmiştir. Ayrıca Peygamberimiz'in yakınlarından O'nun

---

²⁶⁰ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nébeviyye*.

vilâdet günlerini yaşayan pek çok kişi İslâm'ı kabul etmiştir. Bu durum Peygamberimiz'in doğum yerinin akıllarda ve tarihte kesinlikle yerleşmesi için vesile olmuştur.

İbnü'l-Kayyim birtakım ihtilafların varlığını bildiği halde; "O'nun Mekke'de dünyaya geldiği hususunda ihtilaf yoktur", derken gerçekten doğru söylüyordu. Zira görüldüğü gibi bu farklı görüşlerin bir ağırlığı yoktu.

Soru: O halde Peygamberimiz'in vilâdeti Mekke'nin hangi bölgesinde meydana gelmiştir?

Belki de bir önceki konuda vardığımız görüşün doğruluğunu vurgulamak için; Peygamberimiz'in doğduğu yer hakkında ifade edilen en önemli görüşü zikretmekle başlamamız güzel olacaktır.

İbn Seyyidi'n-Nâs Muhammed b. Muhammed el-Umeyrî (öl.734 h.) *Uyûnu'l-Eser fi Sîreti Seyyidi'l-Beşer* adlı eserinde şöyle diyor: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'de Haccac'ın kardeşi Muhammed b. Yusuf'a ait olduğu söylenen evde dünyaya geldi. Bir başka görüşe göre; Şi'b-i Beni Haşim'de dünyaya geldi."²⁶¹

Hafız İbn Mogoltay (öl. 726 h.) *el-İşâre ilâ Sîretil-Mustafâ ve Tarihi Men Ba'dehû Mine'l-Hulefâ* adlı eserinde şöyle diyor: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mek-

²⁶¹ İbn Seyyidi'n-Nâs, *Uyûnu'l-Eser*: 1/39.

ke'de daha sonra Haccac'ın kardeşi Muhammed b. Yusuf'a ait olan evde dünyaya geldi. Bir başka görüşe göre; Şi'b-i Benî Haşim'de bir diğer görüşe göre Redm'de, bir başka görüşe göre Uşfân'da dünyaya geldi."²⁶²

İmam Süheylî *er-Ravdu'l-Ünüf* adlı eserinde şöyle demiştir: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'de Şi'b'da dünyaya geldi. Bir görüşe göre Safa'nın yanındaki evde dünyaya geldi."²⁶³

İbn Hişam ise Safa'nın yanındaki evde dünyaya geldiğini, bu evin sonraları Haccac'ın kardeşi Muhammed b. Yusuf'a ait olduğunu zikretmektedir.

Abdullah b. Cerrad'dan rivayet edildiğine göre; "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'de Redm'de dünyaya gelmiştir."²⁶⁴

Bütün görüşleri burada tek tek saymaya gerek yoktur.

Okuyucunun dikkatini çekmek istediğim şey, Uşfân veya Ebvâ gibi Mekke dışında bir yerde dünyaya geldiğine işaret eden görüşler, bu görüşlerin zayıflığını belirten "temrîz" sigasıyla gelmiştir

²⁶² İbn Mogoltay, *el-İşâre*, Yazma eser: Mektebetü'l-Haremi'l-Mekkî, Sire 87.

²⁶³ Süheylî, *er-Ravdu'l-Ünüf*: 1/278.

²⁶⁴ İbn Şahin, *Nasihu'l-Hadis*, hadis no: 649.

Diğer görüşler ise böyle zayıf bir ifade ile gelmiştir. Ayrıca bu görüşler Mekke'de dünyaya geldiği konusunda ittifak etmişlerdir.

O halde itibar edilen bütün görüşlere göre O'nun vilâdeti Mekke-i Mükerreme'de meydana gelmiştir. Buna Kur'ânî işaretleri ve mütevatir müstefiz hadislerin belirttiği hususları ilave ettiğimizde; vilâdet-i Nebî'nin Mekke dışında meydana geldiğini belirten her görüş reddedilmelidir.

O halde soru: Bu şerefli vilâdet Mekke-i Mükerreme'nin hangi bölgesinde gerçekleşmiştir? Haccac'ın kardeşi Muhammed Yusuf'a ait olduğu söylenen evde mi, Redm'de mi, Şi'b'da mı veya hangi Şi'b'da gerçekleşmiştir?

Eskilerin görüşlerini inceleyelim:

Mekke Tarihi hakkında en eski müellif, bilgimizin ulaştığı kadarıyla Muhammed b. Ömer el-Vakîdî (öl.207h.) dir. Bu mellifi sırasıyla şu müellifler izlemektedir:

- Ali b. Muhammed el-Medainî (öl. 225 h.)
- Ebu'l-Velid el-Ezrakî (öl. 250 h.)
- Zübeyr b. Bekkâr (öl. 256 h.)
- Ömer b. Şebbe (öl. 262 h.)

Üzücü olan şudur ki, bu müelleflerin eserlerinden insanların elinde dolaşan kitap olarak sadece Ebu'l-Velid

el-Ezrakî'nin *Ahbaru Mekke* isimli kitabı mevcuttur. Nitekim Ebû İshak el-Fakihî'nin kitabından bir nüsha, Avrupa kitüphanelerinden birinde bulunmaktadır.

O halde Mekke tarihinde temel eser, Ezrakî'nin *Ahbaru Mekke* adlı eseridir. Bu eser hicrî üçüncü asrın yarısından önce telif edilmiştir. Bu sebeple bu eser elimizdeki kitaplar arasında eski kaynaklara en yakın olanıdır. Ayrıca müellifi Mekke'lidir, Mekke'li olan dedesinden rivayette bulunmaktadır. Denildiği gibi; Mekkeli-ler Mekke'nin dar geçitlerini en iyi bilenlerdir. Dolayısıyla onun bilgileri şu ana kadar yazılan herhangi bir Mekke Tarihi kitabından daha güvenilir ve hassastır. Ancak gayb ilminde olan bilgiler müstesna. Bu çeşit gaybî bilgileri Allah murad ettiği vakitte ortaya çıkaracaktır.

Ezrakî, *Mekke Tarihi* kitabında -Üstad Ahmed Sibaî'nin bir parça ilâve açıklaması ile birlikte- uzun sözlerden sonra şöyle demektedir:

"Kuşşaşiye'de umumî caddeye indiğimizde Mekke'nin üst tarafına doğru yöneldiğimizde önümüze Meyve Çarşısı (Sûku'l-Fâkihe) dedikleri çarşı, sonra Taze Hurma Çarşısı (Sûku'r-Rutab) çıkmaktadır. Sonra Amir Oğullarından birine ait Ruba' yeralır. Gece Çarşısı (Sûku'l-Leyl) yanında Allah'ın malı (Malu'llah) adını verdikelri evle karşı karşıya geliriz. Bu evin yanında bugün Ali Geçidi (Şi'bu Ali) adını verdiğimiz Şi'bu ibn

Yusuf kıvrılarak devam eder. Bu geçitte Abdülmuttalib b. Haşim'in, Ebû Talib'in ve Abbas b. Abdulmuttalib'in evleri vardır.

Vilâdet Mekke-i Mükerrerme'de gerçekleştiğine göre; bu evlerden Abdülmuttalib b. Haşim'in, Ebû Talib'in ve Abbas b. Abdulmuttalib'in evlerinden birinde meydana gelmiş olmalıdır. Pekiyi bu evlerden hangisinde meydana gelmişti?

Tekrar Kureyş evlerinden ya da Kureyş ve müttefiklerinin yurtlarından sözeden Ezrakî'ye dönelim. Ezrakî şöyle diyor:

İlki Abdulmuttalib b. Haşim oğullarının yurdudur. Ebu'l-Velid diyor ki: Marhab oğullarının evinin yanındaki, İbnü's-Süleym el-Ezrakî'ye intikal etmiş, daha sonra da İsmail b. İbrahim el-Hucra'ya geçmiştir. Bu ev, Huveytb b. Abduluzza'nın evinin önündedir. Sonunda İbrahim b. Muhamed b. Talha b. Abdillâh'ın evi vardır. Oğlu Haris b. Abdulmuttalib ibn Yusuf geçidinin (bugünkü aıyla şî'bi Ali'nin) ilk mülkiyet hakkına sahiptir. İbn Yusuf'un evinin bir kısmı Peygamberimizin doğduğu yerdir. Peygamberimizin doğduğu yer ve çevresi Peygamberimizin babası Abdullah b. Abdulmuttalib'e aittir. Onun yanındaki yer Abbas b. Abdulmuttalib'e aittir. Bu ev Hayzeran'ın azatlı cariyesi Halisa'nın evidir. Sonra Mukavvim b. Abdulmuttalib'in evi bulunmakta-

dır. Bu ev, daha önce Zübeyde'nin azatlı cariyesi Talûb'un evi idi. Bunun yanbaşında Ebû Leheb'in evi vardı. Bu ev de Ebû Yezid el-Lehebî'nin evi idi. Bu ev Haşimîlerin bu geçitteki son mülküdür.

Ezrakî şöyle devam etmektedir: Abbas b. Abdulmuttalib'in Safa va Merve arasında evi vardı. Bu ev Cafer b. Süleyman'ın evine yakın şu anda Musa b. İsa'nın çocuklarının elinde bulunan evdi. Abbas b. Abdulmuttalib'in evi nakışlı evdir. Onun yanbaşında Merve'desafaya doğru sa'yeden kişinin hervele yapması (koşar adımlarla yürümesi için konulan işaret (yeşil ışık) vardı. İddia ettiklerine göre; bu ev minarenin yanındaki yakınında idi. Daha sonra h.167 yılında Mescid-i Haram Halife Mehdi tarafından genişletildiğinde burası Mescid-i Haram'ın içine alındı.²⁶⁵

O bölgede Haris b. Abdulmuttalib'in evi vardı. Sonra bu ev kendisinden satın alındı. Bunun yanında bugün Şîb-i Ali ismi verilen geçit vardı. Onun yanında Ebû Talib'e ait olan İbn Yusuf'un evi bulunmaktadır. Sonra Peygamberimiz'in doğduğu ev olan Abdullah b. Abdulmuttalib'in evi, onun yanında Mukavvim b. Abdulmuttalib'in evi, hemen yanında Ebû Leheb'in mülkü olan Ebû Yezid el-Lehebî'nin evi bulunmakta idi. Ayrıca

---

²⁶⁵ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/167.

Safa ve Merve arasında bulunan Abbas b. Abdulmuttalib'in evi vardı.

Daru'n-Nedve (Mekke Meclisi) binasını da unutmayalım. Ebû Muhammed İshak b. Ahmed b. İshak b. Nafi' el-Huzaî diyor ki: Daru'n-Nedve Ezrakî'nin kitabında belirttiğine göre; Mescid-i Haram'a bitişik Kâbe-i Muazamanın Şam cihetinde idi. Bu bina Kusayy b. Kilâb'ın evi di. Kureyşliler Kusayy'in çalışmalarından bereket elde etme arzusu ile cahiliyye döneminde danışma ve karar verme için bu evde toplanırlardı. Burada yapılan toplantılar sebebiyle **Daru'n-Nedve** ismi verildi. Sonra bu Nedve binası Haşim b. Abd-i Menaf b. Abdüddar'ın binası oldu. Sonra oğulları Amir ve (Musab b. Umeyr'in babası olan) Umeyr'in evi oldu. Daha sonra bu evi Muaviye b. Ebû Süfyan satın aldı.²⁶⁶

Dâru'n-Nedve'nin yanbaşımda Hz. Hadice bt. Huveylid'in evi bulunmaktaydı. Ezrakî diyor ki: Bu ev Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile Hz. Hadice'nin oturdukları evdi. Hz. Hadice bütün çocuklarını bu evde dünyaya getirmiş, bu evde vefat etmişti. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hicrete kadar be evde kalmış, ondan sonra da Ukayl b. Ebi Talib'e kalmıştı.²⁶⁷

²⁶⁶ İbn Abdî'l-Berr, *el-İstîab*; İbn Seyyidi'n-Nâs, *Uyûnu'l-Eser*.

²⁶⁷ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/170; Zerkânî, *Mevâhib*, 1/146; Nevevî, *Şerhu Müslim*, 16/8.

İşte genel hatlarıyla Allah Rasûlü'nün doğduğu ev ve civarındaki evler... Peki! Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bu evlerden hangisinde dünyaya geldi?

Şüphesiz ki, Allah Rasûlü'nün dünyaya geldiği ev, babası Abdullah b. Abdülmattalib'in evi idi. Bu ev de – gördüğümüz gibi- Abdülmuttalib Oğullarının yurdunda idi. Daru'n-Nedve'de doğması makul değildir. Çünkü babasının evi değildi ama Mekke'de önemli kararların verildiği yerd. Aynı şekilde Safa ile Merve arasındaki Abbas b. Abdülmattalib'in evinde de doğması makul değildir. Babasının evi bulunduğu göre; Ne Ümmü Hani'in, ne de Ömer kalesine yakın Hz. Hadice'nin evinde doğmuş olabilirdi. Dünyaya geldiği ev olmaya layık ev babasının evi olmalıdır. Tarih buna mani' bir sebep zikretmemektedir.

Buna göre; bugün Mekke'de Peygamberimiz'in doğduğu ev diye bilinen yer, orada doğduğu tevatürle kesin olarak tesbit edilen yerdir. Bu ev, Şi'b-i Ali geçidinde ilk evdir. Bu ev, bugün Kattan Kütüphanesi diye bilinen kütüphanenin yerinde idi. Bu kütüphaneyi Şeyh Abbas el-Kattan yaptırmıştı. Burada daha sonra Haccaç'ın kardeşi Muhammed b. Yusuf'a ait olan ev vardı.

Süheyli'nin; Şi'b'da bir başka rivayete göre Safa'nın yakınındaki evde dünyaya geldi, ifadesi bu sözü te'kid

etmektedir. Zira bu ev, Şi'b-i Ali'nin başında Safa'ya doğru bakıyordu. Bu ev, aynı zamanda Takıyyüddin el-Fasî'nin sözettği Sûku'l-Leyl bölgesine yakındı.

Bu görüşü İmam Süheylî garip karşılamış ve şöyle demiştir: Peygamberimiz'in doğduğu ev, Sûku'l-Leyl'de bulunmaktadır. Meşhur olan görüş budur. Ev, Şi'b-i Ali'nin alt tarafında hatta baş tarafında vadinin alt tarafında kalan kısımda yer almaktadır. Bu, Sûku'l-Leyl bölgesinde Safa yakınında bulunmaktadır. Bazılarının bunu alt tarafında bulunan Şi'b-i Benû Haşim'e nisbet etmiş olmaları da uzak bir ihtimal değildir. Takıyyüddin el-Fasî'nin ifadesi bununla örtüşmektedir. Zira bu ev, Sûku'l-Leyl bölgesinde Safa yakınında bulunmaktadır.

Nesilden nesile bütün nesillerin kabul ettikleri görüş, bu görüşü desteklemektedir.

İnsanlığın efendisi Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'in dünyaya geldiği yer olması şerefi; Mekke'yi bütün yerlerden üstün kılan bu şeref, Mekke'ye mübarek olsun.

Bizlere, dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan müslümanlara O'na uyma şerefine, O'nun ümmeti olma şerefine erişmemiz mübarek olsun.

Rabbimizden Kevser havuzu başında inşaallah O'nunla birlikte olmayı, O'nun şerefli ellerinden içmeyi

kana kana içmeyi, O'nun şefaatine nail olmayı ve O'nun zümresinde haşır olmayı niyaz ediyoruz.

O'nun Göğsü Açıldı (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)

Okuyucu, hiç kuşkusuz Peygamberimiz'in göğsünün açılması ile O'na sevgi duymamız arasındaki ilgi nedir ki? diyerek bu başlığa şaşıracaktır.

O'nun göğsünün yarılması olayı, aslında -büyük davetçi Üstad Muhammed Müteveli eş-Şa'râvî'nin ifadesiyle: İslâm karşı aşırı kıskanç olan bazı kimselerin; "İslâm bütün meselelerinde akılla birlikte yürümektedir, peygamberimizin göğsünün yarılması gibi bir mucize akılla uyuşmamaktadır," düşüncesiyle inkâr ettiği mucizelerdendir.²⁶⁸

Üstad Şa'ravî bu makalede bu görüşte olanlara şu cevabı vermektedir: "Dinler bu tartışmaya girmezler. Din akılla asıl zirvedeki konuyu tartışır. O da Allah'a iman zirvesidir. İman meselesine akılla girdiğinde sen inanmak ve inanmamakta hürsün. Allah'a iman meselesine akılla girdiğinde ve imana ulaşarak bu meseleyi bitirdiğinde; bundan sonra Allah'dan geleni, O'nun buyurduklarının tamamını kabul et. İşte o anda aklın rolü, Al-

²⁶⁸ Kuveyt'te çıkan 19.02.1986 tarih ve 8283 sayılı *er-Re'yü'l-Âmm* dergisinde muharririn sorusuna Üstad Muhammed Müteveli eş-Şa'râvî'nin verdiği cevaba bakınız.

lah'dan nakledilene "Bunu Allah buyurdu mu, buyurmadı mı?" şeklinde değerlendirmek olacaktır."²⁶⁹ Yani Allah Rasûlünden sahih bir şekilde geldi mi, gelmedi mi? şeklinde değerlendirme yapılacaktır. "Rasûl size neyi verirse onu alın. O size neyi yasaklarsa ondan kaçının."²⁷⁰

Kuşkusuz, Allah Rasûlü'nün göğsünün yarılması ile ilgili olarak nesilden nesle nakledilen, hiçbir şekilde inkâr edilmesi mümkün olmayan çok hadis varid olmuştur.

Bu olay bir mucizedir. Mucize, beşerin benzerini yapmaktan aciz kaldığı olay anlamındadır. Kâinatta varolan sistemin mucize ile uyuşmadığı bahanesini ileri sürebilirler.

Bu ifade, ilk bakışta doğrudur. Ancak mucize, kâinattaki varolan kanunlara göre gerçekleşmiş olsaydı, mucize olma özelliği kaybolurdu. Zira mucize, normal şartlarda meydana gelmeyecek olan olay demektir. Bu sebeple Allah'ın var etmesiyle gerçekleşen "harikulâde, olağanüstü olay" diye isimlendirilir. Bu durum, aslında beşeri âciz kılan bir husustur. Allah'ın asla âciz olmadığı konusunda şüpheye düşen kimse, -Allah korusun- küfre düşer.

²⁶⁹ Adı geçen dergi.

²⁷⁰ Haşr, 59/7.

Ancak bazı çağdaş İslâm mütefekkirleri Allah Rasûlü'nün göğsünün yarılması olayını bir başka açıdan inkâr etmişlerdir. Konuya farklı bir açıdan bakmışlar, mucize konusunu hesaba katmamışlardır. Onlar üstünlük ve mükemmelliğin, beşerin nefsî arzularıyla ve hazlarıyla mücadele etmesi yoluyla gerçekleşeceği görüşündedirler. Dolayısıyla onlara göre nefsî arzularını yenen ve şehvetine galip gelen kimse, nefsî arzularına yenilen ve şehvetine mağlup olan kimseden daha üstündür.

Peygamberleri meleklerden üstün görenler bu esasa dayanmaktadırlar. Zira melekler, Allah'ın yarattığı ilâhî fitrat gereği, nefsî arzulara karşı yenilgiye düşmekten ve şehvetlere mağlup olmaktan emindirler.

Allah Rasûlü'nün göğsünün yarılması olayı onların görüşüne göre Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellemi melekler arasına katmak demektir. Çünkü onların anlayışına göre bu olay, Peygamberimiz'i beşerî kemalin ölçüsü olan nefsî arzulara karşı koyabilme ve onlarla başedebilme unsurundan soyutlamakta, yani O'nu melekleştirmektedir. Zira Peygamberler, bu özellikleriyle meleklerden bile daha üstün dereceye çıkmaktadırlar.

Allah Rasûlü'nün göğsünün yarılması olayından amaç bu olsaydı, bu görüş doğru bir görüş sayılabilirdi. Halbuki asıl amaç, Allah Rasûlü'nün göğsünün yarılması

olayı hakkında nakledilen hadislerin bir çoğunda farklı bir şekilde açıklanmıştır:

Übeyy b. Ka'b'dan rivayet edildiğine göre; Ebû Hüreyre, Peygamberimiz'e başkalarını sormadığı konularda soru sormaya özen gösterirdi.

- Ya Rasûlallah! Peygamberlik konusunda ilk gördüğün şey ne idi? Dye sordu. Allah Rasûlü rahat bir şekilde oturdu ve şöyle buyurdu:

- "Ey Ebû Hüreyre! Önemli bir soru sordun. Ben on yaşlarında iken çölde idim. Başımın üstünde bir ses duydum. Bir de ne göreyim. Bir kişi diğerine:

- Bu o mu? diye soruyor; diğeri:

- Evet, diye cevap veriyordu. Bu iki zat beni daha önce hiç kimsede görmediğim bir yüzle, daha önce hiçbir varlıkta görmediğim bir ruhla, daha önce hiç bir kimsede görmediğim kararlılıkla karşıma çıktılar. Bana doğru yürüyerek geldiler. Her biri bir pazumu tuttu. Ama sanki bana hiç dokunmuyor gibiydiler. Biri arkadaşına hitaben:

- Göğsünü yar, dedi. Göğsüme doğru eğildi ve görebildiğim kadar kansız ve acısız bir şekilde yardı. O zat:

- Göğsünden kin ve kıskançlığı çıkar, dedi. Kan pıhtısı gibi şey çıkardı sonra onu attı. O zat:

- Göğsüne rahmet ve şefkati koy, dedi. Bir de ne göreyim, gümüşe benzer bir şey çıkardı. Sonra sağ ayağımın başparmağını dürttü ve bana:

- Selametle yürü git, dedi. Ben de küçüklere şefkat, büyüklere merhamet hissiyle oradan ayrıldım."²⁷¹

O halde Allah Rasûlü'nün göğsünün yarılması olayından amaç O'nun kalbinin rahmet ve şefkatle doldurulmasıdır. Kalbin rahmet ve şefkatle doldurulması kişinin nefsî arzularıyla mücadeleye gerek kalmayacağı, yani melekleşeceği manasına gelmez. Bilakis bu durum, nefsî arzularıyla mücadeleyi teşvik edeceği anlamına gelir.

Meselâ Sevgili Peygamberimiz'in şu hadisini ele alalım: "Muhammed'in kızı Fatıma hırsızlık yapsaydı, onun da elini keserdim."

Eğer tamamne melekleşme söz konusu olsaydı; rahmet ve şefkatle dolu olan bir kalbin ciğer paresi olan kızına, -özellikle Yaradılmışların Efendisinin nezdinde müstesna yeri bulunan Hz. Fatıma gibi bir kızına- böyle bir had cezasını uygulamayı düşünmesi bile imkânsız olurdu.

---

²⁷¹ Abdullah b. Ahmed b. Hanbel, *Zevâidü'l-Müsned*, 5/139; *Şifâ Şerhî*'nde bu hadisi İbn Hibban, Hâkim ve *el-Muhtara* sahibi Ziya el-Makdisî'nin rivayet ettiği ve sahih olduğunu söyledikleri ifade edilmiştir.

Diğer taraftan bu konudaki hadislerin çoğu, gelen iki zâtın -iki meleğin- O'nun değerli göğsünü hikmet ve imanla doldurduğuna da işaret etmektedir.

Bu ifadeler, bir önceki hadisle çelişmemektedir. Zira bu şefkat ve rahmet hikmete muhtaçtır. Bu şefkat ve rahmet yersiz kullanılamaz. Bunun içindir ki, Allah Rasûlü'nün nefisine karşı mücadelesi, başkalarının kendi nefislerine karşı mücadelesinden daha büyüktür. Çünkü O âlemlere rahmettir. Kalbi rahmetle dopduludur. Bununla birlikte kendisine verilen bütün güçle kâfirlere karşı savaşılabilecek kadar şiddetli olmak zorundadır.

O'nun bu tavrını kalbi şefkat ve rahmetle dolu olmayan bir başka müslümana karşı tavrıyla karşılaştırınız. Böyle bir kişi, kâfirle savaşırken kalbi şefkat ve rahmetle dopdolu olan Rasûlün hissettiği nefsi mücadeleyi hissetmez. Çünkü O'nun rahmet derecesi, Allah Rasûlün kalbindeki rahmet derecesi ile karşılaştırılamayacak kadar çok azdır. Allah Rasûlü bu rahmete karşı koymakta, Fatıma hırsızlık yapmış olması durumunda ya da Allah'ın rahmet olarak gönderdiği insanlık âlemi arasında yeralan düşmanlarla çarpışma zorunda kaldığında bile bu rahmet onu zorlamaktadır. Onun şefkat ve rahmet derecesi, bütün insanların şefkat ve rahmet derecesinin tamamından daha ağır basacaktır.

O'nun mübarek göğsünün iki melek tarafından yarılmasından sonra hikmet ve imanla doldurulduğuna işaret eden hadis-i şerifler çoktur. Onlardan biri şu hadistir:

Ebû Zerr el-Gıfarî radiyallahu an'den rivayet edildiğine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Ben Mekke'de iken evimin tavanı açıldı. Cebrail nazil oldu. Göğsümü açtı, sonra Zemzem suyu ile yıkadı. Sonra hikmet ve iman dolu altından bir leğen getirdi onu göğsümün içine boşalttı ve sonra da kapattı."**²⁷²

Malik b. Sa'saa radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Payegamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Ben Beytullah'ın yanında uyur-uyanık durumda iken; hikmet ve iman dolu altından bir leğen getirildi, göğsümden göbeğime kadar yardı-lar. Sonra karnımı Zemzem suyu ile yıkadılar. Sonra hikmet ve imanla doldurdular."**²⁷³

Buhârî ve Müslim'in bir başka rivayetine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Hatîm'de -bir başka rivayette Hicri İsmail'de- uzanmış**

²⁷² Buhârî, Salât 1, hadis no: 349; Müslim, İman 74, hadis no: 163.

²⁷³ Buhârî, Menakıbü'l-Ensar 42, hadis no: 3887; Müslim, İman 74, hadis no: 164.

yatarken bana bir melek geldi. Şurası ile şurasının arasını yaradı..."

Buhârî ve Müslim'in bir üçüncü rivayetine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Beni götürdüler. İçinde Zemzem suyu bulunan altından bir leğen getirildi. Göğsüm şuradan şuraya -yani karnımın alt tarafına kadar- yarıldı."

Bir başka rivayette; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Hikmet ve iman dolu altından bir leğen getirdiler. Göğsümden göbeğime kadar yarıldı. Zemzem suyu ile yıkadılar."²⁷⁴

Enes b. Malik radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Beni aldılar, zemzeme götürdüler., göğsümü yardılar, sonra zemzem suyu ile yıkadılar. Sonra indirildim."²⁷⁵

Berkanî rivayetinde şunu ilâve etmektedir: "Sonra indirildim. Hikmet ve iman dolu bir leğen getirildi. - Buhârî ve Müslim'in rivayetine göre- O'nu taşıdılar. Sonra Zemzem kuyusunun yanına koydular. Aralarından Cebrail aleyhisselâm bu görevi üstlenmişti. Ceb-

²⁷⁴ Buhârî, Bed'ü'l-Halk 6 hadis no: 3207; Müslim, İman 74, hadis no: 163; Tirmizî, Tefsiru'l-Kur'an 83, hadis no: 3346, Nesâî, Salât 1, hadis no: 448.

²⁷⁵ Hadisin lafzı Müslim'e aittir.

rail O'nun göğsünü göbeğine kadar yardı. Sonra zezem suyu ile yıkadı. İçi teretmiz olmuştı. Sonra da altından bir leğen getirildi..."²⁷⁶

Übeyy b. Malik radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Ben Mekke'de iken evimin tavanı açıldı. Cebrail aleyhisselâm geldi. Göğsümü yardı. Sonra zezem suyu ile yıkadı. Sonra hikmet ve iman dolu altından bir leğen getirdi. Bu leğeni göğsüme boşalttı. Sonra göğsümü kapattı."²⁷⁷

Ebû Hureyre radiyallahu anh "Bir gece kulunu Mescid-i Haram'dan alıp Mescid-i Aksâ'ya götürren, Allah bütün noksan sıfatlardan münezzehtir,"²⁷⁸ meâlindeki âyet hakkında şöyle bir hadis nakletmiştir: Cebrail aleyhisselâm yanında Mikâil de olduğu halde geldi. Cebrail aleyhisselâm Mikâil'e:

- Bana O'nun kalbini yıkayabilmem ve göğsüne genişlik verebilmem için zezem suyu dolu bir leğen getir, dedi. Karnını yardı ve üç defa yardı..."²⁷⁹

²⁷⁶ Müslim, İman 74, hadis no: 164.

²⁷⁷ Müslim, İman 74, hadis no: 162; Ayrıca bkz. Tirmizî, Tefsiru'l-Kur'an 83, hadis no: 3346; Nesâî, Salât 1, hadis no: 448.

²⁷⁸ İsrâ, 17/1.

²⁷⁹ Bezzâr, Ebû Ya'lâ, İbn Cerir et-Taberî, Muhammed b. Nasr el-Mervezî, İbn Hatim ve İbn Mürdeveyh rivayet etmiştir.

Halid b. Ma'dan bazı ahabdan bazılarında naklediyor: Sahabe-i Kiram:

– Ya Rasûlallah! Bize kendinden bahset, dediler. Buyurdu ki: “Ben Hz. İbrahim’in duası, Meryem oğlu İsa’nın müjdesiyim. Annem bana hâmile kaldığı zaman bir rüya görmüştü. Annem, rüyasında kendi vücudundan bir “Nûr” çıktığını, bu nurla Şam’daki Busrâ sarayları aydınlandığını görmüştü. Sa’d b. Bekr Oğulları diyarına sütanneye götürüldüm. Ben sütkardeşimle koyunlarla birlikte iken bana beyaz elbiseli iki adam geldi. Yanlarında içi buz dolu altından bir leğen vardı. Beni yatırdılar, karnımı yardılar. Kalbimi çıkarıp yıkadılar. İçine hikmet ve iman koydular.”²⁸⁰

Gördüğün gibi, O’nun mübarek göğsünün yarılması şefkat ve rahmetle doldurulması için, hikmet ve imanla doldurulması, bu şefkat ve rahmet kendi arzusu ve isteği aksine olsa da hikmet gereği kullanmak içindi. Bu konuda daha önce yeteri kadar örnek verdik.

Burada Hz. Peygamber’in göğsünün yarılması ile O’nun diğer insanlarla ortak olan beşeriyet unsuru arasında en küçük bir alâka yoktur. Burada sadece sevdiğine had cezası uygulanması durumunda ya da müşrklere çarpışma zorunda kaldığı durumlarda O’nun görevinin

²⁸⁰ İbn Asâkir, *Târihu Dimâşk*, 1/38.

başkalarından çok daha zor olduğuna işaret edilmektedir.

Zira Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, âlemlere rahmet olarak gönderilmişti. İnsanlar arasında rahmette O'nunla boy ölçüşecek hiç kimse yoktu. Başkasına had cezası uygulanması veya müşriklerle çarpışma, mübarek göğsü şefkat ve rahmetle dolu olan kimseye göre; çok daha hafif idi.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem, Zeyd b. Harise'nin eşinden boşanması ve o gün yaygın âdetlere göre baskı altında kalmasına rağmen Allah Teâlâ'nın onunla evlenmesini emretmesi olayında ve savaşlarda olduğu gibi pek çok zaman hikmetle dopdolu olması dolayısıyla başkalarından farklı davranmak zorunda kalıyordu.

Bu ve benzeri emirler, Allah tarafından verilen emirler olup bu konuda nefsiyle mücadele etmiş, hiç kimsenin yapamayacağı bir şekilde nefsini yenmişti. Başka insanların aciz kalacağı durumlarda O nefsine hâkim olabilmişti.

Göğsünün imanla dolu olması konusuna gelince; bu O'nun mü'minlere önder olması sebebiyle idi. İnsanlar ona tabi olduklarında O, imanını insanlara yaymalıydı. Mükemmel bir önder olması için; Allah O'na insanla-

ra paylaştırılacak olssa hepsine yetecek dercede "güçlü bir iman" vererek O'nun imanını artırdı.

Bu durum beşer olma özelliğiyle veya nefsiyle mücadele etmesi özelliği ile çelişmez. Zira iman mü'mini cihad ve savaşa teşvik eder. Bu, taşıdığı iman gücüne rağmen mü'minin nefsi çarpışmaya ve savaşmaya arzudur, vurup kırmaktan memnun kalır, demek değildir. Buna nasıl hayır diyebiliriz? Alah Teâlâ: "Savaş size zor geldiği halde farz kılındı?"²⁸¹ buyurmuyor mu?

İsrâ ve Mi'rac Gecesi Allah Rasûlü'nün göğsünün yarılması olayına gelince; bu durum Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in Cenab-ı Hakla görüşmesine, O'na "iki yay arası kadar, hatta daha da yakın"²⁸² olmasına, Allah'ın Rasûlüne hitap etmesine, O'na ünsiyette bulunmasına, O'na özel bir şekilde vahiy indirmesine hazırlık olması içindir.

Cenab-ı Hak ile bire bir görüşme, öncelikle O'nun bütün insanlardan ayrıldığı üstün bir meziyettir. İkinci olarak bu görüşme, normal beşerî tabiatte bulunmayan ve hiçbir kimsenin ihtiyaç duymadığı "özel bir güç" sahibi olmayı gerektirir.

İsra ve Mirac hadisinde belirtilen şekliyle Allah ile görüşme ile şereflenecek kimse kim olursa olsun, O'nun

²⁸¹ Bakara, 2/216.

²⁸² Necm, 53/9.

görevini kolaylaştıracak bir hazırlık mutlaka olmalıdır. Bu şerefe Allah'ın muazzam sevgilisi ve en değerli Rasûlü dışında hiç kimse nail olamamıştır.

Cenab-ı Hak kitabında: "Musa tayin ettiğimiz vaktte (Tûr'a) gelip de Rabbi onunla konuşunca «Rab-bim! Bana (kendini) göster; seni göreyim!» dedi. (Rab-bi): «Sen beni asla göremezsın. Fakat şu dağa bak, eğer o yerinde durabilirse sen de beni göreceksın!» buyurdu. Rabbi o dağa tecelli edince onu paramparça etti, Musa da baygın düştü."²⁸³ buyurduğuna göre; bu, Allah Rasûlü'nden başkası için nasıl mümkün olabilirdi?

Allah Teâlâ habibi Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'i üzme ve incitme için davet etmedi. O'nu başka hiçbir kimsenin erişemeyeceği bir özellikle şereflendirmek, O'na özel bir muamelede bulunmak için semâlara davet etti.

Bu sebeple Allah Teâlâ Rasûlünü bu ulvî Mi'rac yolculuğuna davet ettiğinde O'nu Allah'a en yakın olacak seviyeye ehil kıldı. Bu durum beşerî özelliklerle çelişmemektedir. Allah Teâlâ övgü sadedinde şöyle buyuruyor: "Göz şaşmadı, sınırı da aşmadı."²⁸⁴

Zira o makam, O'nunla diğer insanlar arasında ortak olan beşerî tabiat hükmü ile gözün kayıp şaşabileceği

²⁸³ A'râf, 7/143.

²⁸⁴ Necm, 53/17.

ve sınırı aşabileceği bir makam idi. Fakat O, hiç kimsenin mktedir olamayacağı bir zamanda bu tabiata hâkim oldu ve beşerin gücünün yetmediği bir durumda nefesine galip geldi.

O halde Allah Rasûlü'nün mübarek göğsünün açılması, "O'nun diğer insanlarla ortak olduğu beşerilik vasfından kurtulması anlamına gelir," görüşü, doğru temele dayanmayan bir görüştür.

Sabit el-Bünanî'nin Enes b. Malik radiyallahu anh'den rivayet ettiğine göre; Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem -sütannesini Halime'nin diyarında çocuklarla oynarken O'na Cebrail aleyhisselâm gelmiş, O'nu tutup yatırmış, göğsünü açmış, kalbini çıkarmış, kalbinden bir kan pıhtısını almış ve O'na hitaben:

- Bu, Şeytan'ın sende bulunan hissesidir, demişti. Sonra kalbini altından bir leğen içerisinde zezem suyu ile yıkamış, sonra kalbini yapıştırıp tekrar yerine koymuştu. Bu durumu gören çocuklar koşarak annelerine gitmiş,

- Muhammed öldürüldü, demişlerdi.²⁸⁵

---

²⁸⁵ Müslim, İman 74, hadis no: 162, Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 13/121, 148, 288. Bu iki kaynakta nakledilen hadisin sonunda şu ifade bulunmaktadır: Enes, "Ben O'nun göğsünde bu dikişin izini görüyordum," demiştir.

Sütanne Halime es-Sa'diyye radiyallahu anhâ Muhammed MustafA'nın Mekke'den alınması ve emzirilmesi ile ilgili uzunca hadisinde şöyle diyordu:

Süt erkek kardeşi koşarak bize geldi. Bana ve babasına:

– Kureyşli sütkardeşim Muhammed'e yetişin. İki adam geldiler, Muhammed'i yatırdılar, karnını yardılar, dedi.

Biz de hemen Muhammed'e doğru çıktık, yanına vardık. Muhammed ayakta duruyor ama rengi gitmişti. Babası O'nunla kucaklaştı. Ben de kucaklaştım. Sonra O'na:

– Neyin var evladım, dedik? Muhammed:

– “Üzerinde beyaz elbiseler olan iki adam bana geldiler, beni yatırdılar, sonra karnımı yardılar, Vallahi ne yaptılar bilmiyorum, dedi. O'nu kucaklayıp eve döndük...”²⁸⁶

Bu konuda başka hadisler de mevcuttur. Bunların tamamını zikrettiğimizde konu uzayacaktır. Öyle inanıyorum ki, kalbi ve akli olan kimseler için zikrettiğimiz hadisler yeterli olacaktır.

İbn Hacer (r.a.) *Fethu'l-Bârî* kitabında mirac gecesinde Allah Rasûlü'nün mübarek göğsünün yarılması

²⁸⁶ Heysemî diyor ki: Hadisi Ebû Ya'lâ ve Taberânî rivayet etmiştir, hadisin ricâli güvenilir ravilerdir. (*Mecmeu'z-Zevâid*, 8/220-221).

olayını inkâr edenlere cevap makamında şöyle demiştir: "Bunlar inkâr edilemez. Bu konuda pek çok rivayetler varid olmuştur."²⁸⁷

Veliyyullah ed-Dihlevî ismiyle meşhur Şeyhu'l-İslâm Ahmed b. Abdurrahim *Huccetullahi'l-Baliğa* isimli eşsiz eserinde şöyle diyor: "Melekler ortaya çıktılar, O'nun kalbini yardılar, iman ve hikmetle doldurdular. Bu misal ve şehadet âlemi arasında gerçekleşti. Bu sebeple O'nun kalbinin yarılması O'nun hayatını yok etmedi. Sadece orada dikiş izi kaldı. Misal âlemi ile şehadet âlemi arasında kalan herkes için durum böyle olur."²⁸⁸

İbn İshak diyor ki: Bana Haris b. Hatıb el-Cümahî b. Abdillâh b. Ca'fer b. Ebî Talib'in azadlı kölesi Cehm b. Ebî Cehm ya da ona anlatan biri şunu nakletti:

Allah Rasûlü'nü emziren sütannesi Halime bt. Ebî Züeyb es-Sa'diyye anlatıyor: Muhammed'le kabilemize döndük. Vallahi, O'nun bize gelişinden birkaç ay sonra di. Sütkardeşiyle evlerimizin arkasında koyunlarla birlikte idiler. Sütkardeşi koşarak bize doğru geldi. Bana ve babasına:

²⁸⁷ İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*, 7/724.

²⁸⁸ Veliyyullah ed-Dihlevî, *Huccetullahi'l-Baliğa*: 2/205, Ebu'l-Hasen en-Nedvî, *es-Sîretü'n-Nebeviyye* s.87-88 Dipnot 3 (Daru's-Şurûk, Beyrut, 1979).

- Kureyşli sütkardeşimi üzerlerinde beyaz elbiseler bulunan iki adam aldılar, yatırdılar, karnını yardılar. O'nu kamçılıyorlardı, dedi. Ben ve babası hemen evden çıktık. Muhammed'e:

- Neyin var evladım, dedik? Muhammed:

- "Üzerinde beyaz elbiseler olan iki adam bana geldiler, beni yatırdılar, sonra karnımı yardılar, Orada bir şey aradılar ama neydi bilmiyorum. dedi. Muhammed'i alıp evimize döndük.

İbn İshak diyor ki: Sevr b. Yezid bana, ehl-i ilimden birinden -zannedersem Halid b. Ma'dan el-Kelâyimî'den- şu haberi nakletti: Allah Rasûlü'nün ashabından bir grup:

- Ya Rasûlallah! Bize kendinden bahset, dediler. Buyurdu ki:

- "Evet, Ben Hz. İbrahim'in duası, kardeşim İsa'nın müjdesiyim. Annem bana hâmile kaldığı zaman bir rüya görmüştü. Annem, rüyasında kendi vücudundan bir "Nûr" çıktığını, bu nurla Şam'daki Busrâ sarayları aydınlandığını görmüştü. Sa'd b. Bekr Oğulları diyarına sütanneye götürüldüm. Ben sütkardeşimle koyun güderken bana beyaz elbiseli iki adam geldi. Yanlarında içi buz dolu altından bir leğen vardı. Beni aldılar, karnımı yardılar. Kalbimden siyah bir kanpıh-

tısı çıkarıp attılar. Sonra kalbimi buz parçası ile yıkadılar. İçine hikmet ve iman koydular.”²⁸⁹

Bu hadislerin ravileri arasında cerh edilen; hadis uydurmacılığı, yalancılık veya münafıklıkla bilinen bir ravi dolayısıyla bu hadisi inkâr etmeye sebep olacak bir delil bulunmamaktadır.

O halde bu olay, Buhârî ve Müslim’de sahih nasla varid olan sahih bir olaydır. **“Nassın bulunduğu yerde ihtihad edilmez,”** kaidesi meşhurdur.

Ben bu sebeple bunun gibi gibi birbirini te’yid eden hadis-i şeriflerin tevatürüyle sabit olan, tereddüt ve kuşkuya yer bırakmayan bir olayı inkâr edenlere hayret ediyorum.

Kısaca: Bütün kesin deliller Allah Rasûlü’nün göğsünü iki meleğin yardığına ve oradan şeytanın hissesi olan kan pıhtısını çıkardıklarına, kalbini şefkat ve merhametle doldurduklarına, bu şefkat ve merhametin yerinde kullanması için kalbini hikmetle; bütün mü’minlere mükemmel bir önder olması için de imanla doldurduklarına işaret etmektedir.

Burada –daha önce belirttiğimiz gibi- Allah Rasûlü’nün beşer olma özelliğiyle çelişen hiçbir şey yok-

---

²⁸⁹ İbn İshak.

tur. O'nun beşer olma özelliği, Allah Teâlâ'nın bize lütuf olmak üzere zikrettiği hususlardan biridir.

"Andolsun ki, size sizin içinizden bir Rasûl gelmiştir. Sizi üzen şeyler O'na ağır gelir. O, sizin üzerine tır tır titrer, mü'minlere son derece şefkatli ve son derece merhametlidir."²⁹⁰

Bu sebeple O'nu sevmemiz bizim üzerimize farz olmuştur. Zira O son derece şefkatli ve son derece merhametlidir. Zira O; mü'minlere kendi canlarından daha yakındır. Mü'minlerin sıkıntıya ve haksızlığa uğramaları O'na çok ağır gelir. Biz, burada sadece bazı özelliklerini zikrettiğimiz böyle eşsiz bir şahsiyeti sevmezsek ya kimi seveceğiz?!

Uzak durursak, üzerimize düşen görevimizi yapmaktan;

Bizim için cömertçe lütufta bulunulması ne kadar doğru olur?

Bir şey bir başka şey sebebiyle zikredildiğine göre; Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in diğer bazı mucizelerini zikredelim. Bu münasebetle Allah Teâlâ'nın O'na ikram ettiği hususlardan pek azını açıklayalım. Allah'ın bize lütufta bulunduğu ve dolayısıyla

---

²⁹⁰ Tevbe, 9/128.

O'nu sevmemizi ve O'na itat etmemizi vacip kılan hususları açıklamış olalım.

Muhammed Mustafa'yı sevmek Allah'ı sevmektir, O'na itaat etmek, Allah'a itaat etmek demektir. "De ki: Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin."²⁹¹

Allahumme salli ve sellim ve bârik aleyh. (Allah'ım O'na salât ve selâm eyle. O'na lütuf ve bereketinle muamele eyle.)

Diğer Mucizeler

Pek çok nebevî mucizeler var ki, onları arzettiğimizde bütün bunların Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi veselem'in beşer olma özelliği ile çeliştiğini, bu mucizelerin Allah tarafından verildiğini görürüz.

1. Allah Rasûlü'nün mucizelerinden biri küçük bir bardaktan bir orduyu sulamasıdır. Bardağa elini koymuş, parmakları arasından su fışkırmış ve hepsi suya kanmışlardı. Bu meydana gelmiş olan gerçek bir olay değil midir?

2. Aynı şekilde bir ölçek yiyecekle -sayıları üçyüz ya da yüz otuz olduğu rivayet edilen- pekçok kişiyi do-

---

²⁹¹ Âl-i İmrân, 3/31.

yurması da bir mucize idi. Bu da sadece O'nun beşer olmasıyla çelişiyor diye inkâr edilebilir mi?

3. Allah Rasûlü'nün mucizelerinden biri olan Kureyş'in talebi üzerine ayın yarılması olayı, O'nun peygamberliğinin doğruluğunu gösteren bir mucizedir. O'nun bir işareti ile Allah Teâlâ ayı iki parçaya ayırmış ve Kureyşliler bunu çıplak gözle görmüşlerdi. Sonra da "Muhammed bizi büyüledi," diyerek karşılık vermişlerdi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak şu âyetleri indirmişti: "Kıyamet yaklaştı. Ay yarıldı. Onlar bir mucize gördüklerinde yüz çeviriler. Bu sürekli bir sihirdir, derler."²⁹²

Bu âyetin ifade tarzı, bunun dünyada olduğu hususunda gayet açıktır. Bu konudaki hadisler sahihtir. Bu hadisleri Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir. Bu konuda fazla bilgi edinmek isteyen *Delâilü'n-Nübüvve* kitaplarına bakmalıdır.

Enes b. Mâlik radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Mekke'liler Allah Rasûlü'nden bir mucize göstermesini istediler. O da ayın yarılması olayını mucize olarak gösterdi.²⁹³

²⁹² Kamer, 54/1-2.

²⁹³ Buhârî, Tefsir (Kamer, 54/1) hadis no: 4867; Müslim, Sıfatü'l-Münafikîn 50, hadis no: 2802.

Abdullah b. Mes'ud radiyallahu anh anlatıyor: Biz Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ile birlikte Mina'da iken ay iki parçaya ayrıldı. Biri dağın arka tarafında diğeri ön tarafında idi. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem: "**Şahid olun,**" buyurdu.²⁹⁴

Abdullah b. Abbas radiyallahu anhüma: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem zamanında ay yarıldı, demiştir.²⁹⁵

4. Kütüğün inlemesi: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem hutbelerini bir hurma kütüğüne dayanarak okuyordu. Minber yapınca, hutbeyi minber üzerinde okumaya başladı. Bunun üzerine hurma kütüğü orada bulunanların duyacağı tarzda inleyerek ağladı.

5. Peygamberimiz'in gözleriyle gördüğü gibi, namaz kılarken arkadan cemaati görmesi konusunda ne diyeceğiz? Sadece kendi şahsî görüşümünü hakem tayin ettiğimiz takdirde; bu durum, O'nun beşer olma özelliğiyle çelişmez mi? Halbuki bu özellik, O'na has, sabit olan bir özelliktir.

Ebû Hureyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle

²⁹⁴ Buhârî, Tefsir (Kamer, 54/1) hadis no: 4864; Müslim, Sıfatü'l-Münafikîn 50, hadis no: 2800. Lafız Müslim'e aittir.

²⁹⁵ Buhârî, Tefsir (Kamer, 54/1) hadis no: 4866; Müslim, Sıfatü'l-Münafikîn 50, hadis no: 2803.

buyurmuştur: **"Şu kıblemi görüyor musunuz? Allah'a yemin ederim ki, sizin huşûunuz da rükûunuz da bana gizli kalmaz. Ben sizi arkamdan görürüm."**²⁹⁶

Müslim'in bir başka rivayetinde; Ebû Hureyre radiyallahu anh anlatıyor: Allah Rasûlü bize namaz kıldırdı. Namazdan sonra bize doğru döndü. Bir sahabîye hitaben:

- **"Ey falan! Namazını güzel kılamaz mısın? Namaz kılan kimse namaza durduğunda nasıl namaz kıldığına bakmaz mı? Zira kişi namazı kendisi için kılar. Yemin ederim ki, ben sizi ön taraftan gördüğüm gibi, arkadan da görürüm."**²⁹⁷

Ebû Hureyre radiyallahu anh anlatıyor: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bize namaz kıldırdı. Sonra minbere çıktı. Namaz ve rükû hakkında: **"Ben sizi ön taraftan gördüğüm gibi, arkadan da görürüm,"** dedi.²⁹⁸

Nesaî'nin bir başka rivayetinde şöyle buyurulmaktadır: **"Nefsimi elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, ben sizi önümden gördüğüm gibi, arkamdan da görürüm."**

---

²⁹⁶ Buhârî, Ezan 88, hadis no: 741; Müslim, Salât 24, hadis no: 424. Lafız Müslim'e aittir.

²⁹⁷ Müslim, Salât 24, hadis no: 423.

²⁹⁸ Müslim, Salât 24, hadis no: 423. Lafız Müslim'e aittir.

Nevevî (r.a.) *Sahih-i Müslim Şerhi*'nde şöyle diyor: Âlimler şöyle demişlerdir: Allah Teâlâ Allah Rasûlü için arkadan da görebileceği bir görme kabiliyeti yaratmıştır. Bundan daha fazla olağanüstü haller meydana gelmiştir. Bunlar aklen veya şer'an inkâr edilemez. Bilakis şeriat, bunu zahiren nakletmiş ve bunu kabul etmek vacip olmuştur. Kadı İyaz ise şöyle demiştir: Ahmed b. Hanbel (r.a.) ve âlimlerin büyük çoğunluğu: Bu görme şekli, gerçekten gözle görme şeklindeydi, demişlerdir."²⁹⁹

6. İsrâ ve Mi'rac mucizesi, başka hiçbir Peygambere verilmeyen eşsiz bir mucizedir. Allah Teâlâ O'na Beytü'l-Makdis'te Peygamberlere imam olmayı ikram etmiş, Miracda kudretinin büyük âyetlerini göstermiştir. Allah'ın O'nunla konuşması, süratle gidip süratle dönmesi, geceleyin Mekke'den Kuduse gidişi ve miraca çıkış şekli bütün bunlar Allah Rasûlü'nün beşer olma özelliyle uyuşmamaktadır.

O halde biz, Allah Rasûlü'nün beşer oluşunu tesbit etmeyi istediğimiz her olayda bu ölçüyü koyamayız. Çünkü biz hepimiz O'nun beşer olduğunu ve Allah Teâlâ'nın O'nu bize beşer cinsinden bir rasûl olarak gönderdiğini ittifakla kabul ediyoruz. Bunda hiçbir ihtilaf yoktur.

---

²⁹⁹ Dr. Halil İbrahim Molla Hatır, *Azîmü Kadrihi ve Rif'atü Mekânetihi*.

Fakat bu durum, bizim görüşümüze göre O'na has olan mucizeleri ya da O'nun Allah'ın kendisine ikram ettiği beşer kudretleriyle veya beşer âdetleriyle karşılaştırıldığında "olağanüstü" olarak nitelendirilebilecek şahsî hususiyetlerini inkâr etmeyi gerektirmez.

Allah Rasûlü'nün mucizeleri, diğer peygamberlerden bile farklıydı. Diğer Peygamberlerin mucizeleri görenlerin gözleriyle şahid olduğu, sona erdiği zaman tekrarlanmayan maddî ve geçici mucizlerdi.

Peygamberimiz'e de bu çeşit mucizelerden ve olağanüstü özelliklerden pek çok mucize verilmişti. Biz O'nun mucizelerini tesbit etmeye çalışsak, İbn Seyyidi'n-Nas'ın *Uyûnu'l-Eser* kitabında dediği gibi, bu konu ciltler dolusu yer tutacaktır. O'nun mucizelerinin tamamı sabittir, sahih hadislerle rivayet edilmiştir. Hatta bazıları tevatür derecesine ulaşmıştır.³⁰⁰

Ebû Hureyre radiyallahu anh'ın bir hadisinde Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Diğer peygamberlerden altı hususta üstün kılındım. Düşmanlara verilen korku ile yardıma nail oldum."**³⁰¹

Cabir radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuş-

---

³⁰⁰ A.g.e.

³⁰¹ Müslim, Mesacid 1, hadis no: 523.

tur: "Bana benden önce hiç kimseye verilmeyen beş hususiyet verildi."³⁰²

Buhârî'nin rivayetinde şöyle denilmiştir: "Bu özellikler benden önce hiçbir Peygambere kimseye verilmemiştir. Düşmanlara bir aylık mesafeden verilen korku ile yardıma nail oldum."³⁰³

Ebu'l-Hasen en-Nedvî, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*'de şöyle demiştir: " Halime ilk anda Muhammed'i almak istemedi. Önce O'ndan ayrıldı. Sonra kalbi O'na şefkat duymaya başladı. Allah Halime'ye O'nun sevgisini ilham etti. O'nu aldı. Bineğine götürdü. Halime'nin eline bereket değmişti. Artık bineğindeki her şey tamamen farklılaşmıştı. Halime kendi sütünde, evdeki sütlerde, devesinde, merkebinde bereketi görmüştü. Herkes:

- Ya Halime!. Mübarek bir çocuk aldın, diyordu. Diğer sütanneler onu kıskanmaya başlamışlardı.³⁰⁴

7. İşaret edilmesi gereken bir başka husus; Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem her ne kadar son peygamber olarak gönderilse de; Allah'ın O'nun için Peygamberliği Hz. Âdem aleyhisselâm yaratılmadan önce takdir etmiş olmasıdır.

³⁰² Buhârî, Salât 56, hadis no: 438.

³⁰³ Buhârî, Salât 56, hadis no: 438; Müslim, Mesacid 1, hadis no: 521.

³⁰⁴ Ebu'l-Hasen en-Nedvî, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*: s. 87.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in Peygamber olarak görevlendirilmesi sona bırakılmıştır. Zira insanlık, ilâhî sünnet gereği O'nun chanşumûl, kapsamlı, kendisinden önceki risaletlere son noktayı koyan nebevî mesajını kavramaya daha önce ehil değildi.

Dolayısıyla Allah Teâlâ O'nun gönderilişini insanlığın bu büyük risaleti anlama imkânına erişeceği döneme erteledi. Zira arzulanan ilerleme ve gelişim derecesine ulaşılmadığı müddetçe insanlık, bu risaleti tam anlamıyla anlayamayacaktır.

Sahih hadislerde Hz. Âdem aleyhisselâm henüz çamur içinde iken, Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in Peygamber olarak yazıldığı yer almaktadır.

Irbad b. Sâriye radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre; Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Âdem henüz çamur içinde iken, ben Allah nezdinde Peygamberlerin sonuncusu idim."**³⁰⁵

Meyseretü'l-Fecr radiyallahu anh anlatıyor. Ben:

– Ya Rasûlallah! Ne zaman peygamber oldun? dedim. Bir başka lafızda ise: ne zaman peygamber olarak yazıldın? dedim. Peygamberimiz:

– **"Âdem ruhla cesed arasında iken,"** buyurdu.³⁰⁶

³⁰⁵ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*: 5/59.

³⁰⁶ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*: hadis no: 20536. Hâkim (*Müstedrek*: 2/609) hadisin "sahih" olduğunu ifade etmiştir.

Ebû Hureyre radiyallahu anh anlatıyor. Sahabeden bazıları:

– Ya Rasûlallah! Ne zaman peygamber olarak yazıldın? diye sordular. Peygamberimiz:

– “Âdem ruhla cesed arasında iken,” buyurdu.³⁰⁷

Bu konuda başka sahabîlerden rivayet edilen hadisler de vardır.³⁰⁸

Hiç şüphe yok ki, Allah Teâlâ olanları ve kıyamete kadar olacak olanları en iyi bilendir. Allah Teâlâ Peygamberimiz’i henüz Âdem ruhla cesed arasında ikem, peygamber olarak, peygamberlerin sonuncusu ve Âdemoğullarının Efendisi³⁰⁹ olarak takdir etmiştir.

Bu, genel bir durumdur. Ancak bu hadislerde Rasûlullah’ın bir başka özelliği açıklanmaktadır. O da O’na Peygamberliğin Hz. Âdem aleyhisselâm henüz çamur içinde iken yazılmış olmasıdır.

Bu konuda Âl-İ imran Sûresinde şu âyet vardır: “Hani Allah peygamberlerden, «And olsun size kitap

³⁰⁷ Tirmizî, Menakıb 1, hadis no: 3609; İbn Kesir, *el-Bidaye*: 2/376.

³⁰⁸ bkz. Dr. Halil İbrahim Molla Hatır, *Azimü Kadrihi ve Rifatü Mekânetihi sallallahu aleyhi vesellem*

³⁰⁹ Tirmizî, Menakıb 1, hadis no: 3618; İbn Mâce, Zühhd 37, hadis no: 4308; Ahmed b. Hanbel Müsned, 3/2 (*Ben kıyamet gününde Ademoğullarının Efendisiyim*, hadisi için bkz. Buhârî, Ehadîsü'l-Enbiya 3, hadis no: 3340; Müslim, İman 84, hadis no: 194; Tirmizî, Sıfatü'l-Kiyame 10, hadis no: 2434; Menakıb 1, hadis no: 3615.

ve hikmet verdim. Sonra sizinle beraber olanı doğrulamak için seze peygamber gelecek. Ona mutlaka inacak ve ona mutlaka yardım edeceksiniz» sözünü aldığı anda "ikrar ettiniz ve bu ağır yükümü alıp kabul ettiniz mi» demişti de onlar: «İkrar ettik» demişlerdi de Allah «Şahit olun, bende sizinle beraber şahitlik edenlerdenim» dedi.³¹⁰

Kur'ân-ı Kerimde zikredilen ve Muhammed Mustafa'nın peygamberliğine, Tevrat ve İncil'de bunun sabit olduğuna delâlet eden âyetlerin bulunduğu hiçbir araştırmacıya gizli değildir:

"Yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmî Peygamber'e uyanlar (var ya), işte o Peygamber onlara iyiliği emreder, onları kötülükten meneder, onlara temiz şeyleri helâl, pis şeyleri haram kılar. Ağırlıklarını ve üzerlerindeki zincirleri indirir. O Peygamber'e inanıp ona saygı gösteren, ona yardım eden ve onunla birlikte gönderilen nûr'a (Kur'an'a) uyanlar var ya, işte kurtuluşa erenler onlardır."³¹¹

Bir başka açıdan *İsabe* müellifi Rasûlullah sallahu aleyhi ve sellem'in Kur'ân-ı Kerim'den önceki kitaplarda zikredilmesi hakkındaki nasları nakletmektedir:

³¹⁰ Âl-i İmrân, 3/81.

³¹¹ A'râf, 7/157.

Ahmed b. Hanbel, Atâ b. Yesar'dan naklediyor: Abdullah b. Amr b. Âs radiyallahu anhüma ile karşılaştım.

– Bana Allah Rasûlü sallahu aleyhi ve sellem'in Tevrat'taki sıfatlarından haber verir misin? dedim. Abdullah b. Amr:

– Peki, dedi ve devam etti: Allah'a yemin ederim ki, O Tevrat'ta Kur'ânda tavsif edildiği şekilde tavsif edilmiştir: "Ey Peygamber! Biz seni şahid, müjdeleyici ve uyarıcı, ümmîleri koruyucu olarak gönderdik. Sen benim kulum ve Rasûlümsün. Seni el-Mütevekkil (Sadecce Allah'a güvenen) adıyla adlandırdım. O, ne sert ne de katı yüreklidir. Ne de sokaklarda bağırarak çağıran biridir. O, kötülüğü kötülükle reddetmez. O affeden ve bağışlayandır. Onlar, eğri milleti "Lâ ilâhe illallah" deyip doğrultmadıkça Allah, O'nun canını almayacaktır. Allah O'nun vesilesiyle kör gözleri, sağır kulakları ve kapalı kalpleri açacaktır."³¹²

Buhârî benzeri rivayeti Abdullah b. Amr'dan, Beyhakî Abdullah b. Sellâm'dan rivayet etmiştir. Bir rivayette ise; "O, eğri milleti "Lâ ilâhe illallah" deyip doğrultacaktır," ifadesi yer almaktadır. İbn İshak Ka'b el-

³¹² Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, hadis no: 6333.

Ahbar'dan bu hadisin manasını rivayet etmiştir. Beyhakî Hz. Âişe'den muhtasar olarak rivayet etmiştir.³¹³

Vehb b. Münebbih diyor ki: Allah Teâlâ *Zebur*'da Hz. Davud aleyhisselâm'a şöyle hitap etmiştir: "Ya Davud: Senden sonra ismi Ahmed ve Muhammed olan doğru sözlü bir seyyid olan bir Peygamber gelecek. Ben O'na asla gazap etmeyeceğim. O da beni kesinlikle öfkelenilmeyecektir. Ben O'nun geçmiş ve gelecek bütün hatalarını bağışladım. O'nun ümmeti rahmete layıktır. Onlara peygamberlere verdiğim nafiler gibi nafiler verdim. Onlara peygamberlere verdiğim farz ibadetler gibi farzlar verdim. Nihayet kıyamet günü bana geldiklerinden onların nuru peygamberlerin nuru gini olacaktır... Ya Davud! Ben Muhammed'i ve ümmetini diğer bütün ümmetlerden üstün kıldım."³¹⁴

Ebû Nuaym *Hilye* kitabında Said b. Hilâl'den naklediyor: Abdullah b. Amr Ka'b'a:

– Bana Muhammed sallallahu aleyhi veselem ve ümmetinden haber ver, dedi. Ka'b şu cevabı verdi:

– Onarı Allah'ın kitabında şu şekilde buluyorum: "Ahmed ve ümmeti çok çok hamededenlerdir. Hayır veya şer her olay üzerine Allah'a hamd ederler. Her

³¹³ Beyhakî, *Delâilü'n-Nübüvve*, hadis no: 360.

³¹⁴ İbn Kesir, *Bidâye*.

yüksek yere çıktıklarına tekbir getirirler. Her inişte sübhanallah derler. Onların nidaları gökyüzündedir. Onların namazlarında, kayanın üzerindeki arının uğultusu gibi uğultuları vardır. Namazda meleklerin safları gibi saf tutarlar. Savaşta namazdaki saf gibi saf tutarlar. Allah yolunda savaşa çıktıklarında melekler, önlerinde ve arkalarında güçlü mızraklarla yeralır. Allah yolunda saf safa durduklarında Allah onlara tıpkı kartalların yuvalarına gölge yaptıkları gibi gölge yapar. Asla savaşta geri çekilmezler."³¹⁵

Yine Ebû Nuaym Ka'b'dan bir başka senedle benzeri rivayette şu ifadelere yer vermektedir: "O'nun ümmeti çok çok hamedenlerdir. Her olay üzerine Allah'a hamd ederler. Her yüksek yere çıktıklarına tekbir getirirler. Namazlarında güneşi dikkate alırlar. Beş vakit namazı vakitlerinde kılarlar. Önlerini örterler. Abdeste ellerini ve ayaklarını yıkarlar." Ebû Nuaym Ka'b'dan bir başka senedle uzun bir rivayet nakleder.³¹⁶

Sözün özü: Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in peygamberliği Hz. Âdem'den önce yazılmıştır.

İslâm akılla örtüşür. Bunda hiçbir kuşku yoktur. Biri görünen (şehâdet) âlemi, diğeri görünmeyen (gayb) âlemi olmak üzere iki âlem vardır. Aklın yeri görünen

³¹⁵ Ebû Nuaym, *Hilye*, 5/386.

³¹⁶ A.g.e.

yani hissedile ve elle dokunulan âlemdir. İslâm'da bilim adamlarının isbat ettiği gerçeklerle çelişen ya da duyu ve şehadet âleminde, mülk âleminde son derece açık olan hususlarla çelişen hiçbir şey yoktur.

Görünmeyen âlem (Gayb ve Melekût Âlemi) ise, akla uzak olan âlemdir. Sâdık peygamberlerinin diline veya nezih kitaplarındaki ifadesine göre, gayb âleminde söz, sadece Allah'ındır.

Aklın görünmeyen âleme herhangi bir müdahalesi sadece zan ve kuruntudan ibarettir. Zan ise hakkın yanında hiçbir şey ifade etmez. Bu sebeptendir ki, Bakara Sûresi'nin ilk âyetlerinde olduğu gibi; Allah gayba (görünmeyen âleme) iman edenleri övmüş ve sadece onları müttakîler arasında saymıştır. Zira müttakî kimseler, aklın mertebesini bilmişler ve onu kendi sınırında tutmuşlardır:

İşte "Kime hikmet verilirse ona pek çok hayır verilmiştir,"³¹⁷ meâlindeki âyette işaret edilen "hikmet" budur.

"Seni tenzih ederiz. Senin biz öğrettiğinden başka hiçbir bilgimiz yoktur,"³¹⁸ meâlindeki âyette işaret edildiği gibi; onlar haddini bilen kimselerdir.

---

³¹⁷ Bakara, 2/269.

³¹⁸ Bakara, 2/32.

Son Söz

Bu yazılanlar, şerefli Siyer-i Nebi kandilinden süzülen parıltılar ve parlak hidayet nurlarından pırıltılar ve Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in gül bahçesinden bir demet çiçekten ibarettir.

Ben bu gerçekleri, gençlerimizin çocuklarımızın yollarını aydınlatan, hiçbir rehberin boy ölçüşemeyeceği eşsiz rehberi canlandıran bir ölçü ve en üstün misal olması için çocuklarımızın önüne koymak istedim. Zira O, sadece bu rahmet ümmeti için değil, bütün insanlık için en yüce örnektir. O, Rabbisinin izniyle en doğru yola ileten hidayet rehberidir. Allah Teâla buyuruyor ki: **"Şüphesiz ki, doğru yola ileten sensin."**³¹⁹

Çocuklarımıza O'nu sevmeyi, O'nun şariatına sarılmayı, O'nun Rabbisinin kendisini edeblendirdiği ve en güzel şekilde edeblendirdiği rabbanî edebini örnek almayı öğrettiğimizde. Evet, bunu yaptığımızda İslâm'ın saf kaynaklarına ve tatlı pınarlarına ve hoşgörülü şariatına daha çok daha çok yaklaşıcağız.

Zira mesele sevgiyle başlamakta, sevgi ile güçlenmekte, sevgi ile devam edip geliştirmek, nihayet zirvesine ulaşmakta ve böylece mükemmel iman gerçekleşmektedir.

---

³¹⁹ Şûra, 26/52.

Çünkü Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmaktadır: **“Sizden biriniz beni annesinden-babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe gerçek mü’min olamaz.”**³²⁰

Sevgide sadakat, Allah Teâlâ’nın insanlara beyan etmesi ve insanî kemali zirvesine ulaştırdığı üstün ahlâkı temsil etmesi için Rasûlü’nün kalbine indirdiği ebedî düsturun pratik tercümesi olan Rasûl-i Ekrem’in nezih kokulu siyerinde O’nun şahsında canlandırılan bu şeria-tın emirlerinin tatbik edilmesi ile tecelli eder.

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem, kendisine edeb veren ve en güzel şekilde edebblendiren Rabbisinin; mele-i âlâda ve varlık âleminde sürekli yan-kılanan ve bu Rabbanî ahlâkın azametine şahid olan şu övgü dolu ifade ile kendisine hitap etmesine son derece lâyıktı: **“(Ey Rasûlüm!) Gerçekten sen, muazzam bir ahlâk üzerinesin,”**³²¹

Doğrudur. O’nun ahlâkı, Hakkın mizanında mahi-yetini hiçbir mahlûkun tasavvurunun idrak edemeyeceği bir büyüklükle muazzam olan bir ahlâktır. Bunda şaşılacak hiçbir şey yoktur. Zira O’nun ahlâkı, -Hz. Âişe radi-

---

³²⁰ Buhârî, İman 8, hadis no: 15; Müslim, İman 16, hadis no: 44.

³²¹ Kalem, 68/4.

yallahu anhâ validemizin tasvir ettiği gibi- Kur'ân ahlâkı idi.³²²

İdrakimiz bu azametın sırlarını kuşatmaktan aciz olduğuna göre; Allah Teâlâ'nın; "Andolsun ki, Allah Rasûlü'nde sizin için güzel bir örnek vardır,"³²³ meâlindeki âyetinin bizim hakkımızda gerçekleşmesi için; O'nun hidayet yolu üzerinde yürümek ve evladımızı buna göre terbiye etmemiz için O'nun tavırlarını örnek almamız bize ne kadar da gereklidir!

Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem; sevdiklerine karşı, hoşlanmadığı kimselere karşı, kendine karşı, ailesine karşı, yakın-uzak kimselere karşı, savaşta veya barışta, zorluk veya refah anında sergilediği gizli veya açık hiçbir davranışı yoktur ki, bu davranışında Kur'ânı tatbik etmiş olmasın. O, insanlığın Allah'ın kendilerine verdiği değere layık olmaları için; hayatı Kur'ân metoduna göre nasıl düzenleyeceklerin öğretmek için gelmiştir.

Elinizdeki bu kitap, bu nebevî tabloları çocuklarımızın ve gençlerimizin gönüllerine aşılatabilmek, onların kalplerinde derin bir sevgi oluşturabilmek ve gözleminin önlerine eşsiz bir insanlık modeli koyabilmek için;

³²² Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 6/91.

³²³ Ahzab, 33/21.

nebevî örneklerin bir kısmını kısaca açıklamaktan ibaret bir kitaptır.

Öyle bir insanlık modeli ki; doğu-batı, bütün coğrafya, bütün bir tarih O'nun önünde basitleşmekte, bütün prensipler O'nun önünde küçülmekte, bütün liderler O'nun önünde cüceleşmektedir.

Dolayısıyla çocuklarımız ve gençlerimiz bu muazzam ahlâk, bu eşsiz delil, bu mükemmel örnek ve ikram edilen hidayet karşısında hayran kalacaklardır.

Gelin bu muazzam ahlâk örneklerinden bir-iki örnek nakledelim:

Çocuklarınıza, gençlere şunu söyleyin: Siz savaşları, zaferleri okudunuz. Devrimleri ve ardından gelen olayları yaşadınız. İsyanları ve isyanların sebep olduğu durumları biliyorsunuz.

Bu tablolardan herhangi birinin Öncekilerin ve Sonrakilerin Efendisi Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in sergilediği ulvî duruşa benzediğini gördünüz mü?

Mekkeliler O'na işkence ettiler, O'na eziyet ettiler. Ama yıllar sonra O, Mekke'ye zaferle ve Mekke Fatihi olarak döndü. Bu açık ve ezici zafer hiç O'nu şımarttı mı? İlk başlayanın daha zalim olması bir yana, güç ve galibiyet, hiç O'nu zulüm ve baskıya yönlendirdi mi? Hatta

düşmanlarının yaptıklarına aynı şekilde karşılık verdi mi?

Kendisine ve İslâm'ı kabul edenlere işkence yapan, acı cektiren Mekke'lilere O nasıl davrandı? "*Gidin, hepimiz serbestsiniz,*"³²⁴ demedi mi?

Dünyanın hürmetle, takdirle ve tebrikle karşıladığı bu "muazzam" duruşa karşı, hakikaten "**Gerçekten sen muazzam bir ahlâk üzeresin,**"³²⁵ denilecektir.

Cebrail dağlara buyuran meleklerle birlikte Kureyş içinde eziyet çeken Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi. Dağlara buyuran melek, Mekke'lilerden O'na ve ashabına yaptıklarına karşılık intikam almak için Mekke'nin üzerine kurulduğu iki tepeyi Kureyşin üzerine yıkmak için Mahlûkatın Efendisi'nden en küçük bir işaret bekliyordu.

Peki! Allah Rasûlü ne yaptı? Kim olursa olsun, herhangi bir kişi, O'nun çektiği sıkıntıları çekseydi, Cebraile aleyhisselâm'ın öncekilerin ve sonrakilerin Efendisi Muhammed Mustafa'ya arz ettiği teklifi kabul etme hususunda bir an bile tereddüt etmezdi. Ama Peygamberimiz hiç intikam almayı düşündü mü? Kendisine, ailesine ve ashabına eziyet edenlerden, insanları karanlıklardan nura kavuşturacak olan davetinin önünde sert

³²⁴ İbn Hişam, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 4/41.

³²⁵ Kalem, 68/4.

kaya gibi duran Mekke'lilerden kurtulduğu anda hiç taşkınlık yaptı mı? Asla... Asla...

O, muazzam ahlâkın sahibi idi. O'nun verdiği cevap, insanlığa bu ahlâkın büyüklüğünü haykırıyordu:

"Bilakis ben, Rabbimin onların neslinden sadece Allah'a kulluk edecek, O'na şirk koşmayacak kimseler yaratmasını ümid ediyorum."³²⁶

Efendim. Peygamberim. Allah'ın Rasûlü. Salât, selâm senin üzerine olsun. Allah sana bereket ihsan eylesin. Sallallahu ve selleme ve bârake aleyk.

Ey bütün âlemlere ikram edilen Rahmet Peygamberi! Salât ve selâm senin üzerine olsun. Allah sana bereket ihsan eylesin. Sen bu sebeple "**Âdemoğullarının Efendisi**"³²⁷ oldun. Bu sebeple mahşer gününde Makam-ı Mahmud'un, Livâu'l-Hamd'ın, Kevser Havuzu'nun, Büyük Şefaat'in sahibi oldun.

Ey anneler-babalar! Ey eğitimciler!

Çocuklarınıza, gençlerinize bu eşsiz hayat rehberini öğretin. Onlara bu ulvî duruşu öğretin. Onlara bu "muazzam" ahlâkı öğretin.

³²⁶ Buhârî, Bed'u'l-Halk 7, hadis no: 3231.

³²⁷ Tirmizî, Menakıb 1, hadis no: 3618; İbn Mâce, Zühd 37, hadis no: 4308; Ahmed b. Hanbel Müsned, 3/2 (*Ben kıyamet gününde Ademoğullarının Efendisiyim*, hadisi için bkz. Buhârî, Ehadîsü'l-Enbiya 3, hadis no: 3340; Müslim, İman 84, hadis no: 194; Tirmizî, Sıfatü'l-Kiyame 10, hadis no: 2434; Menakıb 1, hadis no: 3615.

Onlara Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in nasıl bir baba olduğunu, babalar arasında O'nun gibi bir baba olmadığını öğretin. O'nun nasıl bir lider olduğunu, liderler arasında O'nun gibi bir lider olmadığını öğretin. O'nun nasıl bir devlet başkanı olduğunu, devlet başkanları arasında O'na benzer bir devlet başkanı olmadığını öğretin. O'nun nasıl bir eğitimci olduğunu, eğitimciler arasında O'na benzer bir eğitimci olmadığını öğretin. Hatta O'nun benzeri bir Rasûlün olmadığını öğretin.

Evladınıza, gençlere siyer-i Nebi'de bol örnekleri bulunan, Allah'ın bu varlık âlemi yarattığından bu yana; tarihin, bütün insanlık tarihinin iftihar ettiği bu eşsiz tabloları, üstün ahlâkı tamamlamak için gelen Allah Rasûlü'nün eşsiz ahlâkî güzelliklerini öğretin.

Çocuklara, gençlere Peygamber Efendimiz'in Allah'ın Hz. Âdem ve neslinden yeryüzünde "halife" yaratmayı istediğinde; "halife" kelimesi ile kastettiği "mükemmel bir insan" ın nasıl olduğunu öğretin.

Çocuklarımızdan pek çoğu, güzellikleriyle, süsleriyle gözleri kamaştıran, maddî üstünlükleriyle kalpleri celen, birtakım farklı akım, görüş ve felesefeleriyle vicdanlara hâkim olan Batı'nın zehirli tuzaklarına düşmüş bulunmaktadır.

Bunun tek sebebi, başka bir şey değil, sadece ve sadece bizlerin –anne, baba ve eğitimcilerin- çocuklarımızın ve gençlerimizin gönüllerine siyer-i nebî'nin güzelliklerini yeterince aşılammamış olmamızdır.

Bunun sebebi; bu eşsiz hayat rehberinde yer alan tarihin daha önce veya daha sonra hiç duymadığı, kâinatın güzelliğine, mükemmelliğine, değerine, parlaklığına, kapsamlı oluşuna, uyumlu oluşuna hiç şahid olmadığı eşsiz örneklerle ve mükemmel ilkelere gençlerin bakışlarını çevirmemiş olmamızdır.

Kendi ellerimizle tarihe gömdüğümüz, servetini bilemediğimiz bu hazineye, değerini bilemeyip kaybettiğimiz bu Firdevs Cenneti'ne, ışığına bizim perde olduğumuz, ışığını engelleyen bulut olduğumuz bu dolunaya gençlerimiz son derece muhtaçtır. Kaybedilen gençlik, bu ışıkla aydınlanacak ve bu nura tam anlamıyla yönelecektir. Zira kişi bilmediğinin düşmanıdır.

Gelin çocuklarımıza, gençlerimize Muhammed Mustafa'yı sevmeyi, O'nun temiz, tertemiz, nezih Ehl-i Beytini sevmeyi, hidayet yolunda yürüyen değerli ashabını sevmeyi öğretilim.

Çocuklarımıza Muhammed Mustafa'ya karşı duyulacak sevginin O'na uymakla başladığını ve bu sevginin insanı bid'atlerden uzaklaştırdığını öğretilim.

Bu samimî ve coşkulu sevgi, sadece dille ifade edilen bir iddia, ya da vicdanı kaplayan bir hayal olmamalıdır. Bu sevgi ile birlikte Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'e uyma, O'nun gösterdiği hak yolda yürüme ve O'nun nebevî programını hayatta uygulama gerçekleşmelidir.

Allah Teâlâ buyuruyor ki: "De ki: Siz Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki Allah da sizi sevsin."³²⁸

Allah'ım bize Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'i, O'nun Ehl-i Beytini ve O'nun değerli ashabını ve kıyamet gününe kadar O'na uyacak olanları güzel bir şekilde sevmeyi öğret. Bizi bu samimî sevgide sabit kıl ki, nihayet Habibin bizden razı olduğun halde O'na kavuşalım, lütufta bulunduğu Peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salihlerle birlikte; O'nun şerefli elleriyle Kevser havuzundan içelim.

Allah Teâlâ, Peygamberlerin en şerefli, öncekilerin ve sonrakilerin Efendisi, Ümmî Peygamber, yerde ve göklerde bulunan herşeyin tek ve gerçek sahibi Allah'ın yolu olan sırat-ı müstakimi gösteren, Abdullah oğlu Efendimiz Muhammed Mustafa'ya salât eylesin.

Dualarımızın sonu: Âlemlerin Rabbi Allah'a hamdolsun.

---

³²⁸ Âl-i İmrân, 3/31.

الدكتور محمد عبدوي ماني

عَلَيْتُمْ وَأَوْلَادَكُمْ
 حَبِيبِ رَسُولِ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مؤسسة علوم القرآن
 بيروت

دار القبلة للثقافة الإسلامية
 جدة